Milliyet
ÇOCUK
14 Eylül 1981 ● Sayı: 38 ● 25 Lira

GELECEK SAYIDA

BAŞARI ANAHTARI TEST EKİ

BAŞLIYOR

TÜRK TİCARET BANKASI İşbirliğiyle hazırlanan
BÜYÜK DÜNYA
KEŞİFLER TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

BİZİM TAKIM ÜLKER BEGO'YA

PEKİYİ

VERDİ!

"Bizim Takım olarak, geçen gün, gittik, hepimiz birer paket Ülker Bego aldık, yedik. Amacımız, Ülker Bego'ya not vermekti. (Hep biz not alacak değiliz ya!)

İşte, Ülker Bego'nun sınav sonunda aldığı notlar:

Lezzeti	: Pekiyi
Besleyiciliği	: Pekiyi
Tazeliği	: Pekiyi
Ambalajı	: Pekiyi
Fiyatı	: Pekiyi

Ülker Bego, kocaman bir aferin'i haketti doğrusu. Bir kere, çok lezzetli. Taptaze. İnsanın ağzında dağılıyor. Sonra, içinde vitaminler, mineraller var. Öğrendik, biliyoruz ki vitamin ve mineraller, sağlığınız, gelişip güçlenmemiz için çok yararlı. Ülker Bego, besleyici.

Sizin Takıma da öneriniz. Ülker Bego, bizler için özel. Tam bize göre.

Dikkat! Vitamin ve mineralleri henüz öğrenmemiş, bu konulara gelmemiş olan arkadaşlar, öğretmenlerine sorsunlar, kitaplarından öğrensinler. Vitaminler, mineraller çok önemli."

ÜLKER

Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş.

REKLAMCILAR LTD.

BİZDEN SİZE

OKURLARIMIZIN İLGİSİNE

MUĞLA ilimizin Yatağan ilçesine bağlı Turgutlar köyünden Fransa'ya işçi kızı olarak giden **Şennur Demir**, 17 yaşında. Öğrenci. Dört dil biliyor. Tatili geçirmek üzere geldiği anavatanında iken Devlet Başkanımız **Evren**'e oturmuş, bir mektup yazmış. Mektubunda; gelecek yılın Haziran ayında tatile yine anavatanına geleceğini, bu arada yurdumuzu, yaşadığı ülkenin çocuklarına da gereğince tanıtmak üzere onbeş Fransız öğrenci arkadaşını da getirmek istediğini yazmış.

GELECEK öğrenci sayısı kadar, Türk öğrencileri de bir yıl sonrasında bu kez Fransa'ya çağrılı gidecekler. **Şennur Demir**, yazdığı mektubunda bu gelecek öğrencileri evlerinde konuk edecek Türk ailelerini yardıma çağırıyor. Bunun için de Devlet Başkanımız **Evren**'e, **"Bu dileğimin yerine getirilmesinde bana ancak siz yardım edebilirsiniz"** diyor.

MEKTUP, ilgisi yönünden Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğüne aktarılmış. Onlar da İstanbul Bölge Müdürlüğü'ne yazmışlar. Oradan Milliyet gazetesi yazarı **Mete Akyol** eliyle dergimize geldi.

Kuşkusuz, İstanbul'da oturan ve Fransızca eğitim gören okurlarımızın aileleri, **Şennur Demir**'e bu konuda yardım ellerini uzatacaklardır. Bu aileler **"MİLLİYET ÇOCUK"**a yazdıkları takdirde, biz de bunu sevinerek ilgililere aktaracağız. Yurdumuzun dış dünyada tanıtılması yolunda bizim de bir katkımız olursa, sevineceğiz. Mektuplarınızı ve ilginizi bekliyoruz.

Esenlik dileklerimizle

CİMCİME 26-27

İÇİNDEKİLER

Ecel Yarışçısı 4-5-6
Yaşanmış Serüvenler 7-8-9
Ulaşmayan Yolcular 10-11
Kuşlar 12-13

ÖZEL EK'TE
Yıldırım Teğmen
Görünmeyen Hırsız
Demir Yumruklu Adam
Siyah Kurd
Söylev (Nutuk)
Büyük Dünya Keşifler Tarihi Ansiklopedisi

Tarzan 14-17
Armağan Yağmuru 18
TV-Sinema-Pul-Plak-Kitap ... 19-20
Mırnav 21
Hikâye: M. Zeki Taşkın 22-23
Şiirler: O. Serhad Erkekli
Aydın Hatipoğlu 23
Yeni Gazete 24-25
Kırk Ambar 28-29
Okurdan Okura 30-31
Bilmece-Bulmaca 32-33
Nasıl Yaşar? 34

OKURUN SESİ

BU sayfada yayınlanacak dilek ve eleştirilerinizi içeren mektuplarınızı **"Milliyet Çocuk Dergisi/Okurun Sesi: Cağaloğlu-İstanbul"** adresine bekliyoruz.

Dergimizdeki yenilikleri çok seviyorum. "Eski Yarışçım" adlı çizgi roman bunların içinde en sevdiklerimden. bütün dergi çalışanlarına teşekkür eder, başarılar dilerim.

Canan ÖRNEK (İzmit)

Dergimiz tümüyle harika. Sizi bütün kalbimle tebrik ederim. Daha önce derginizin "Yeni Gazete" sayfasında yazılarım yayınlandı, acaba bir örneğini ve iki resmimi gönderirsem Genç Gazeteci belgesi edinebilir miyim?

Ayşe POLAT (Ankara)

"Yaşanmış Serüvenler" adlı dizi çok ilgimi çekti. Eğer bu diziye uzun bir süre devam ederseniz çok sevineceğim. Özellikle Kaptan Cousteau'nun bu akıl almaz çalışmalarını fotoğraflarıyla da yayınlamanız bu diziyi daha da ilgi çekici kılıyor.

Orhan CAN (Manisa)

"Tarzan" çizgi romanı gerçekten çok güzel ve heyecanlı. Pazartesinin gelmesini merekla bekliyor, dergimi alır almaz da onu okuyorum. Bir de yeni başladığınız "Yıldırım Teğmen" ilginç bir roman. Eğer "Cimcime"yi de daha uzun yayınlarsanız, dergi okuru olarak sizden hiçbir şey istemem.

Mehmet ORAL (İstanbul)

Milliyet ÇOCUK

Milliyet Gazetecilik A. Ş.
adına Sahibi:
AYDIN DOĞAN

Genel Müdür:
YEKTA OKUR

Yayın Yönetmeni:
TARIK DURSUN K.

Sorumlu Yazılışleri Müdürü:
MEHMET İLKORUR

Adres: MİLLİYET GAZETESİ/Nuruosmaniye Cad. No: 65 Cağaloğlu/İstanbul. Abone ve satış için başvuru: Milliyet Gazetesi Satış Servisi, Cağaloğlu/İstanbul. Abone koşulları: Yıllık 1500, Altı aylık 750 Tl. (Uçak ile Yıllık: 1650, Altı aylık 875 Tl.) Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir. Dizgi ve baskı: Milliyet Tesisleri. Türkiye'de fiyatı: 25, Kıbrıs'ta: 30 Tl.

Yıl: 11
14 Eylül
Cilt: 4

38. SAYI

HIZLI GİRDİĞİ VİRAJLARDA MOTOR ÇEKMİYOR.
YARIN YENİ BİR MOTOR GELİYOR.
VİTES KUTUSU VE MOTOR ISISI SÜREKLİ GÖZLEMLEMELİ.
ECEL YARIŞÇISI 5

YAPACAK ÇOK ŞEY VAR, AMA BU ARABAYA DEĞER...

elf

FRENLER UFAK ÇAPLI GİBİME GELDİ...
MONAKO'DA BUNLARI GELİŞTİRİLMİŞ GÖRMELİYİM!
KAHROLASICA FRENLER! BEN SÖYLEMİŞTİM SİZE! İYİ Kİ HAYATTA KALABİLDİM!
BAŞKALARI DÖRT TEKERLE PEKÂLÂ YARIŞI ALIYOR, BİZ NEDEN ALTISIYLA GÜREŞİYORUZ?
SÜRECEK

ÖN TEKER-LER YERE YE-TERİNCE YAPIŞ-MIYOR.
DEREK, DAHA ÖNCE ÖNDE YUMUŞAK LASTİK DENE-DİN Mİ?
TUTMADI! AYRICA GOODYEAR'DA HAZIR YOKMUŞ, YAP-MALARINI BEKLEMEK LÂZIM.
ARABAYA HAKİM OLAMI-YORUM!
AERODİNA-MİK YAPISIN-DAN OLMALI.
BELKİ DE MEKÂNİK BİR SORUNDUR.
BİR KAÇ TUR DAHA... SONRA DİREKSİYONA BAKALIM, AĞIRLAŞTI...
DEREK'DE UZUN BİR LİSTE VAR, HERŞEYİ DE-ĞİŞTİRECEK.
BENCE AERODİNAMİK YAPIDAN...
SÜREKLİ TESTE TABİ TUTMALIYIZ.
TATSIZ ŞAKALARIN ZAMANI DEĞİL.
BU ARABAY-LA GENÇLİĞİME YAZIK MI OLUR DERSİN?
BİR BAKALIM!

1

YAŞANMIŞ SERÜVENLER

LUİS MARDEN

İNANILMAZLAR ADASI

«Benim bulut sandığım şey, dev bir kuştu, uçarken güneşi örtüyor ve görünmesini önlüyordu. Gördüğüm kubbe de bir rukh yumurtasından başka bir şey değildi»

Paris ve New York'taki müzelerde bulunan kemiklerle bu kuşlar hakkında çeşitli dillerde yayınlanan yazıların incelenmesi sonucu çizilen bu resim, soyu tükenmiş olan dev kuş aepyornisleri ve yumurta avcısı bir yerliyi canlandırmaktadır. Aepyornisin elde edilen ilk kemikleri Avrupa'ya 131 yıl önce gelmiştir. Aradan geçen yıllar içinde hayvanın tam bir iskeletini meydana getirecek kadar kemik toplanmıştır. Bilim adamları bu koca kuşun kanat kemiklerinin hiçbir işe yaramaz biçimde küçük olduğunu görmüşlerdir. Kanat kemiklerinde olduğu gibi, göğüs kemikleri de kuşun hiçbir biçimde uçamadığını ortaya koymuştur. Uçamayan tüm iri kuşların en çok siyah, beyaz ve gri tüyleri vardır. Ressam yukarıdaki resimde erkek aepyornisleri, devekuşlarında olduğu gibi siyah tüylü çizmiştir

AFRİKA'nın güneydoğu kıyısında bir ayak izi gibi uzanan Madagaskar Adası, adadan çok bir kıt'ayı andırır. En güney ucuyla Antarktika arasında Hint Okyanusu'nun gri renkte dalgalarıyla uluyan rüzgârlardan başka bir şey yoktur. Madagaskarlı şair Flavien Ranaivo'nun dediği gibi gerçekten, yer yuvarlağının ucundaki bir kara parçasıdır ada.

Sadece üç ada —Grönland, Yeni Guinea ve Borneo— Madagaskar'dan daha büyüktür. Ama bunlardan hiçbiri bitki ve hayvanlarının çeşitlilikleri ve özellikleri bakımından Madagaskar'dan daha üstün değildir. Burada bulunan değişik hayvan türleri ve bitkiler yer yuvarlağının başka hiçbir yerinde yoktur.

Kendine özgü bu hayvan topluluğunun başında iri gözlü, maymunu andıran lemurlar gelir. Ele geçen fosiller, adada, bir köpekten daha iri olmayan cüce suaygırlarının, küçük bir midilli büyüklüğünde lemurların ve bugüne kadar bilinen en büyük yumurtayı yumurtlamış olan dev bir kuşun varlığını ortaya çıkarmıştır.

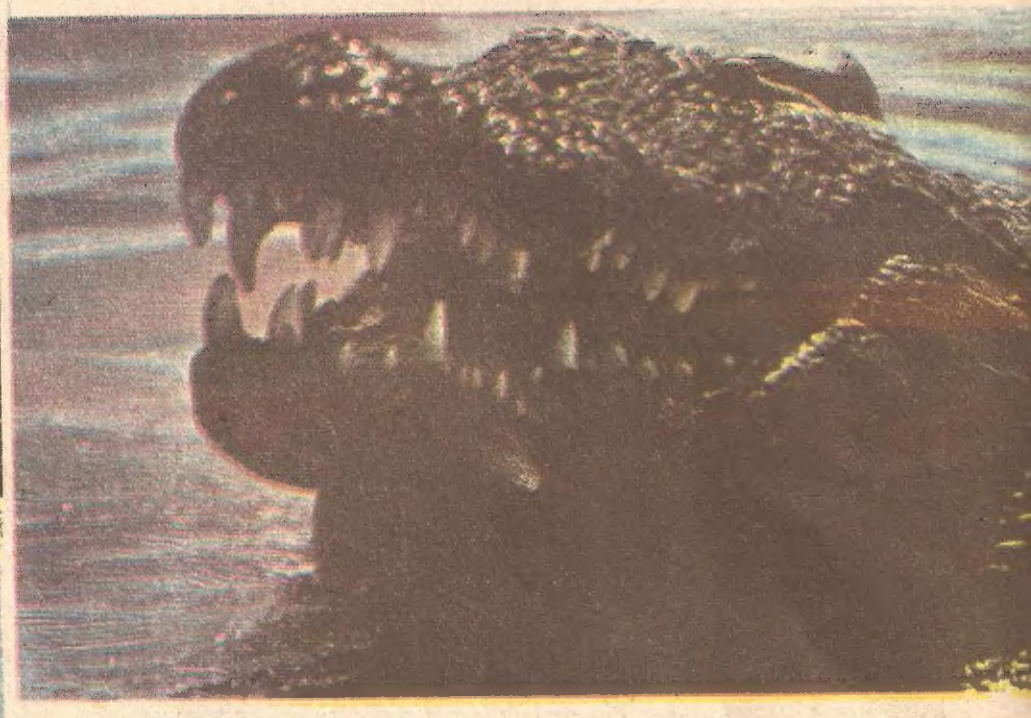

Çeşitli Söylentiler

KÜÇÜKKEN, bu kuş hakkında kısa bir hikâye okumuştum. Adı *"Aepyornis Adası"*ydı. Ünlü İngiliz yazarı H.G. Wells'in hayal ürünü bir hikâyesiydi bu. Öyküde, Aepyornis'te yumurtaları bulmak için Madagaskar'a giden profesyonel bir koleksiyoncunun serüveni anlatılıyordu. Birkaç yüzyıldan beri bu kuşların soyunun kalmamış olmasına rağmen hikâyede, ele geçen yumurtalardan birinin çatladığı ve yavru kuşun yarım metre boy attığı anlatılıyordu.

Marco Polo da, hiç görmediği ve Arap gezginlerinden dinlediği Madagaskar hakkında şunları yazar:

"Söylediklerine göre bu kuş öylesine iriymiş ki, bir fili kavradığı gibi yerden ayaklarını keser ve çok yükseklere taşırmış. Kanatlarının uzunluğu otuz adım, kanat tüylerinin her birinin uzunluğu da on iki adımmış! Adalılar ona 'rukh' derlermiş..."

Esir ticareti için Madagaskar'a gitmiş olan Araplar masal konusu rukhu ya da Binbir Gece Masalları'nda sözü edildiği gibi "roku" biliyorlardı. Gemici Sindbad ikinci yolculuğunda bir adaya çıkar. Büyük bir çapı olan kocaman, beyaz bir kubbe görür. Olayın üst yanını şöyle anlatır gemici Sindbad:

"Çapının büyüklüğünü ölçmek için kubbenin çevresinde dolandım. Elli adımdan fazlaydı. Güneşin önüne bir bulut geldiğini sandım. Başımı kaldırdım. Bir de ne göreyim?: Benim bulut sandığım şey dev bir kuştu! Uçarken güneşi örtüyor ve görünmesini önlüyordu. Gördüğüm kubbe de bir rukh yumurtasından başka bir şey değildi!".

İlk Bilgiler

BU dev kuş hakkında inandırıcı ilk bilgiler, 1642 yılında Madagaskar'da kurulan küçük koloniyi yönetmek üzere XIII. Louis'nin 1648 yılında adaya gönderdiği Bay Etienne de Flacourt'un yazdıkları oldu.

Yedi yıl adanın güneydoğusundaki Fort Dauphin'de kaldıktan sonra 1655'de Fransa'ya dönen Bay Flacourt, *"Büyük Madagaskar Tarihi"* adında bir kitap yazdı. Kitapta adanın bitkileri ve hayvanlarını anlatırken "Ormanları dolduran kuşlar" bölümünde şöyle diyordu:

"Vouroun patra büyük bir kuştur. Devekuşları gibi yumurta yumurtlar. Bir tür devekuşudur. İnsan ayağı basmayan yerlerde yaşadığı için bölge halkı onu yakalayamaz."

Flacourt, olayı şimdiki zamanla anlattığına göre, dev kuş 17. yüzyılda hâlâ yaşıyordu. Ama bir gezgin, ya da bir yerlinin kuşu gerçekten gördüğüne dair bir belge bize ulaşmadı.

1832'de, o güne kadar bilinenlerden çok daha büyük dev yumurtalar hakkında bilgi ve resimler Avrupa'ya ulaştı ama ilk gerçek yumurta ancak 1850'de Paris'e geldi. Yumurta otuz buçuk santim boyunda ve devekuşu yumurtasının sekiz büyüklüğünde, sekiz litre ağırlığındaydı. Durum büyük bir heyecan yarattı.

Fransız Bilim Akademisi'nden Bay İsidore Geoffroy Saint-Hilaire, kuşa Yunanca *"Uzun kuş"* anlamında *"Aepyornis Maximus"* adını verdi. Sonra, tamamına yakın toplanan iskeletler kuşun hemen hemen üç metreye yakın boyda ve beş yüz kiloya yakın ağırlıkta olması gerektiğini ortaya çıkardı. Yer yuvarlağında adım atmış en büyük kuştu bu!..

Benim Madagaskar'a gelmemin başlıca nedeni işte bu dev kuşun bir yumurtasını bulabilmekti.

Dev Yumurtanın Peşinden Gidiyoruz

MADAGASKAR başkenti Antananarivo'ya indiğimin ertesi günü, ülkeyi iyi tanıyan bir şoförün kullandığı Land-Rover'le dev kuşun yumurtasını aramak üzere Ambovembe'ye doğru yola çıktık.

Aepyormis'in soyunun ne zaman tükendiğini kimse bilmiyordu. Ama ben bir yumurta bulduğum ve bu yumurta gerekli işlemlerden geçtiği takdirde son üç ya da dört yüzyıl gibi, yani bir Avrupalı'nın bu kuşu görmüş olabileceği kadar eski bir tarihin ortaya çıkabileceğini umuyordum. Madagaskar Üniversitesi Coğrafya Profesörü René Battistini 1963 yılında adanın en kuzey ucundaki Diégo Suarez kenti yakınlarında bu kuşa ait yumurta parçaları bulmuştu. Bir Japon bilim adamı da bu parçaları incelemiş ve 90 yıl daha az ya da fazla olmak üzere 1150 yıllık olduğunu ortaya koymuştu.

Bara kabilesinden, uzun boylu, koyu esmer tenli şoförüm Fransız ordusunda askerlik yapmış olduğu için anlaşılır şekilde Fransızca konuşuyordu. Çalılık bir arazide alıç ağaçları arasından yolumuzu sürdürdük. Sık sık durarak ipek gibi parlak derili, elli altmış baştan oluşan Hint sığırlarına yol vermek zorunda kalıyorduk. Bunlar Mauritius adasına gönderilmek üzere kıyıya sürülüyordu. Sığır sayısının insan sayısından bir kat çok olduğu bir sığır bölgesinden geçiyorduk adanın...

Bir Umut

YOL boyunca rastladığımız üç köyde durarak yerlilere, ellerinde hiç atodim borombe —dev kuşun yumurtası— olup olmadığını sorduk. Her seferinde köylüler olumsuz anlamda başlarını sallayarak:

"*Tsy misy* —hiç yok!—" diyorlardı.

Son köyü de geçtikten sonra yol kumluk, mısır tarlalarının arasına girdi. Burada genç bir köylüye aynı şeyi sorduk.

"Evet", dedi. "Sizi oraya götüreyim."

Genci yanımıza aldık. Şoför, engebeli arazide hoplata zıplata Land-Rover'i denize doğru sürmeye başladı.

Sürecek

RESİMLER

Fransa-Afrika topluluğuna dahil bağımsız bir cumhuriyet olan Madagaskar Adası (Malagasy Cumhuriyeti), Güney Afrika'nın doğu kıyılarından Mozambik Kanalı'yla ayrılır. Yüzölçümü 585.000 kilometre kare, başkenti Antananarivo (Tananarive)'dur. Nüfusun çoğunluğunu Malagasy kabileleri oluşturur. Malagasy ve Fransızca, adanın resmî dilleridir. Başlıca ürünleri pirinç, şeker, kahve, manyoka, tropikal meyvalar ve grafit, mika, fosfattır (altta ve yukarıda)...

Washington'daki National Geographic Derneği merkezindeki Kâşifler Salonu'nda sergilenen en büyük aepyornis yumurtasını ilgiyle seyreden genç bir ziyaretçi (karşı sayfada, ortadaki küçük resim)...

ULAŞAMAYAN YOLCULAR

Chancellor'un cesur arkadaşlarından geriye eksik bir seyir defteriyle, bir denizcinin vasiyetnamesinden başka birşey kalmamıştı. Çünkü Chancellor'un gemisi sağ salim Rusya'ya varırken, onlarınki Kuzey Denizi'nin sonu gelmeyen buzları arasında yokolmuş gitmişti!.

CLEMENT Adams, okul müdürüydü. Tıpkı Altıncı Edward gibi o da gençliğinde hep denize açılmanın hayallerini kurmuştu ama, sonunda karada geçecek bir hayatı kabullenmek zorunda kalmıştı. Ne var ki, deniz tutkusu hiçbir zaman aklından çıkmadı. Okulda bir yandan öğrencilerine derslerini öğretirken, bir yandan da kâşif Sebastian Cabot'un yanında haritacı olarak işe girdi. Böylelikle açık denizler aşarak yapılan keşiflere ikinci elden bile olsa katılmış oluyordu.

Clement Adams, Richard Chancellor'u böylelikle tanıdı. 1553 yılında Rusya'dan yeni dönmüştü. Chancellor. Adams, öncü generalin başından geçenleri "**Yeni Denizcilik ve Moskova'nın Keşfi**" adlı bir kitapta anlattı. Bunu yapmak için herhalde havuzda duran **Edward Bonaventure** gemisine gitmiş, tayfalara yolda başlarından geçenler hakkında sorular sormuştu. Ama iki kardeş gemi olan **Bona Speranza** ve **Bona Confidentia** ile ilgili hiçbir haber olmadığı gibi, Kaptan General Sir Hugh Willoughby de kayıplara karışmıştı. Genel kanıya göre karşılaştıkları büyük fırtınada bu gemilerin ikisi de batmış olmalıydı. Adams, kitabını üzüntü dolu bir cümleyle bitiriyordu. "Eğer ölümün zalim pençesi onlara ulaşmışsa, Tanrı hepsine huzur versin."

Kayıp arkadaşlarını bulmak konusunda umutlarını kesmeyen iki kişi vardı. Chancellor ile, dönen geminin kaptanı Stephen Burrough. Her ikisi de tekrar denize açılıp aynı rotayı izleyerek, Rusya'ya seferler yaptılar. Gerçi iki gemiden eser bulamadılar ama. Burrough rastladığı balıkçıların bulduğu bir hatıra defterini ele geçirmeyi başardı. Bu defter bir İngiliz gemisinde bulunmuş ve gemi sonradan bir daha görülmemişti!..

Bulunan defter, Sir Hugh Willoughby'ye aitti. Yani artık iki geminin başına gelenler sır olmaktan çıkıyordu. Defterin asının yeri bugün bilinmemektedir. Fakat Clement Adams'ın çıkardığı kopya elimizdedir. Acıklı hikâyenin bir kısmını anlamamıza bu da yetmektedir.

FIRTINA patlayıp **Edward Bonaventure** gemisini uzağa sürüklediği zaman, diğer iki gemi bir arada kalmayı başarmışlardır. Rüzgâr onları tekrar rotalarına sokmuş ve gemiler Lotofen adalarına doğru yol almaya başlamışlardır. Haftalar sonra da Vardo limanına demir attıkları anlaşılmaktadır. O zamana kadar Chancellor oradan ayrılıp yoluna koyulduğu için, Willoughby onun peşinden gitmeye karar verir. Fakat bu denizler hakkındaki bilgisizliği bundan sonraki felâketlere yol açan başlıca etken olacaktır.

Willoughby gerçi cesur, kahraman bir askerdir ama, denizci değildir. Pilot General Chancellor da yanında olmadığına göre, bu haritasız denizlerde yapayalnız kalmıştır.

Yanındaki Kaptan William Geffer-son, İngiltere çevresindeki suları iyi bilmektedir ama, burası çok değişik bir yerdir. Kutup mıknatısı geminin pusulasına türlü türlü oyunlar oynamaktadır. Yıldızların bile yeri değişmiştir sanki!..

İlk fırtına patlayınca Willoughby, kaptanları başgemiye çağırır. Fakat yüksek rütbeli subaylar, **Bona Confidentia** gemisine geri dönerken sandal alabora olur ve hepsi boğulurlar. Üstelik çok gerekli olan küçük sandal da kaybolur. İkinci defa, Chancellor olmadan yola çıkışlarında tekrar bir fırtına patlar. Bu sefer **Bona Confidentia**, tüm tayfasıyla birlikte batar. Kaptanı Cornelius Durnfurth da bu arada ölür! Ölen bu kaptan çok iyi bir denizcidir. Artık **Bona Speranza**, kuzey denizlerinde yapayalnızdır.

Önceden kestirilemeyen çılgın kuzey rüzgârlarının elinde oyuncak olan **Bona Speranza**'nın bu yolculuğu, Willoughby'nin tuttuğu defterde günü gününe yazılıdır. Anlaşıldığına göre gemidekiler nereye varmak istediklerini bile şaşırmış durumdadırlar. Önce kuzey-kuzeydoğu yönüne yöne-

KUŞLAR

Daphne du Maurier'in Romanı

3

BULUT falan da değildi bu yükselen şey. Kuşlardı! Nat onları izledi. O sırada otobüs gelip durdu, Jill içinden indi.

"Haydi," dedi Nat küçük kızına. "Çabucak eve gidelim. Hava soğuk!"

"Ben yolda oynamak istiyorum.."

"Bugün olmaz!"

Artık martıları görebiliyordu, tarlaların üzerinde. Kocaman beyaz duman tekerlekleri gibi henüz sesleri çıkmıyordu.

"Bak," dedi Jill, "Şuraya bak. Bütün martılar gelmiş."

"Evet...Çabuk ol."

"Nereye uçuyorlar? Nereye gidiyorlar?"

Nat, kızının elini tuttu, onu çekerek yürüttü.

"O kadar acele etme, baba," dedi Jill.

Martılar hâlâ koca daireler halinde uçuyorlardı. Sanki bir işaret, bir komut bekliyor gibiydiler. Nat koşmaya başladı. Çiftliğin önünden geçerken çiftçi Bay Trigg'in arabasıyla çıkmakta olduğunu gördüler...

"Martıları gördün mü?" dedi Bay Trigg. "Biz ava çıkıyoruz. Gelmek ister misin? Sabaha kahvaltıda bir martın olurdu."

"İstemem, teşekkürler," dedi Nat.

Küçük araba hemen hemen doluydu zaten.

"Bizim evin oradan geçecek misin?" diye sordu Nat. "Jill'i de sığdırabilir misiniz? Onu eve bırakıverin."

"Peki, onu eve götüreyim," dedi Bay Trigg.

Jill arabaya bindi, uzaklaştılar. Nat peşlerinden yürüdü. Önce çiftliğin binalarını geçti, sonra ağaçları. Derken büyük çit kapısından son tarlaya girdi. Kanat seslerini duyduğunda çit kapısını kapatmaktaydı.

BİR martı gökten Nat'ın üstüne dalış yaptı. Hedefi kaçırmıştı. Kıvrılıp tekrar yukarı yöneldi. Bir anda ötekiler de ona katıldılar. Gökten sanki taş parçaları gibi düşüyorlardı. Altı, yedi, oniki tane!..

Nat, kollarını kafasının üstüne atıp, koşmaya başladı. Eve doğru. Martılar hâlâ geliyorlardı. O korkunç gagalar. Nat ellerinin üstünde, boynunda, başında kanları hissediyordu. Gagalar yırtıyor, batıyordu. Gözlerini korumalıydı. Gözlerine saldırmamaları çok önemliydi.

Giderek daha hızlı saldırmaya başlamışlardı. Hedefi kaçırınca yere çarpıp ölüyorlardı! Nat koşarken elinde olmadan ölü gövdeleri tekmelemekteydi... Kapıyı buldu, elleriyle yumruklamaya başladı!..

"Açın kapıyı," diye seslendi. "Ben Nat. Kapıyı açın!"

Tek duyduğu kanatların sesiydi.

Daha yüksek sesle bağırdı.

Tam o sırada onu gördü. Martılardan daha büyüktü. Tepesinde uçuyordu, bir kuğu... Tanıdığı, bildiği en büyük su kuşu. Nehirde, çiftliğe yakın yerde bir kuğu yaşardı. Çocuklar ara sıra ona ekmek parçaları verirlerdi.

Kuşlar arasında bir kraldı o. Beyaz ve güzel! Uzun boynunun üstünde bir kral başı! Nat'ın başının üzerinde kanat çırpmaları yoktu şu anda. Kuğu boynunu ve vücudunu düz bir çizgi halinde tutuyordu. Derken kanatlarını da arkaya doğru uzatıp, gökten aşağı düşüverdi.

Nat bağırırken kapı da açıldı. Evin içine yuvarlandı. Karısı hemen kendini kapıya atıp, kanadı sıkıca kapattı.

Kuğunun kocaman beyaz bir kaya gibi toprağa çarpıp parçalandığını duydular!.

KARISI mutfakta kesikleri temizleyip pansuman yaptı. Yaralar pek derin değildi. En kötüleri ellerindekilerdi. Çocuklar kanları görünce ağlamaya başladılar!..

"Ağlamayın," dedi Nat. "Bir şeyim yok. Jill, sen Johnny ile oyna biraz.."

Jill, "Kuşların sesini duyabiliyorum," dedi. "Dinleyin."

Nat dinledi. Pencerelerden küçük sesler geliyordu. Kanatlar hareket ediyor, tahtalar itiliyordu!..

---

lip elli fersah kadar yol giderler. Orada kendilerini pek derin sularda bulunca, kara bulmak umuduyla güney-güneydoğuya döner, günlerce yol alırlar. Bu da sonuç vermeyince tekrar kuzeye dönerler.

Vardø'dan yaz ortasında ayrılmışlardır. Şimdi ise aylardan Eylül'dür. Şans onları güzel bir limana sürükleyince, Willoughby burada kalıp beklemenin en iyi yol olduğuna karar verir. Günlerin giderek kısalması kışın yaklaştığını göstermekte, çevredeki buzlar da gittikçe artmaktadır.

KISA zamanda **Bona Speranza**, kendini olduğu yerde buza sıkışmış bulur. Gemideki erzak onlara bir yıl bile yetebilecektir. İçme suyunu da eriyen buzlardan elde etmek mümkündür. Gene de gemideki 50 kişi çok uzun bir kış geçireceklerini bilmektedirler. Umutsuz değil ama...

Bir kere karada olsun, buz üzerinde olsun, et ihtiyaçlarını kolayca karşılayabilecek durumdadırlar. Ayılar, geyik ve tilkiler bulunduğu gibi, tanımadıkları hayvanlar da oralarda sık sık dolaşmaktadır. Buzdaki deliklerden fok avlamak da güç olmamaktadır. İnsan yok gibidir. Willoughby bunun üzerine keşif kolları çıkarır.

Önce üç adam güneye doğru yürüyerek ilerlerler. Üç günlük yürüyüşleri boyunca kimseye rastlamaz-

"Korkmayın," dedi Nat. "Pencereleri tahtalarla kapattım. Kuşlar içeriye giremez."

Kalkıp bütün pencereleri kontrol etti. Her delik, her boşluk dolmuştu. Yatak odalarına girip o pencereleri de kontrol etti. Damdan da kuş sesleri geliyordu. Gagalar vuruyor, çarpıyordu her tarafa. Nat, yatakların üstünden çarşafları ve şilteleri aldı.

"Bu gece hepimiz mutfakta yatacağız," dedi aşağıdakilere. "Ateşin yanı daha sıcak olur. Gaga sesleri de bizi uyandıramaz."

Çocuklar masaların ve sandalyelerin çekilmesine yardım ettiler. Nat, radyoyu açtı. Radyonun yardımcı olması, öğüt vermesi gerekirdi. Oysa yalnızca müzik çalıyordu. Dans müziği. Konuşma yoktu. Londra'da çok kötü şeyler oluyordu besbelli...

Saat altıda müzik kesildi, saat ayarı verildi ve birisi hazırlanmış mesajı okumaya başladı. Kimse evinden çıkmayacaktı. Sokaklarda kimse bulunmayacaktı. Kuşlar herkese saldırıyorlardı!..

Ses kesildi, radyodan bir süre çıtırtı bile duyulmadı.

Masaya oturup peynir ve ekmek yediler. Birden yepyeni bir ses işitildi. Karısı, Nat'a bakıp güldü.

"Uçakların sesi," dedi. "Uçak gönderiyorlar. Kuşlara saldıracaklar. Silâh seslerini duyuyor musun?"

Jill ile Johnny ayağa kalkıp sıçramaya başladılar. "Uçaklar, kuşları vuracak! Uçaklar, kuşları vuracak!" diye seviniyorlardı.

O sırada evin bir-iki mil uzağında büyük bir çarpma ve parçalanma sesi duyuldu. Bunu ikincisi izledi. Derken bir üçüncüsü.

"Neydi o?", dedi kadın.

Nat, "Bilmiyorum," diye karşılık verdi.

UÇAKLAR düşmüştü. Ama Nat, karısına bunu söylemek istemiyordu. Uçak ne yapabilirdi zaten? Kuşlar kendilerini motorlara attığı sürece ne yapabilirdi uçak?

Jill, "Uçaklar nereye gitti?" diye sordu.

"Evlerine gittiler! Haydi gelin. Yatma zamanı artık..."

Şilte ve çarşafları yere yaydılar. Karısı, çocukları ateşin önünde soyup giydirdi. Nat bu sırada yukarıya çıktı, yatak odalarına baktı. Her şey garip bir sessizlik içindeydi. Yalnızca rüzgârın sesiyle, denizin kıyıda çıkardığı ses. Saatine baktı. Hemen hemen sekiz. Gelgit tersine dönmüş, uzaklaşıyor olmalıydı...

İşte işin anahtarı buradaydı! Kuşlar bu nedenle sessizdi. Deniz içeri gelirken, kuşlar da saldırıyordu. Ama deniz dışarıya yönelince, onlar da uzaklaşıyorlardı.

Nat düşündü. Önünde saldırısız geçecek altı saat vardı. Gecenin geç saatlerinde gelgit tekrar içeri dönünce, kuşlar da dönecekti.

Nat, kafasını kollarının arasına gizledi...

Mutfağa indi. Çocuklar uyumuşlardı.

Karısı alçak sesle, "Ne yapacaksın?" dedi.

Nat, başını iki yana salladı. Kapıyı sessizce açıp dışarıya baktı. Gece kapkaranlıktı. Rüzgâr da buzlar kadar soğuktu! Nat, eşiğe bir tekme attı. Orada bir yığın kuş yatıyordu. Pencerelerin altlarında da ölü kuşlar vardı! Duvar diplerinde de! Çoğunun boynu kırılmıştı. Geri kalanlar herhalde gene dalgaların sırtına dönmüş, bekliyor olmalıydılar!..

Uzaktaki bir tepede bir şey yanıyordu! Düşen uçaklardan biriydi besbelli. Nat, önündeki kuş ölülerine baktı, bunları kullanmaya karar verdi. Garip şey ama, elini kuşlara değdirmek istemiyordu. Vücutları hâlâ sıcaktı. Her taraflarında kan vardı! İçi bulansa da, çalışmayı sürdürdü. Her pencerenin camı kırıktı! Kuşların girmesine yalnızca çaktığı tahtalar engel olabilmişti. Elindeki ıslak gövdeleri aralardaki boşluklara tıkamaya başladı!..

MUTFAĞA dönünce kapıyı kapattı. Çok yorulmuştu. Yerdeki yatağa uzanıp gözlerini yumdu. Hemen uykuya daldı. Hep karanlık rüyalar gördü...

SÜRECEK

---

lar. Doğuya ve batıya giden gruplar da başarısız dönerler. Kendileri farkında değildir ama o sıra Arzine nehrinin ağzında bulunmaktadırlar. Yani daha doğuda bir limanda bulunan **Edward Bonaventure**'ye yakın olduklarından çok, Vardo limanına yakındırlar.

Willoughby'nin hatıra defteri, üçüncü keşif kolunun başarısız dönmesiyle son bulmaktadır. Son yazının tarihi Ekim'dir. Daha önlerinde koca bir kış vardır.

SONA Speranza'nın tayfalarına ne olduğu, denizin çözülmemiş bilmecelerinden biri olarak kalmıştır. Gemi hiçbir zaman bulunamamıştır. Yalnızca bu defter, bir de vasiyetname ele geçmiştir. Vasiyetnamenin tarihi 1554'ü, yani bir yıl sonrasını göstermektedir. Bundan bazı tayfaların aylarca yaşadığı anlaşılmaktadır. Ve herhalde arkadaşlarının birer birer ölümüne tanık olmuşlardır. Ama hangi nedenle ölmüştü arkadaşları? Açlıktan mı? Susuzluktan mı? Dondurucu soğuktan mı? Yoksa denizcilerin çoğunun sonunu getiren kavga ve çatışma nedenleriyle mi?

Evet, üç gemiden elde yalnızca bir tanesi kalmıştır. Ve tek başına kalan **Edward Bonaventura**, Çar Korkunç İvan'ın Moskova'sına bir sefer daha yapacak, Chancellor'u oraya bir kere daha götürecektir.

TARZAN İYİLEŞİP AYAĞA KALKINCAYA KADAR ÇOK UZUN BİR ZAMAN GEÇTİ. HASTALIĞI SIRASINDA ÖNCELERİ HİÇBİR ŞEY YEMEK İSTEMEMİŞTİ. YATTIĞI YERDE ATEŞLER İÇİNDE DÖNDÜ DURDU. YALNIZCA "SU" DİYE BAĞIRIYORDU. KALA DA SUYU ANCAK AĞZINA DOLDURARAK GETİRİYORDU. SONUNDA ATEŞİ DÜŞMÜŞ, TEKRAR KUVVETLENMEYE BAŞLAMIŞTI. YARALARI ÇOK ACIDIĞI HALDE HİÇ AĞLAYIP SIZLANMAMIŞTI. ORMAN HAYVANLARININ GURURUYLA ACILARINA DAYANMIŞ, HİÇ SES ÇIKARMAMIŞTI. YALNIZCA KALA'YA NAZLANIYORDU. KENDİNDE AYAĞA KALKABİLECEK GÜCÜ BULMASINDAN SONRA, İYİLEŞMESİ DAHA DA HIZLANDI. ARTIK TARZAN İYİLEŞTİĞİNDEN KALA HERGÜN YİYECEK ARAMAYA DAHA ÇOK ZAMAN AYIRIYORDU. ÇÜNKÜ O DA TARZAN'IN HASTALIĞI SIRASINDA FAZLA BİR ŞEY YİYEMEMİŞTİ.

AYAĞA KALKIŞINDAN BİR AY SONRA TARZAN ESKİSİ GİBİ KUVVETLİ VE ÇEVİKTİ. KALA'NIN TÜKRÜK-İLACI GÖREVİNİ YAPMIŞTI.

HASTALIĞI SIRASINDA TARZAN HEP BOLGANİ İLE YAPTIĞI SAVAŞI DÜŞÜNMÜŞTÜ. BOLGANİ 'NİN BÜTÜN ÜSTÜNLÜĞÜNE RAĞMEN ONU YENMESİNİ SAĞLAYAN O KÜÇÜK SİLÂHINI HATIRLADI.

TARZAN, BİR SABAH SAVAŞ ALANINA DOĞRU YOLA ÇIKTI. AMACI BOLGANİ İLE DÖVÜŞTÜĞÜ SIRADA YİTİRDİĞİ BIÇAĞINI BULMAKTI...

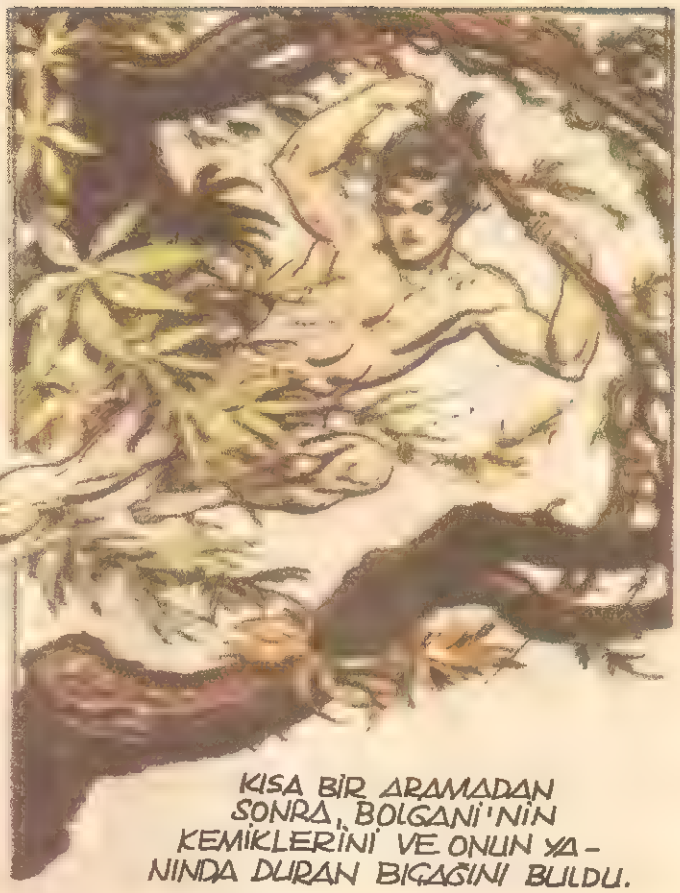

KISA BİR ARAMADAN SONRA, BOLGANİ'NİN KEMİKLERİNİ VE ONUN YANINDA DURAN BIÇAĞINI BULDU.

SONRA EN KISA YOLDAN KULÜBEYE KOŞTU. KAPININ KİLİDİNİN NASIL AÇILACAĞINI HATIRLADI VE İÇERİYE GİRDİ. KAPININ İÇERDEN DE KAPANABİLDİĞİNİ VE BÖYLECE EVİN İSTENMEYEN KONUKLARA KARŞI GÜVENLİKTE BULUNDUĞUNU ANLADI...

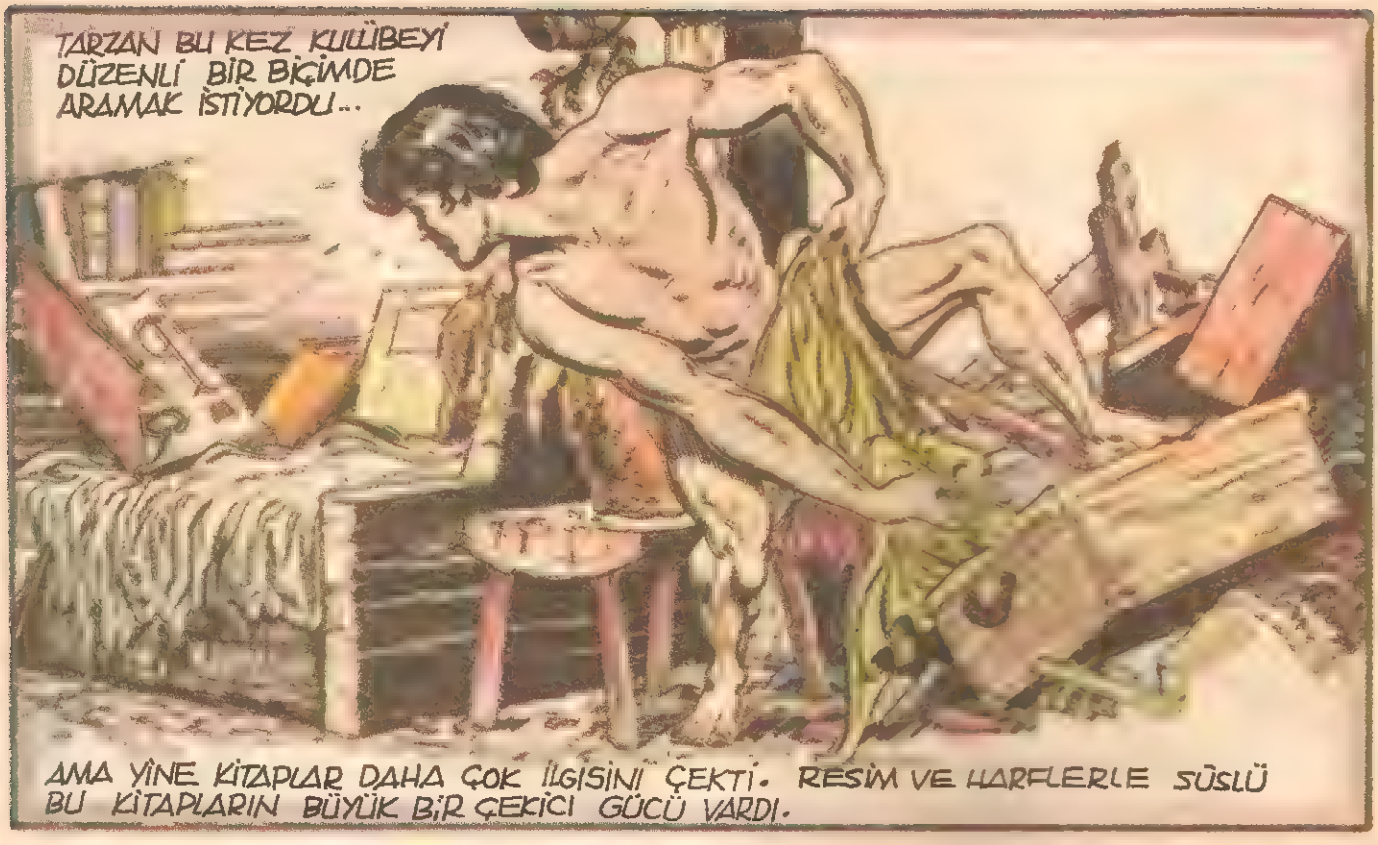
TARZAN BU KEZ KULÜBEYİ DÜZENLİ BİR BİÇİMDE ARAMAK İSTİYORDU..
AMA YİNE KİTAPLAR DAHA ÇOK İLGİSİNİ ÇEKTİ. RESİM VE HARFLERLE SÜSLÜ BU KİTAPLARIN BÜYÜK BİR ÇEKİCİ GÜCÜ VARDI.

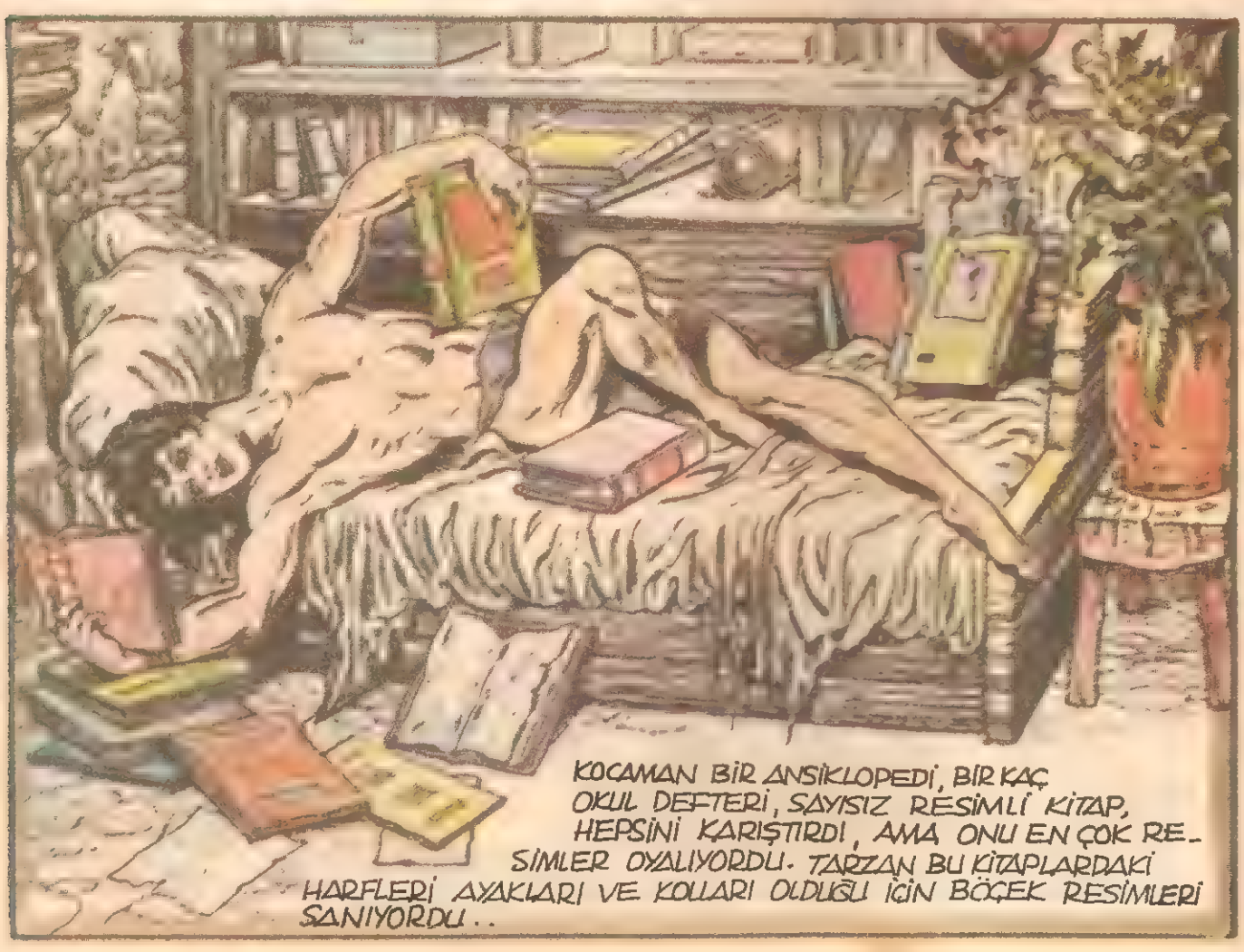
KOCAMAN BİR ANSİKLOPEDİ, BİR KAÇ OKUL DEFTERİ, SAYISIZ RESİMLİ KİTAP, HEPSİNİ KARIŞTIRDI, AMA ONU EN ÇOK RESİMLER OYALIYORDU. TARZAN BU KİTAPLARDAKİ HARFLERİ AYAKLARI VE KOLLARI OLDUĞU İÇİN BÖCEK RESİMLERİ SANIYORDU..

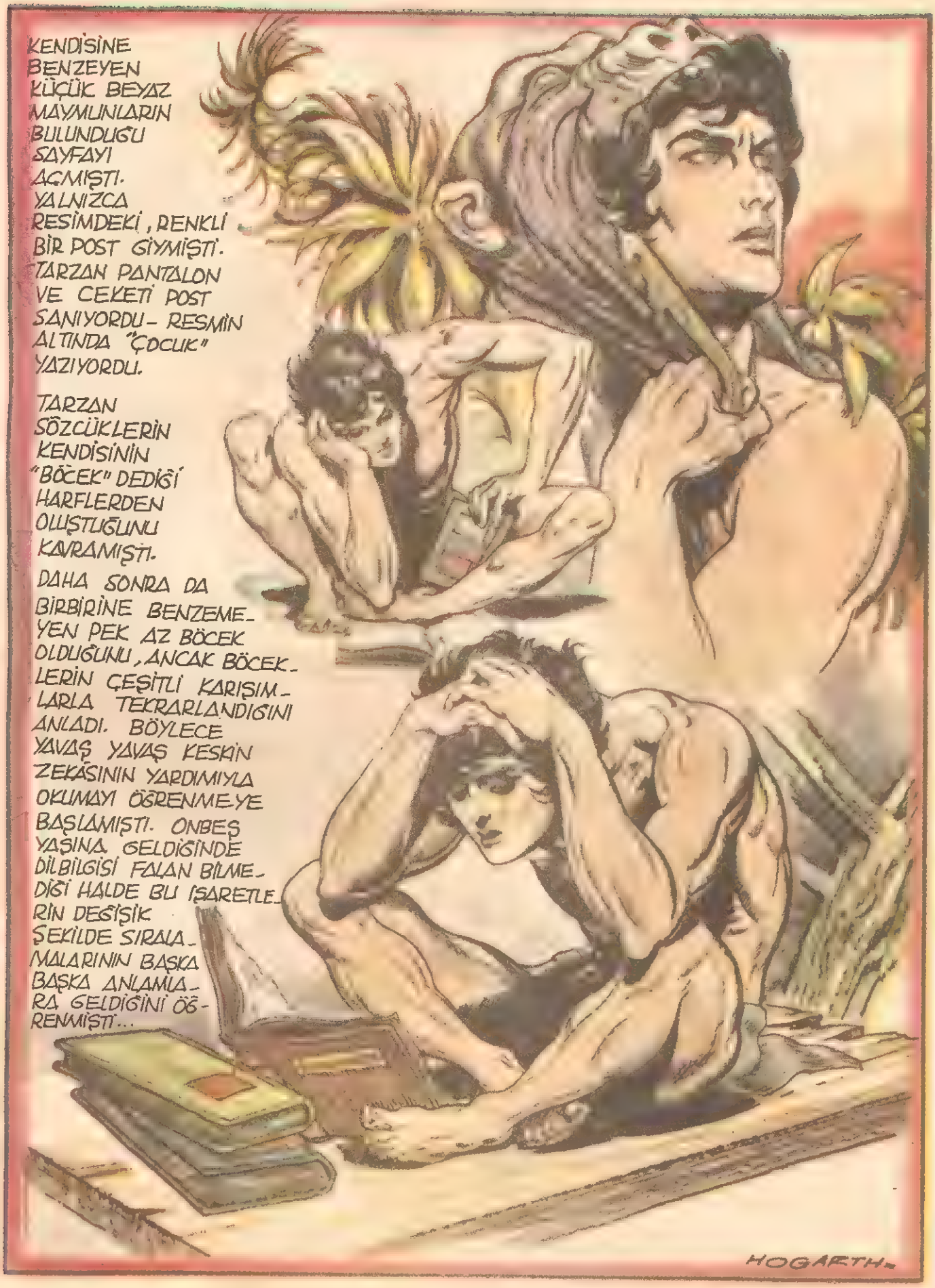
KENDİSİNE BENZEYEN KÜÇÜK BEYAZ MAYMUNLARIN BULUNDUĞU SAYFAYI AÇMIŞTI. YALNIZCA RESİMDEKİ, RENKLİ BİR POST GİYMİŞTİ. TARZAN PANTALON VE CEKETİ POST SANIYORDU - RESMİN ALTINDA "ÇOCUK" YAZIYORDU.
TARZAN SÖZCÜKLERİN KENDİSİNİN "BÖCEK" DEDİĞİ HARFLERDEN OLUŞTUĞUNU KAVRAMIŞTI.
DAHA SONRA DA BİRBİRİNE BENZEMEYEN PEK AZ BÖCEK OLDUĞUNU, ANCAK BÖCEKLERİN ÇEŞİTLİ KARIŞIMLARLA TEKRARLANDIĞINI ANLADI. BÖYLECE YAVAŞ YAVAŞ KESKİN ZEKÂSININ YARDIMIYLA OKUMAYI ÖĞRENMEYE BAŞLAMIŞTI. ONBEŞ YAŞINA GELDİĞİNDE DİLBİLGİSİ FALAN BİLMEDİĞİ HALDE BU İŞARETLERİN DEĞİŞİK ŞEKİLDE SIRALANMALARININ BAŞKA BAŞKA ANLAMLARA GELDİĞİNİ ÖĞRENMİŞTİ...
HOGARTH

ARMAĞAN YAĞMURU

Her hafta
Kitaplar, Bisikletler,
Televizyonlar,
Futbol Topları
dağıtıyoruz

"Armağan Yağmuru" kur'alarına katılmak üzere bize gönderdiğiniz zarfların üzerine, **hangi kur'aya katılmak istiyorsanız, onun adını yazmayı unutmayın.** Böylece, karışıklık doğmayacağı gibi, zarflarınız kısa sürede ayrılacaktır.

Kitap Kuponlarınızı Gönderiniz

BU HAFTA
FUTBOL TOPU KAZANAN OKURLARIMIZ

Serhat ERSÖZ (Kocaeli)
Z.Hale AKMAN (Eskişehir)
Burcu AKTEN (İstanbul)
Önder DEMİRER (Bolu)
Uğur DURSUN (Kayseri)

ÇİÇEKLERLE GELEN MUTLULUK

GÜZEL bir kasabada mutlu insanlar yaşardı. Kasabanın içinde ufacık kapısı, küçücük pencereleri, beyaz badanalı bir ev vardı. Bu evde yaşlı bir karı-koca yaşıyordu. Her taraf mutluluk ve huzur kokuyordu. Hiç çocukları yoktu. Ama çocuklarının olmayışı onları ayırmamıştı. O gün Anneler günüydü...

Öğle vakti kocası Ömer Efendi dışarı çıkmak için solmuş ceketini giydi. Yakın dostu olan bastonunu eline aldı. Kapıyı açtı. Eğilerek avlayı indi. Arar gözlerle etrafına bakındı. Karısı canı gibi sevdiği çiçekleri suluyordu. Ona:

"—Ben çarşıya iniyorum Hacer." dedi. Hacer Hanım başını çevirerek:

"—Güle güle git. Pek geç kalma." dedi. Gene işine döndü. Ömer Efendi temiz havayı içine çekip ağır ağır ilerledi. İçinden de, "Karıma güzel bir hediye alabilseydim ne kadar sevinip mutlu olurdu." diyerek çok üzüldü. Yolda birkaç kişiyle selâmlaştı. Sevilip, sayılıyordu. Bunu hissedince mesut oluyordu. Kasabanın tek dükkânına özenerek baktı. "Yeni eşyalar gelmiş. Şu elbise çok güzel! Ama fiyatı benim emekli maaşımın yarısı kadar!" diye mırıldandı. O kadar dalmıştı ki yanında Naci beyin olduğunu sonradan farketti. Toparlanarak:

"—Nasılsınız, Naci Bey?" diye sordu.

—İyiyim. Bir şey mi alacaksınız?

"—Yok, hayır. Sadece bakıyordum. Ya siz?

"—Evet. Karıma şu güzel elbiseyi alacağım. Bir şey almadan olmaz. İnsan pahalı şeylerle mutlu olmaz mı?" Bu soruyu duymamazlığa gelip, uzaklaştı oradan. Üzüntüsü bir kat daha arttı. Eliboş dönemezdi. Kasabanın dışına geldiğini neden sonra farketti. Her taraf renk renk kır çiçekleri ile doluydu. Çiçek toplamaya başladı. Düşünceli, düşünceli evine geldi. Kapıyı çaldı. Karısı güzel bir elbise giymişti. İyi bir hediye alamamanın ezikliği içinde:

"—Anneler günün kutlu olsun. Ne yapayım sana bir şey alamadım!" diyerek buketi uzattı. Hacer Hanımın karşısında eriyip, küçük düştüğünü sanarak çok utandı. Hacer Hanım sesini tatlılaştırarak:

"—Çok sağol. Çiçekleri sevdiğim aklıma gelmiş" diye memnunluğunu belirtti. Kocasının ezikliğini anlayarak:

"—Üzülme sakın, para ile mutluluk satın alınmaz! Biz zaten mutluyuz. Bu güzel çiçeklerle ispat ettin." dedi. Koskoca adamın göz pınarlarından birkaç damla yaş süzüldü. Karısı çok güzel konuşmuştu. Onlar zaten mutluydular. Çok yanlış düşünmüştü. Küçük ahşap evlerinde bundan böyle her zaman olduğu gibi saadet içinde yaşadılar.

Yeşim YALÇIN (Eskişehir)

YILDIRIM TEĞMEN

GRAİG BENDEN ÇOK ÖNDE! AKŞAM DA OLUYOR! NEYSE Kİ ONUN ATININ NAL İZLERİYLE, YERLİLERİN MİDİLLİLERİNİN AYAK İZLERİ İYİCE BELLİ OLUYOR.

İŞE BAK! YOKSA BU APTAL BU KARANLIKTA DAĞA MI TIRMANMAYA KALKTI! SANDIĞIMDAN DA DELİYMİŞ..!

BU SIRADA.

BU KARANLIK BÖLGEDE İZLER ZOR FARKEDİLİYOR.

BİR MAVİ CEKETLİ(*) ŞEF UZUN-BURUN AKILLI ADAM.. GERİYE NÖBETÇİ BIRAKMAYI UNUTMADI...

DEVAM ETMEK OLANAKSIZ!.. ÇOK KARANLIK! BU GECEYİ GEÇİRECEK UYGUN BİR YER BULMALIYIM

(*) YERLİLERİN AMERİKALI ASKERLERE VERDİKLERİ AD.

TEHLİKEYİ HABER VERMEK İÇİN ÇABUCAK BİZİMKİLERİN YANINA GİTMELİYİM!

BU SIRADA...

EN İYİSİ BURADA GECELEMEK GÜNEŞ DOĞAR DOĞMAZ İZ PEŞİNE DÜŞERİM. ŞU KALIN KAFALI GRAİG DE BİR YERDE KONAKLAMIŞ OLMALI.

GERÇEKTEN

ŞU AÇIK TEPENİN ÜSTÜNDE GÜVENLE KALINABİLİR. SABAHLEYİN BURADAN DÜRBÜNLE BÜTÜN BÖLGEYİ İNCELERİM

ORADAN BİR KAÇ MİL UZAKTA..

KALKIN! SOLUK YÜZLÜLER İZİMİZ ÜZERİNDELER!

AYI IRMAĞI'NIN ORDA BİR MAVİ CEKETLİ GÖRDÜM! SANIRIM ÖNEMLİ BİR BİRLİĞE ÖNCÜLÜK EDİYOR!

ONA BİR TUZAK HAZIRLAYALIM!

UZUN-BURUN, SAVAŞÇILARINA ATEŞ YAKTIRMAMAKLA İYİ ETTİ! YOKSA DURUMUMUZ KÖTÜ OLACAKTI!

MAVİ CEKETLİLER BİZİ AVLAMAK NİYETİNDE... BİZ ONLARA OYUN OYNAYALIM...

PİSMAN OLACAKLAR!..

"ROJO" VADİSİNDE [illegible] ATEŞ [illegible]. İYİ BİR TUZAK OLUR!... [illegible] VE BİR İKİ YİĞİT ATEŞİN BU[illegible] KALIP MAVİ CEKETLİLERİ [illegible]... BİZ DE TUZAĞIN [illegible] İNEN [illegible]

"KIZIL" VADİ...

SOLUK YÜZLÜLER DUMANI VE ATEŞİ GÖRÜNCE BİZE BASKIN YAPMAK UMUDUYLA O YANA YÖNELECEKLERDİR. AMA BASKINI BİZ YAPACAĞIZ ONLARA...

SABAH...

İŞTE SABAH OLUYOR... KALKIP YOLA KOYULMALI...

13A

O DA NESİ? AŞAĞIDA DUMAN VAR! VADİDE BİR KAMP OLMALI! APAŞLAR BUNLAR!

BU APTALLAR HİÇ SAKINMIYORLAR! İŞLEDİKLERİ CİNAYETLERİN HEMEN FARKEDİLECEĞİNİ VE PEŞLERİNE DÜŞÜLECEĞİNİ AKILLARINA HİÇ GETİRMİYORLAR SANIRIM!

BU SIRADA **YILDIRIM TEĞMEN** YOLDAYDI.

GRAİG SABAHLEYİN YOLA ÇIKMIŞTIR... ALLAH VERE DE APAŞLARIN ELİNE DÜŞMÜŞ OLMASA...

AYNI ANDA...

İŞTE ORADALAR!.. KENDİLERİNE O KADAR GÜVENİYORLAR Kİ NÖBETÇİ BİLE BIRAKMAMIŞLAR... BU KAYALIKLAR GEÇİT VERMEZ ANCAK GERİDEKİ BOĞAZDAN YOL BULUNABİLİR...

3B

CRAİG BU SIRADA İZLENDİĞİNİ BİLMİYORDU. VADİNİN YAMAÇLARINDA DİKKATLİ GÖZLER TEĞMENİN BİR TEK HAREKETİNİ BİLE İZLİYORLAR...

BU ÖNCÜ TEK BAŞINA... SOLUK YÜZLÜ YİĞİT AMA DELİ GALİBA...

SARI-YILAN UZUN-BURUN'A HABER GÖNDERDİ. ADAMLARI GERİDEKİ BOĞAZI TUTMUŞLAR.

MAVİ CEKETLİ ARTIK ELİMİZDEN KURTULAMAZ. HAYDİ İLERİ!..

HOOKA HEY!!!

APAŞLAR! BİR TUZAKMIŞ BU!

HER YERDEN ÇIKIYORLAR. TEK KURTULUŞ GERİ GELİP BU ÇUKURDAN KURTULMAK!

BU SIRADA..

HAYAKSI ŞEYTAN! NEDEN CRAİG BİRDEN APAŞLARIN İZİNDEN AYRILDI ACABA? EYVAH... SİLAH SESLERİ!

GARİP DOĞRUSU! BUNLAR BENİ BOĞAZA DOĞRU SÜRÜKLÜYORLAR!

VE BİRDEN..

YİNE APAŞLAR! YOLU KESMİŞLER! ŞİMDİ KAYBETTİM İŞTE!

SÜRECEK

GÖRÜNMEYEN HIRSIZ

ENID BLYTON'un romanı

Resimler: Semih Poroy

BUNDAN iyisi can sağlığıydı. Anne-baba olmayınca Tombik her yeri gönlünce araştırabilecekti. Ertek ile Sungu ona kıskançlıkla baktılar. Nur yine ağlamaya başladı.

"Birincilik ödülleri kazanmıştım... Kupalarım gitti... Hırsızlar onları da çalmıştır."

Tombik kızın omuzunu tutup, kocaman mendilini verdi.

"Senin odanı da dikkatle araştıracağız. Kupaların, madalyaların tamam olup olmadıklarına bakacağız. Hadi, ağlama Nur."

Sumru kıskandığını belli etmemeye çalışarak:

"Ben de geleceğim, Tombik!" dedi.

Tombik, Sumru'nun işe yarayabileceğini düşündü. O Nur'u oyalarken, kendisi de her yeri istediği gibi gözden geçirirdi.

"Tabiî Sumru, gelebilirsin, Nur'a arkadaşlık edersin."

HOPARLÖRLERDEN yükselen ses alana yayıldı:

"Takım 22, Takım 22!.. Lütfen yerlerinizi alın!"

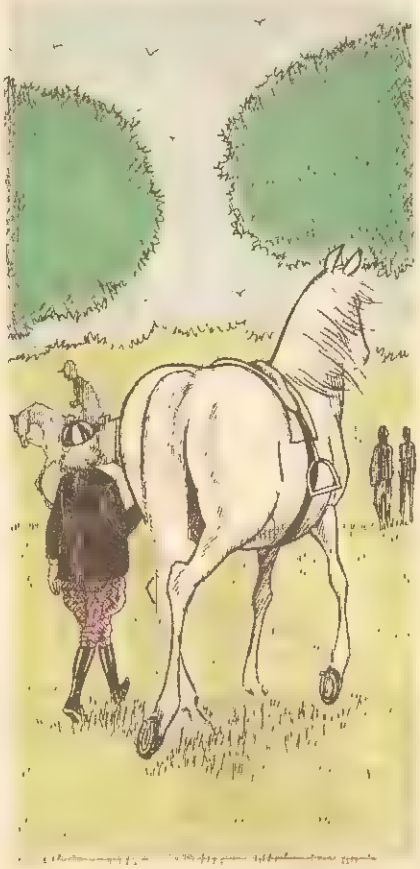

...tayını dizginlerinden tutarak...

Nur yerinden doğrularak şapkasını düzeltti. Gözlerini oğuşturup, kişneyen tayını dizginlerinden tutarak piste doğru uzaklaştı. Tombik, arkadaşlarına sevinçle göz kırptı.

"Sonunda işe başlayacağım. Sungu, Ertek, Yonca, gelemeyeceğiniz için üzgünüm. Ama hep birlikte evi basamayız ki. Kuşkulanırlar. Sumru, tek olarak yararlı olabilir. Ben evi araştırırken Nur'u oyalar. Bu son yarış bitinceye kadar polisler de evden çıkmış olur."

"22. takım" yarışında Nur, gümüş kupa kazandıktan sonra, Tombik, Sumru ve arkadaşları yürüyerek alanı terkettiler. Kavşağa vardıklarında Ertek, Yonca ve Sungu ayrıldı. Tombik, Sumru ve Nur tepeyi çıkmaya başladılar. Bobi, Tombik'in ayaklarına sürtünüyor, hoplayıp zıplayarak yürüyordu.

"Yeşil Konak"a vardıklarında Müfettiş'in arabası kapıdaydı. Nur, tayı evin arkasındaki ahıra götüreceği için birlikte oraya yöneldiler.

Yerine yerleştirilen tayın gerekli bakımı tamamlanırken bir motor sesi işitildi. Polis aracı hareket edip hızla uzaklaştı. Tombik rahat bir soluk aldı.

Çakıl taşı döşeli patikayı dolanarak yürüdüler. Dörtgen biçiminde güzel bir villaydı burası. Kapıdan girdiklerinde Nazlı Dadı çığlığı bastı.

"Sen misin Nurcuğum? Sinirlerim öyle bozuk ki, anlatamam!"

Tombik, kısa boylu, parlak gözlü tombul kadına baktı. Ona ilk görüşte ısınmıştı. Dadı bitkinlikle koltuğa çöktü.

"Soygunu duydum," dedi Nur. "Bunlar, arkadaşlarım Tombik ile Sumru. Müfettişin de yakın dostlarıdır!"

"Ya öyle mi" dedi Nazlı Dadı. "Müfettiş İz akıllı ve iyi bir insan. Hem kibar, hem de sabırlı. Her şeyi inceden inceye araştırdı. Bana öyle sorular sordu ki... Hiç kimse bu kadar ayrıntıyı düşünemez."

Tombik: "Eğer yorulmazsanız olayı bize de anlatın," dedi.

Dadı, anlatmak için can atıyordu.

"Bu koltukta örtüm dizlerimde uyukluyordum. Saat dört filan olmalıydı. Tam çaydanlığı ateşe koymak için kalkacaktım ki bir gürültü duydum

"Nasıl bir gürültü?" dedi Tombik.

"Küt diye bir ses! Bahçeden geliyordu. Sanki pencereden bir şey atılmış da yere düşmüştü."

"Sonra?.."

"Derken merdivende bir öksürük sesi işittim. Duyulması istenmiyormuş gibi çabucak bastırılan bir öksürük. Dondum kaldım. Merdivenlere doğru (Kim var orda! Polis çağıracağım!) diye haykırdım."

"Çok cesursunuz," dedi Tombik.

"Birden hanımefendinin yatak odasına dayanmış bir merdiven gördüm. Hırsızın inişini bekleyecektim. Tipine dikkat etmeliydim."

"Çok doğru," dedi Tombik. "Peki, hırsız ne tipte bir adamdı?"

"Göremedim. Çünkü merdivenden inmedi."

"Evden nasıl çıktı acaba?"

"Doğrusu anlayamadım. Yukardan inip salondan geçmeyeceğine emindim. Aklıma telefon gelinceye kadar titreyerek bekledim. Telefona koşup karakolu aradım. Tam konuşma bitmişti ki ekmekçi çıkageldi. Ona yukarda hırsız olduğunu söyledim. Üst kata çıkıp bütün odaları teker teker aradık, ama kimseyi bulamadık."

"Başka bir pencereden çıkmış olmalı."

"Çıkamaz," dedi Dadı.

"Bütün pencereler kapalı ve çok yüksek! Atlasaydı kafası patlardı. Ne iç merdivenden indi, ne de dışarıya dayalı merdivenden. Uçmadı ya bu adam!"

"Ya şimdi yukardaysa!" diyerek Nur çığlığı bastı.

"Hayır, Müfettiş her yana baktı. Annenin odasındaki sandığı bile aradı. Bence hırsız buhar oldu. Gülmeyin, ben onu görmeden burdan dışarıya çıkamazdı."

-4-

Bir sürü ip ucu

TOMBİK'in sorduğu birçok soruyu Nazlı Dadı hiç nazlanmadan yanıtladı.

Nur sabırsızlıkla; "Yukarı çıkıp kupalarıma bakalım," dedi. "Çalınmadılar değil mi, Nazlı Dadı?"

"Hayır yavrucuğum, bir teki bile çalınmadı. Çok üstüne titrediğini bildiğim için hemen onlara baktım. Annenin gümüş masa saatiyle mücevherleri, babanın da altın sigara kutusu çalınmış. Çalınanların hepsi yatak odalarından."

"Gelin çocuklar, kazandığım ödülleri göstereyim!"

Hep birlikte yukarıya çıkıp Nur'un odasına girdiler. Sumru kupalara hayranlıkla bakmaya başladı. Tombik'in işareti üzerine onun odadan çıkmasına fırsat vermek için Nur'u soru yağmuruna tuttu.

"Bu kupayı ne zaman aldın? Bu ne? Niye iki kupa birbirinin eşi? Bu üçgen bayrak nedir?"

Nur sevinçle anlatmaya başladı. Tombik yavaşça geriledi ve Bobi'yle birlikte odadan çıktı.

Yatak odalarını teker teker inceledi. Pencereler Dadı'nın dediği gibi sımsıkı kapalıydı. Yalnız Nur'un anababasının odasındaki pencere açıktı. Tombik, ordan aşağıya doğru bir merdiven uzandığını gördü. Odayı dikkatle gözden geçirdi. Pencere yanındaki duvarda büyük ve kirli parmak izleri vardı. Dikkatle inceledi. Hırsızın kirli bir eldiven giydiğini anladı. Böyle izler bıraktığına göre pek usta bir hırsız değildi. El izleri epeyce büyüktü. Sekiz buçuk ya da dokuz numara olmalıydı eldivenler. Yemek masasının üstünde de aynı izler vardı. Bu hırsız kolayca yakalanabilirdi. Pencereye gidip aşağıya baktı.

"Çaldıklarını burdan atmış. Nereye düştü acaba? Aşağıya merdivenden inmemiş. Niye? İnerken Dadı'nın onu göreceğinden mi korkuyordu? Çığlığını işittiği için onun salonda olduğunu biliyordu."

Tombik, derin düşünceler içinde üst katta dolaşmaya başladı. Küçük sandık odasının da penceresi kapalıydı.

ENCEREYİ açıp aşağıya baktı. Yere doğru kalın bir su borusu uzanıyordu. "Eğer pencere açık olsaydı, hırsız da buradan geçebilecek kadar küçük olsaydı yere inebilirdi," diye düşündü. Aşağıya indi. Nur hâlâ heyecanla ödüllerini anlatıyordu. Sumru'yu tam anlamıyla esir almıştı. Tombik, Dadı'ya döndü:

"Bütün pencereleri inceledim. El izlerine göre hırsız oldukça iri yapılı. Sandık odasının penceresi kapalı mıydı? Şu yanından yere doğru kalın boru inen pencere?"

"Evet" dedi Dadı. "Müfettiş de aynı boruyu sordu. Haklısınız, hırsız o kadar küçük bir pencereden sığamaz. Çiçek tarhının üstündeki ayak izlerini görmelisiniz. Dev gibi."

"Durun, bir de ben bakayım şu tarha," dedi Tombik.

Bahçede, merdivenin dayandığı pencerenin altındaki tarha gitti. Üzerinde birtakım ayak izleri vardı. "44 ya da 45 numara ayakkabı giyiyor olmalı..." diye düşündü. Bir ayak izinin boyunu ölçüp defterine yazdı. Yanına lastik ökçelerin desenini de çizdi. Sonra hırsızın eşyaları fırlattığı yeri buldu. Yumuşak toprağın üstüne düşmüşlerdi. Garip bir iz buldu: Yuvarlak içinde çapraz çizgiler... Gidip Dadı'ya sordu.

"Müfettiş de sordu bana bunu. Bir şey söyleyemedim. Gerçekten garip! Çamaşır leğeni kadar da büyük."

Tombik izi ölçtü. Çizimini aynen defterine geçirdi. Yapabileceği başka bir şey kalmamıştı. Müfettiş ne gördüyse, o da hepsini görmüştü. Bobi ile merdivenleri çıkarken düşünüyordu: "Pek çözülmez bir olay değil. Böyle iri-yarı bir hırsız kolayca ortaya çıkar. Müfettiş onu yakalamıştır bile."

Nur'un esiri Sumru'ya döndü.

"Hadi gidelim," dedi. "Geç kalırsan, evden azar işitirsin."

"Bana güzel vakit geçirttiğin için teşekkürler Nur," dedi Sumru.

Nur, üzgün üzgün onları ön kapıya kadar geçirdi. Arkalarından uzun uzun el salladı. Epeyce uzaklaştıktan sonra Sumru derin bir soluk aldı.

"Bir şey buldun mu Tombik? Yoksa çok karışık bir olay mı?"

"Zannetmem! Birkaç garip nokta dışında sıradan bir hırsızlık. Bütün kanıtları Müfettiş İz ile Polis Safkan topladılar herhalde. Gidip Safkan'la görüşeceğim."

"Niye Müfettiş'e gitmiyorsun?"

"Araştırma yaptığımı öğrenmesini istemiyorum. Sungu'ya söyle, yarın onbirde geleceğim."

Sumru'yla vedalaşırken de:

"Nur'u oyaladığın için çok teşekkürler!" dedi. "Evi rahatça araştırabildim."

"Önemi yok," dedi Sumru. "Yalnız bir daha ömrüm boyunca at yarışı kupaları üstüne tek söz duymak istemiyorum."

-5-

Tombik dedektif!

TOMBİK, eve gider gitmez, en değerli dedektiflik aygıtlarını sakladığı bahçedeki özel kulübesine girdi, Raflara bir göz attı. Çeşitli giysileri, annesinin görmesini istemediği takma sakal ve bıyıkları ve makyaj takımlarını burada saklıyordu. Raflara bir daha baktı. Kaplan Polis gelince kılık değiştirmeye karar verdi. Ne zaman geleceğini Safkan'dan öğrenebilirdi.

(Sürecek)

Tombik izi ölçtü. Çizimini aynen defterine geçirdi.

BARNEY! NE DEMEK OLUYOR? OLAMAZ. GERÇEK BAY GERDELSOHN BURADA VE..
DEMEK BAŞARDIN? YAZIK Kİ İŞ İŞTEN GEÇTİ. HERŞEY BASINDA SERGİLENECEK. BİLİYORSUN, BUNU SIR OLARAK SAKLAMAMIZ GEREKİYORDU. İKİ TİLKİ BİZİ SICAK
"CLAIRON"DAN SU İKİ HERİF TABİİ!.. BAKIN NE YAPIN.. BENİ DİNLİYOR MUSUN?
EVET. ÖYLE Mİ?. TAMAM!
OLDUUU!
FOTOĞRAFLARI İNCELEDİK, BİZİ KANDIRAMAZSINIZ. YANINIZDAKİ ADAM GERÇEK GERDELSOHN'DAN ÇOK FARKLI!
BOYALARINI SİLSİN. VE GÖZÜMÜZÜN ÖNÜN DE SAÇLARINI YIKASIN! KABUL MU?
BAYLAR İNANIN... ALDANIYORSUNUZ...
HIH! SAKLAMAYA ÇALIŞMA BURUN. BAYAR ÇOK ZEKİ ENİŞİ GERÇEĞİ SÖYLEMELİ...
YANİ GERDELSOHN OLMADIĞINI KABUL EDİYORSUNUZ ÖYLE Mİ?
EVET! BUYRUN BÜROMA GEÇELİM, İFRAFLARI MI YAZDIRAYIM...
BU BİR İHANET! BİR ÇILGINLIK, BİR...
SİZE BU ÇOK YAKIŞTI.

YUNUS NADİ BEY

Yunus Nadi Bey (Abalıoğlu, 1879-1945): **Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Muğla üyesi. Yenigün ve Cumhuriyet gazetelerinin kurucusu.**

Yusuf Kemal Bey (Tengirşenk, 1878-1969): **Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi üyesi. Dışişleri Bakanlığı da yapmıştır.**

Z

Zaven Efendi: İstanbul'da Ermeni patriği.

Ziya Hurşit (1890-1926): **T.B.M.Meclisi Rize üyesi. İzmir'de Atatürk'ü öldürmek isteyenlerden. İdam edilmiştir.**

Zülfü Bey (Tiğrel, 1876-1940): **Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Diyarbakır üyesi.**

ZİYA HURŞİT

- Bu **"Söyley"**in hazırlanmasında **Türk Dil Kurumu**'nun ve **Ord. Prof. Dr. H. Veldet Velidedeoğlu**'nun sadeleştirme çalışmalarından yararlanılmıştır.
- Çalışmama olanak sağlayan **Milliyet Çocuk Dergisi** Genel Yönetmeni Sayın **Tarık Dursun K.** ve Yazı İşleri Müdürü **Mehmet İlkorur'a;** grafik düzenleme işlerini başarıyla yürüten **Semih Poroy**'a; dizgide gösterdiği titizlikten dolayı **Hasan Kızılcıklı**'ya; hazırlanan ilk metnin düzeltilmesinde büyük emeği geçen **Behiç Duygulu**'ya teşekkür ederim.

A. Köklügiller

ATATÜRK'ÜN 1927'DEN SONRAKİ YAŞAMI

1927: **1 Kasım'da ikinci kez Cumhurbaşkanlığına seçildi. "Söylev" Ankara'da kitap halinde çıktı.**

1928: **7 Martta, "Le Matin" gazetesine "Türkiye'de Demokrasi" konusunda bir demeç verdi.**
20-27 Mayıs tarihleri arasında Afganistan Kralı Amanullah ile eşi Atatürk'ü ziyaret etti.
Gelibolu'da yapılan deniz manevralarını izledi.
24 Mayısta, Lâtin rakamlarını kabul ettirdi.
27 Haziranda yazı devrimi için bir kurul (heyet) kurdurdu.
9 Ağustosta, İstanbul'da Sarayburnu'nda halka Lâtin harflerini gösterdi. "Artık bunları kullanacağız." dedi.
11 Ağustosta, Dolmabahçe Sarayı'nda aydınlarla bir toplantı yaparak yeni yazı konusunu tartıştı.
23 Ağustosta, Tekirdağ'da memurlara ilk yazı dersini verdi.
29 Ağustos'ta, Dolmabahçe Sarayı'na bilginleri topladı; bilisizliğe (cehalete) savaş açtı.
14 Eylülde, yazı devrimini başlatmak üzere Karadeniz gezisine çıktı. (15 Eylülde Sinop, 16 Eylülde Samsun, 18 Eylülde Amasya, 19 Eylülde Sivas, 20 Eylülde Kayseri'de)
21 Eylülde gezi sona erdi, Ankara'ya geldi. Başbakanlığa harf devriminin uygulanması hakkında bir yazı gönderdi.
26 Eylülde, "Türkçe Sözlük" için bir komisyon kurdurdu.
1 Kasımda Meclis'te yaptığı açış konuşmasında harf devrimine değindi.
3 Kasımda, yeni Türk harflerinin kabulüne ilişkin 1353 sayılı yasa Resmî Gazete'de yayınlandı.

1929: **30 Kasımda, Alman tarihçisi Emil Ludwig ile görüştü.**

1930: **24 Martta, kadın haklarını tanıttı.**

1931: **15 Nisanda, Türk Tarih Kurumu'nu kurdu.**
4 Mayısta, üçüncü kez Cumhurbaşkanlığına seçildi.
25 Ekimde, Balkan Konferansı üyeleriyle konuştu.

1932: **19 Şubatta Halkevlerini açtırdı.**
12 Haziranda, Irak Kralı Emir Faysal, Atatürk'ü ziyaret etti.
1 Temmuzda, Ankara'da I. Tarih Kurultayı'nı açtı.
12 Temmuzda Türk Dil Kurumu'nu kurdu.
22 Eylülde Dil Kurultayı'na başkanlık yaptı.
27-29 Eylülde General McArthur'la konuştu.
4 Ekimde, Yugoslavya Kralı Alexander, Atatürk'ü İstanbul'da ziyaret etti.

1933: **29 Ekimde, Cumhuriyet'in 10. yıldönümünde tarihsel söylevini verdi.**

1934: **16 Haziranda, İran Şehinşahı Rıza Pehlevi, Atatürk'ü Ankara'da ziyaret etti.**
24 Kasımda bir yasa çıkarılarak "ATATÜRK" soyadı verildi.
26 Kasımda; "efendi, bey, paşa, ağa, hacı, hâfız, hoca, molla, hazretleri, hanımefendi, beyefendi" gibi unvanlar ile Osmanlı devrinde kullanılan sivil rütbe, nişanlar ve madalyaları kaldırttı.
5 Aralıkta, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verdi.
17 Aralıkta, "Atatürk" soyadını başkasının kullanamayacağına ilişkin bir yasa daha çıktı.

1935: **1 Martta, dördüncü kez Cumhurbaşkanı seçildi.**

1936: **4 Eylülde, İngiltere Kralı 8. Edvard, Atatürk'ü İstanbul'da ziyaret etti.**

1937: **Hatay (Antakya) sorunuyla ilgili olarak Konya'ya gitti.**
11 Mayısta, çiftliklerini devlet ha-

zinesine ve bir kısım taşınmaz mallarını (Atatürk Orman Çiftliği) Ankara Belediyesi'ne bağışladı.

31 Mayısta, Ürdün emiri Abdullah, Atatürk'ü ziyaret etti.

16 Ağustosta, Trakya manevralarına katıldı.

20 Eylülde, İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı'nda toplanan 2. Türk Dil Kurultayı'na katıldı.

9 Ekimde, Nazilli bez fabrikasını açtı.

18 Ekimde, Yunan Başbakanı General Metaksas, Ankara'da Atatürk'ü ziyaret etti.
"Geometri" adlı yapıtını yazdı. Kültür Bakanlığı'nca kitap olarak bastırıldı.

1938: 30 Martta, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Atatürk'ün hastalığı hakkında ilk bildirisini yayınladı.

19 Mayısta, hasta olduğu halde Gençlik ve Spor Bayramı törenlerine katıldı.

20 Mayısta, önce Mersin'e, sonra da Silifke'ye gitti. Orada askerî birliklerin geçit törenini (resmini) izledi. Atatürk'ün bu dirençli kararlılığı nedeniyle, Fransızlar Hatay sorunundan vazgeçtiler.
1 Haziranda, Savarona yatına binip bir süre denizde dinlendi. Hastalık artınca Dolmabahçe Sarayı'na taşındı.
19 Haziranda, Romanya Kralı 2. Karol, Atatürk'ü Dolmabahçe Sarayı'nda ziyaret etti.
27 Haziranda, Savarona yatında çekilmiş son fotoğrafları gazetelerde yayınlandı.
15 Eylülde, "vasiyetnâmesini" yazdı. (25 Kasımda açıldı)

16 Ekimde, hastalığı hakkında günlük bildiriler yayınlanmaya başladı.

17 Ekimde, ilk kez komaya girdi. Ama, kısa zamanda kendine geldi.

29 Ekimde, Cumhuriyet'in 15. yıldönümü mesajı okundu.

8 Kasımda, öğleden sonra ikinci kez komaya girdi. Son sözleri "Saat kaç?" oldu.

10 Kasım, saat dokuzu beş geçe sonsuzluğa göçtü.

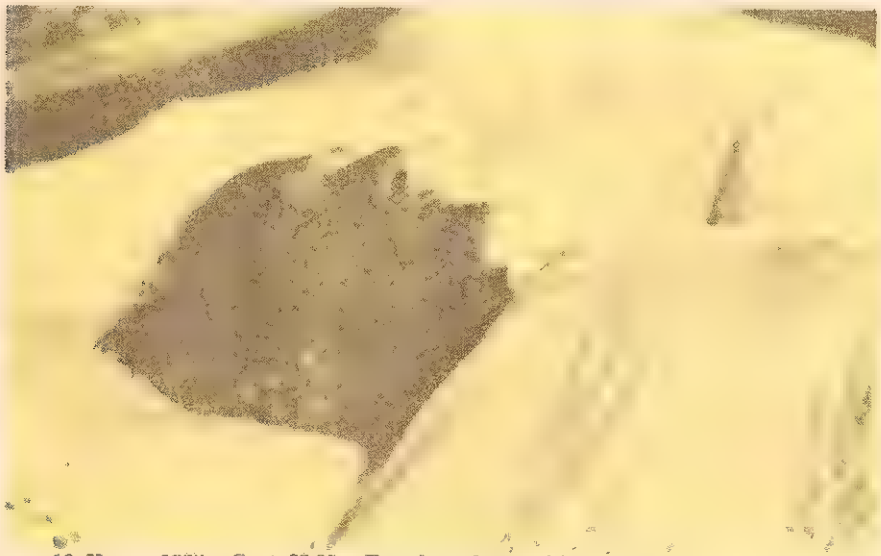

10 Kasım 1938... Saat 09.05... Büyük önder, geride uygar bir ulus bırakmış olarak sonsuzluğa göçüyor...

Salih Bey (Bozok, 1881-1941): **M. Kemal'in başyaveri. Cumhuriyet'ten sonra milletvekili olmuştur.**

SALİH BOZOK

Salih Paşa (Hulusi Kezrak, 1864-1939): **Osmanlı Ayan (Senato) üyesi. Osmanlı Donanma (Bahriye) Bakanı; Başbakan (Sadrazam).**

Saip Bey, Ali (Ursavaş, 1887-1939): **Asker. T.B.M.Meclisi üyesi.**

Selahattin Bey, (Hüseyin Köseoğlu, 1882-?): **3. Kolordu komutanı. T.B.M.Meclisi Mersin üyesi. (Çolak Selahattin adıyla da anılır.**

Servet Bey (Süleyman Orkun, 1881-1943): **Erzurum Kurultayı'nca seçilen Temsilciler Kurulu üyelerinden.**

Süleyman Şefik Paşa (1884-?): **Osmanlı Donanma (Bahriye) bakanı. Hilâfet Ordusu (Kuvveyi İnzibatiye) komutanı. Cumhuriyet'ten sonra yurt dışına çıkarılmıştır.**

Süleyman Necati Bey (Güneri, 1892-1944): **T.B.M.Meclisi Erzurum üyesi. Gazeteci.**

Şeyh Fevzi Efendi, Hacı (1864-1924): **Nakşibendi tarikatı şeyhi. T.B.M.Meclisi üyesi. Erzurum Kurultayı'nca seçilen Temsilciler Kurulu üyelerinden.**

Şeyh Recep Kâmil: **Sivas'tan, Amasya'ya Salih ve Mustafa Kemal Paşa'lara telgraf çekenlerden. Padişah yanlısı.**

Şeyh Saffet Efendi (Yetkin, 1866-1950): **Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Urfa üyesi.**

Şükrü Naili Paşa (Gökberk, 1876-1936): **Korgeneral. Kolordu komutanı. T.B.M.Meclisi üyesi.**

Şeyh Sait (Kürt Sait, 1865-1925): **Nakşibendi tarikatı şeyhi. Cumhuriyet'in ilânından sonra Doğu Anadolu'da başgösteren ayaklanmanın başı. İdam edilmiştir.**

T

Tevfik Paşa (Ahmed Okday, 1845-1936): **Dışişleri Bakanlığı da yapmış olan son Osmanlı Başbakanı (Sadrazamı).**

V

Vahdettin Mehmet (1861-1926): **Son Osmanlı padişahı. Yurt dışına kaçmış; dışarda (San Remo'da) ölmüştür.**

Vasıf Bey (Çınar, 1892-1935): **T.B.M.Meclisi Manisa üyesi. Millî Eğitim Bakanlığı ve büyükelçilik yapmıştır.**

Vehbi Bey (Bolak, 1882-1948): **Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Balıkesir üyesi. Millî Eğitim Bakanlığı da yapmıştır.**

Wilson (Thomas): **1913-1920 yılları arasında görev yapan A.B.Devletleri cumhurbaşkanı.**

Y

Yörük Ali Efe (Yörük, 1896-1957): **Kurtuluş Savaşı'nda, Ege bölgesinde düşmanla dövüşen efelerden. Kendisine "Milis Albayhğı" rütbesi verilmiştir.**

Yeni Dünya'nın yerlileri, hiç bilmedikleri bir yerden gelen, Colomb'un askerlerine saldırmaya hazırlanıyorlar.

Bütün bu gelişmeler, keşfedilen toprakların yepyeni bir kıta olduğu anlaşılmadan olup bitmişti. Önceleri, bu toprakların Hindistan'ın bir parçası olduğuna —Colomb dahil— hiç kimsenin en ufak kuşkusu yoktu.

Colomb'un başarısı; başlangıçta İspanya ve İtalya'ya, kısa zamanda da bütün Avrupa'ya yayıldı. Bu olayı anlatan broşürler basılıp dağıtıldı. Anlatılanların en çok ilgi çeken tarafı, çırılçıplak dolaşan kızılderili kadınlar olmuştu. Avrupalı kadınların âdeta kumaşlara gömüldükleri bir çağda, bir kadının önünü sadece yaprakla örterek herkesin içinde dolaşmasına inanmak güçtü! Acaba Colomb yanlışlıkla **"Cennet"**e mi gitmişti? Aynı oranda ilgi toplayan bir başka nokta da **"Hispaniola"**daki **"bütün nehirlerin su yerine altın akması"**ydı.

Yeni keşfedilen ülkelerdeki bu altın bolluğu, Avrupa'yı bir anda karıştırdı. Kısa süre sonra Amerika'dan Avrupa'ya akmaya başlayacak altın, bu eski kıt'anın ekonomik yaşamının büyük çapta değişmesine ve böylece başlayacak döneme **"Kapital Çağı"** denmesine neden olacaktır.

Colomb, yaptığı keşfin yaratacağı büyük değişiklikleri göremeden, hatta ayak bastığı toprakların Hindistan olmadığını da öğrenemeden öldü! Bu yüzden ulaştığı kıyılara bir ad vermeyi hiçbir zaman düşünmedi.

X. BÖLÜM

COLOMB'U İZLEYENLER

COLOMB'un Hindistan diye ayak bastığı toprakların yeni bir kıt'a olduğunu ilk kez ortaya atan **Amerigo Vespucci** adında Floransalı bir gemiciydi. Geniş bir kültüre sahip Vespucci, Colomb'dan on yıl sonra, kendisinden öncekilerle aynı düşüncede olmadığını, buralara yeni bir dünya denilebileceğini yazmıştı!..

Vespucci'nin izinde giden Alman bilgini Martin Waldseemüller, 1507'de hazırladığı dünya haritasında bu yeni toprakları da göstermişti. 1508 yılında da buraların yepyeni bir kıt'a olduğu konusunda en küçük bir kuşkusu olmadığını açıkladı. Alman sanatçısı Ringmann'ın da yüreklendirmesiyle buraya **"Amerigo'nun Toprakları"** anlamına gelen **"Terre America"** adını verdi.

Keşfettiği ülkeye Vespucci'nin adının verilmesi yalnızca Colomb'a değil, yanı sıra büyük denizci John Cabot'a da haksızlık oluyordu. Colomb bilerek ya da bilmeyerek haksızlığa uğratılmıştı ama, bu ikincisine; yani, yeni kıt'aya adının verilmesi gereken John Cabot'a yazık edilmiş ve tarihçilerin kurbanı olmuştu. Bütün şanssızlığı, Atlantik'i aştığında Orta ve Güney Amerika kadar çekici ve verimli topraklara rastlamamış olmasıydı!..

CABOT DİYE BİRİ

KESİNLİKLE bilinmemesine rağmen, Cabot'un 1450 yıllarında Cenova'da doğduğu ve bir ara Venedik'te yaşadığı sanılmaktadır. Asıl adı **Giovanni Gaboto** olan Cabot'un üstün nitelikte bir denizci olduğu noktasında bütün tarihçiler

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

birleşmektedir. İş yaşamı, onu 1490 yıllarında İngiltere'ye götürmüş ve Bristol'de yerleşen Gaboto, burada John Cabot adını almıştı. Cabot da batıya doğru giderek Hindistan'a varmayı denemiş, yalnız bu yolculuk için Colomb'un izlediği hattın daha kuzeyinde bir rota tutmuştu.

Atlantik'i geçiş planının hazırlanmasında Colomb'a yardım eden kardeşi Bartholomew Colomb, daha Cabot İngiltere'ye gelmeden önce, İngiltere Kralı VII. Henry'ye başvurarak bu geziyi desteklemesini istemişti. Kral, Bartholomew'nun anlattıklarıyla ilgilenmişse de, bilinmeyen bazı nedenlerden dolayı yardımda bulunmayı reddetmişti.

Colomb'un başarıya ulaştığı haberi duyulduğunda, VII. Henry ünlü denizcinin kardeşiyle görüşmelerini anımsadı. Bundan dolayı, Cabot aynı amaçla başvurduğunda, Kral kendisine hemen gerekli yardımda bulunacağını bildirdi.

John Cabot, 1497'de **"Mathew"** adlı gemiyle Bristol'den hareket etti. Yanına oğlu Sebastian'ı da almıştı. Kuzeye doğru bir rota takibettiğinden, mücadele etmek zorunda kaldığı rüzgâr ve fırtınalar kendisini çok oyalamış ve Colomb'dan daha uzun bir yolculuk yaptıktan sonra Amerika sahillerine varabilmişti. Viking'lerden sonra Kuzey Atlantik'i aşarak Amerika'ya ulaşan ilk Avrupalı, Cabot olmuştu.

Sekiz haftalık bir yolculuktan sonra, 24 Haziran günü karayı gördüler ve tarihçilerin sonradan yaptıkları varsayımlara göre, Breton Burnu civarında, Kuzey Amerika kıyılarına çıktılar. Ne var ki Cabot, Colomb gibi şanslı değildi. Gittikleri yerlerde ne altına, ne de değerli taşlara ya da baharata rastladı!..

O da, Asya'ya ayak bastığını sanıyordu. Yeni kıt'adan hiç de konuksever ve sıcak bir karşılanış görmedi! Cabot, sahili izleyerek aysberglere rastlayıncaya kadar, kuzeye çıktı ve oradan İngiltere'ye döndü.

İngiltere'de büyük bir ilgiyle karşılandı. Kral VII. Henry, bu konuda öylesine heyecanlıydı ki, yeniden yola çıkması için Cabot'un emrine altı tekne verdi.

Cabot, böylece 1498 baharında yeniden Atlantik'e açıldı. Bütün yaz boyunca Amerika sahillerinde dolaştı durdu. Hatta bu kez güneye, Hatteras burnuna kadar indi. Bu geziyi başarıyla bitirdikten sonra bir üçüncü sefer daha yaptı. Fakat bu yolculuk ünlü denizcinin sonu oldu ve bir "facia" ile bitti!..

John Cabot'un İzlanda açıklarında battığı sanılmaktadır. Bunun ne zaman ve nasıl olduğu konusunda ise, en ufak bir bilgi bile yoktur.

KOLONİ KURMA YARIŞI

KUZEY Amerika'da koloniler kurma fikri, İngiltere'de Cabot'un gezilerinden sonra yayılmıştı. Yeni yüzyılın hemen başlarında, birçok İngiliz bu kıyılara yerleşme teşebbüsünde bulunduysa da hepsi de Atlantik'i aşamadan geri

Colomb ile John Cabot, hemen hemen aynı tarihlerde Amerika kıtasına ulaşmışlardı. Ama keşfedilen bu ülkeye Vespucci'nin adının verilmesi yalnızca Colomb'a değil, yanı sıra büyük denizci John Cabot'a da haksızlık oluyordu.

16. yüzyılda yapılmış bu gravür, Colomb'un yerlilerle yaptığı savaşları canlandırıyor.

dönmek zorunda kaldılar. Bu cesur gemicileri, Atlantik'in korkunç fırtına ve dalgalarından başka İngiltere'nin, İspanya ile politik ilişkileri de engelliyordu. Denizlerdeki egemenlik konusundaki anlaşmazlık nedeniyle iki ülke her an savaşa tutuşabilirdi. Bu yüzden, İngiltere bu gibi serüvenlere gemi ve tayfa ayırmaktan çekiniyordu. Amerika tarihinin başlangıcı da böylece yüz yıl gecikmiş oldu.

İngiltere, bu tutumunda haksız değildi. Çünkü İspanya, Cabot'un gezilerine şiddetle karşı çıkmış, bunları Papa'nın belirttiği sınırlara bir saldırı saymıştı. Sonunda, kâğıt üzerindeki sınırlar, açık denizlerdeki fırtınalardan ve çeşitli tehlikelerden daha ağır basmış; Atlantik'in öte yakasına yolculuğu yasaklamıştı.

İngiltere'nin bu tutumu, Amerika yolculuğunu büyük çapta desteklemiş olan VII. Henry'nin ölümünden sonra daha da belirginleşmiş; tahta geçen VIII. Henry'nin Avrupa ile ilgili sorunlara eğilmesiyle büsbütün kesinleşmişti.

Cabot'un oğlu Sebastian, İngiltere tahtındaki değişiklikten hemen sonra çıktığı bir keşif gezisinden döndüğünde, bu nedenlerden ötürü, büyük ilgisizlikle karşılanmıştı. Oysa getirdiği haberler gerçekten büyük önem taşımaktaydı. Amerika sahillerinde dolaşırken Hudson Boğazı'ndan geçerek yine aynı adı taşıyan körfeze çıkmıştı.

İngiltere tahtının soğuk tutumu nedeniyle, İspanya sarayına sokulan Sebastian, kralın desteğini elde etmeyi başardı. 1516 yılında emrine verilen küçük filoyla Plata nehri ağzından girerek Parana ve Paraguay nehirleri boyunca yol aldı ve şimdiki Asuncion şehrinin bulunduğu noktaya kadar vardı. Fakat bu geziden dönüşünde, İspanya Sarayı'ndan da beklediği ilgiyi bulamadı. İngiltere'de VI. Edward'ın tahta geçmesiyle talih kendisine tekrar güldü. Sebastian Cabot, ününün doruğuna ulaştığında yetmiş yaşındaydı. Adı tarihe, "İngiltere İmparatorluğu'nun deniz gücünü kuranlardan biri" diye geçti.

Sebastian Cabot, gençliğinde, Asya kıtasına varabilmek için kuzeybatı geçidi bulmak istiyordu. Yaşlılığında ise, bu heves Hindistan'ın ve Çin'in paha biçilmez hazinelerine yönelmişti. Güney yarıküresindeki doğuya ve batıya uzanan yolla İspanya ve Portekiz'in elindeydi. Kuzeybatıya giderek ulaşmayı denemiş, fakat başaramamıştı. Geriye, o güne kadar hiç denenmemiş, dördüncü bir yol kalıyordu. Cabot, İngiliz Amiralliği'ne teklif yaptı: Kuzey doğrultusunda yol almak, İskandinav yarımadası etrafından kuzeydoğuya yönelerek Asya'ya ulaşmak.

İLK KIŞ YOLCULUĞU VE...

1553 YILINDA Sir Hugh Willoughby, Richard Chancellor ve Stephen Borough'un komutasında bir keşif heyeti, bu seferi gerçekleştirebilmek umuduyla denize açıldı. Ne var ki Kuzey Burnu çevresinde yakalandıkları fırtınalar yüzünden, tekneler birbirini kaybetti. Willoughby, gemicileriyle birlikte Kola Yarımadası'na çıkarak bütün kışı burada geçirmek zorunda kaldı.

Keşifler tarihinin bu ilk kış yolculuğu, bir 'facia'yla sonuçlandı; altmışiki kişilik ekibin hepsi açlık ve soğuktan öldüler!

Chancellor'un şansı daha yaver gitti. Dvina nehri ağzına kadar yol aldıktan sonra içeri girerek Moskova'ya ulaştı, hatta burada Rus Çarı Korkunç İvan'la, İngiltere hesabına bir ticaret anlaşması yaptı. Fakat, sefer istenilen sonuca ulaşamadı. İngiltere bundan başka iki ayrı keşif seferini daha desteklediyse de kuzeydoğu yolunu izleyerek Hindistan'a ve Çin'e varmak mümkün olamadı.

Sebastian Cabot, 1557 yılında Londra'da öldü. Yaşamı boyunca başarının tadını tatmış, fakat hiçbir zaman büyük ülküsünü gerçekleştirememişti... Gençliğinde Colomb'a rakip seferlere çıkmış, hatta Amerika ana kıt'asına ondan önce ayak basmıştı. Vasco de Gama ve Macellan'ın; biri Afrika'nın, diğeri Güney Amerika'nın güneyinden dolaşan denizyollarını keşfetmelerine karşılık, Cabot aynı işi kuzey yarımkürede yapmak istemiş, fakat talih kendisine gülmemişti!.

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

XI. BÖLÜM

BU SIRADA BAŞKA KÂŞİFLER...

XV. YÜZYILIN ilk yıllarında, Kanarya adalarının bulunmasıyla sonuçlanan bir yolculuk, dönemin başlangıcıydı. Kral VI. Charles'ın yanında uzun süreler çalışmış Normandiyalı soylu kişi **Jean de Bethencourt** ile La Rochelle'li şövalye **Gadler de la salle**'ın ortaklaşa düzenledikleri bu sefere iki gemi ile çıkılmıştı. Yolculuk sekiz gün sürdü ve Kanarya adalarının en kuzey ucu küçük Graciosa adasını ve daha sonra adalar topluluğunun öbür üyelerine ulaştılar.

XV. yüzyılın en büyük özelliği Avrupa'dan,Hind'e ve Güney Asya'ya doğrudan doğruya deniz yoluyla ulaşma çabalarına sahne oluşudur. Yanı sıra, rahipler, tüccarlar ve serüvenseverler de karadan ulaşıma çalışıyorlardı. Marco Polo, onlara iyi bir örnek olmuştu. Montecorvino, Pordenono, Pascal de Vittoria, Marignolli, Conti, Jordanus, Sanudo ve Hans Schiltberger bunlar arasındaydılar.

BOJADOR BURNU NASIL AŞILDI?

MADEİRA adalarının bulunup sömürgeleştirilmesi, 1415 ve 1434 yılları arasındadır. 1418'de **Joao Goncalves Zarco** ve **Tristao Vaz Teixeira** adlarındaki iki Portekizli soylu, Afrika kıyıları boyunca yolculuk ederlerken fırtınaya yakalandılar. Rüzgâr onları önlerine kattığı gibi Madeira adalarından birine kadar sürükleyip götürdü...

İki yıl geçmeden Zarco iki gemiyle birlikte yeniden Madeira çevrelerinde göründü. Bu gelişinde ilginç bir haber onu bekliyordu. İlk yolculukta adaya bırakılan bir avuç Portekizli, Zarco'ya, açık ve bulutsuz havalarda batı yönünden karayı andırır bir çizginin varlığını haberlediler.

Zarco, hemen ilgilendi ve söylenilen yöne doğru yelken açtı. Vardığı yer, gerçekten bir adaydı. Büyüktü de. Zarco, adaya ormanlık ada anlamına gelen **Madeira** adını verdi. Sulak ve bereketli topraklara sahip bu adaya hemen ertesi yıldan başlayarak Portekizli göçmenler gelmeye, gelip yerleşmeye başladılar.

Fakat, şaşılacak şeydir; bu arada ünlü Bojador burnu bir türlü aşılamıyordu. Nedeni, bunca yolculuğu kimsenin gözüne kestirememesiydi. Çevre kıyıları üzerine olmadık hikâyeler anlatılıyor, söylenceler çıkarılıyor ve insanların yüreklerine korku salınıyordu.

Bir kâşif için birlikte yola çıkacağı bir topluluğu oluşturamamak güç şeydir. 1434 yılında **Gomez Eannes de Azuara,** işte bu zorlukları yendi ve Bojador'u aşıp burnun güneyindeki bölgelere uzanarak söylenenlerin hiçbirisinin gerçek olmadığını ortaya koydu.

Bu, Bojador burnu yolculuğunun birinci aşamasıdır.

İkinci aşama, Prens Henry'nin ölümünden iki yıl sonrasındadır. Bu iki yıl içinde Bojador burnu ile Guinea körfezi arasında kalan Afrika kıyılarının keşifleri bütünlenmiştir. **Alfonso Daldaya,** burnu aşmış, günümüzün Rio de Oro kıyılarına varmıştır. 1441'de **Nuno Tristao** ile **Antao Gocalves,** Blanco burnuna, iki yıl geçmeden de güneydeki Arguin koyuna ulaşmışlardır...

1445 yılında ise, **Diniz Diaz,** Senaral ırmağının ağzına ve **Cabo Verde** de Yeşil buruna varıyorlardı. Diaz'ın bulgusuna göre, bu kıyılar eskilerin belirlediği türden ıssız ve kimsesiz değildi. Tam tersine, hem yemyeşil ormanlarla kaplıydı, hem de kalabalık insan toplulukları yaşıyordu buralarda.

Portekizliler bunun haberini alınca kıyılara sefer üstüne sefer düzenlediler ve kıyılar tam bir esir-köle ticaretinin odak noktası oldu.

Colomb ve adamları çok büyük bir denizi aşarak Yeni Dünya'ya ulaşmışlardı. Bu büyük denizde yüzlerce değişik canlı yaşıyordu.

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

Venedikli **Alvise Ca'da Mosto**, 1445'de Porto Santo, Madeira ve Kanarya adaları üstünden Beyaz burun, Yeşil burun, Senegal ve Gambia'ya geldi. Bölgeyi iyice taradı. İki ırmak üzerinden kıt'anın içlerine girdi. Sonraki ikinci gelişinde de Yeşil burun adalarını buldu.

DAHA İLERİ, DAHA İLERİ!..

DİEGO Gomez'in çıktığı yolculuk, onu Portekiz Guinea'sına götürdü. Yıl, 1456 idi. 1462 yıllarında yine Portekizliler, Guinea körfezi kıyılarına çıktılar. Acores adalarının keşfini tamamladılar.

Geziler ve yolculuklar Prens Henry'nin ölümünden sonra bir duraklama evresi geçirdi. Fakat Kral V. Alphonse, olguya sahip çıkınca yeni bir canlanma ile 1470 ve 1475 yıllarında yenileri başladı ve Portekizliler ekvatorun 2 derece güneyine, Catherine burnuna indiler bu kez de. Kıyılar esir ticaretine, fildişi ve altıntozu alışverişine son derece uygundu. Buralarda türlü korunma yerleri yapıldı, ticaret güvence altına alındı.

Üçüncü aşamanın başlangıç tarihi; 1482 yıllarındadır. Bu aşamada iki önemli kâşif, **Diego Cao** ile **Bartholomeyu Dias** kendilerini gösterirler.

Cao'nun ilk yolculuğu Kongo yörelerinedir. Oradan günümüz Angola'sındaki St. Maria burnuna iner. İkinci yolculuğunda (1484-85) 22 derece güney paraleline, Cross burnuna dek ulaşır. Bundan sonrası, kıtanın en güney noktasıdır ama Cao'nun yaşamı buna izin vermez, ölür.

Cao'yu izleyen Dias, 1487 yılında Lizbon'dan yelken açar, Kongo yörelerine varır, güneye doğru yolunu sürdürür. Walfish Körfezi'nden sonra 29 derece güneyde Angra das Voltas adını verdiği bir koya gelir. Daha güneyde St. Helena koyuna vardığı bir sırada büyük bir fırtınaya yakalanır, karayı gözden yitirir ve gide gide Mossel Körfezi'ne sokulur. Burası yabanıl bir yerdir ve yerlileri yabancılara karşı düşmanca davranıp saldırıya geçerler.

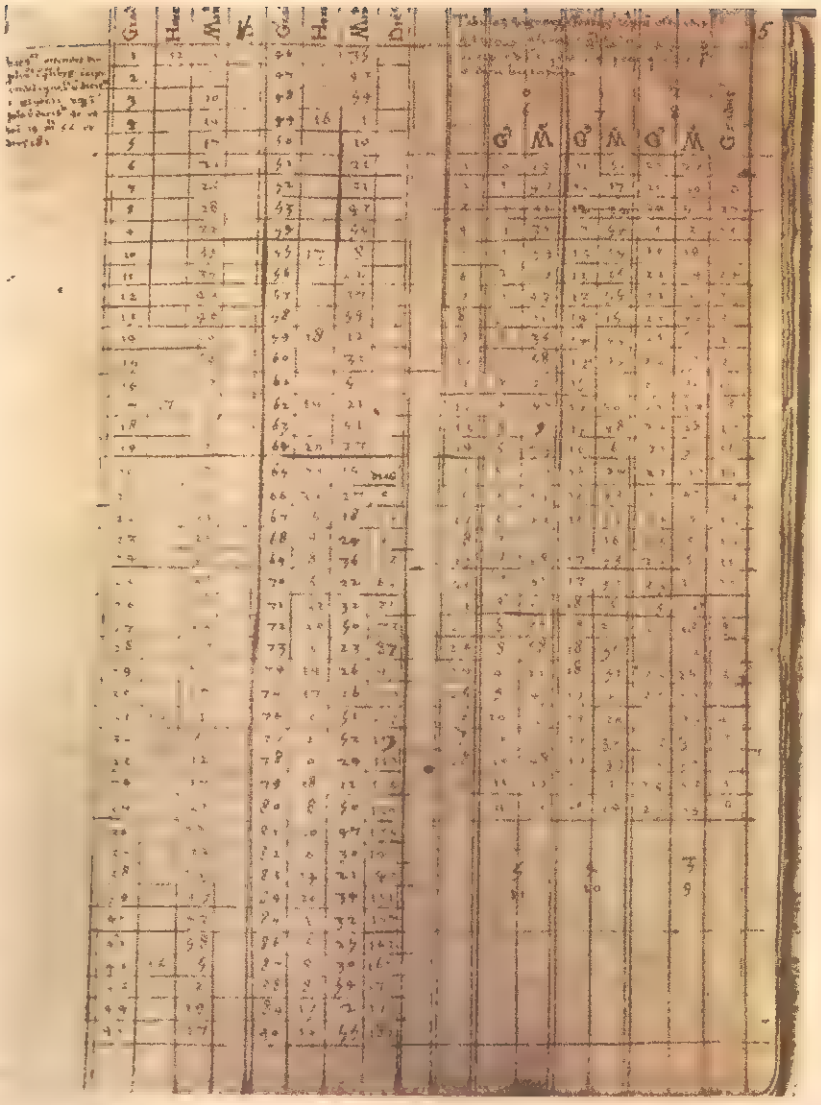

Colomb, yolculuğu boyunca karşılaştığı ilginç olayları, düzenli olarak bir seyir defterine kaydetmişti. Bu defterden yararlanılarak, birçok gravür yapılmıştı (altta).

Dias, biraz korkudan, biraz da gemicilerinin yorgunlukları yüzünden geri dönmek zorunda kalır. Bu arada da fırtına dolayısıyla uzağından geçtiği Afrika kıt'asının güneybatı ucunu görür. Buraya **Cabo Tormentoso**-Fırtına Burnu adını verirse de, Kral, bunu **Cabo da boa Esperanca**-Ümit burnu olarak değiştirir.

Dias, 1488 sonunda 1260 mil uzunluğunda bir kıyının kâşifi olarak anavatanına döner. Dias ile Cao döneminde başka kâşifler de olmuştur kuşkusuz; ne var ki bunlar (Cabral, Cintra, Santorem, Escover, Behaim, Cavilhao ve Paiva) ne Cao'nun ve ne de Dias'ın başarılarına ulaşamamışlardır.

XII. BÖLÜM

"YENİ DÜNYA" NASIL KEŞFEDİLMİŞTİ

1492 YILINDA, herkes, Colomb'un ayak bastığı toprakların Asya'nın doğu kıyıları olduğuna inanıyordu. Macellan'ın tayfalarından sağ kalanların dünya çevresindeki gezilerinden döndükleri 1522 yılına kadar da bu, böyle sanıldı. Gerçekte, Ptolemaeus, dünyanın çevresini Colomb'dan daha iyi ölçmüş ve bunların Asya'dan uzaklıklarını belirtmişti. Oysa, Colomb, yaşamının sonuna kadar keşfettiği toprakların Asya'ya bağlı adalar olduğu yolundaki görüşlerini büyük bir inatla savunmayı sürdürdü. Keşfettiği toprakların Asya olmayıp, yepyeni bir kıt'a olduğunu öğrenmesi, onu kuşku yok, çok üzecekti;

İçinde yaşadığı çağ, Colomb'un keşiflerini gerektiği gibi

değerlendirecek bilimsel düzeyde ve olgunlukta değildi. Avrupa, her şeyden çok kızılderililer ve çırılçıplak dolaşan yerli kadınlarla ilgilenmekteydi. Yerlilerin saf tutumları, konukseverlikleri ve din anlayışları, Avrupa'nın kültür çevrelerinde klasik dönemlerden kalma bir **"Altın çağ"** yaşantısı olarak nitelendiriliyordu. Colomb'un anlattığı **"Altın akan nehirler"**, mitolojik hikâyeleri akla getiriyordu. Bu çağda Avrupa, dünya yüzeyinde bilinmedik toprak parçası kalmadığı kanısındaydı. Çağa egemen olan düşünce, bu keşiflerin, aslında yepyeni ülkeleri bulmaktan çok bir zamanlar bilinip de sonradan unutulmuş yerleri yeniden aydınlığa kavuşturduğu merkezindeydi.

Colomb'un beraberinde getirdiği altınlar büyük tartışmalara konu oluyordu. Kral ve Kraliçe, 30 Mart 1493'de ikinci bir yolculuk için gerekli izni verdiler. Dünya keşif tarihinde eşine az

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

rastlanır çapta bir hazırlığa girişildi. Bu sefer için onyedi tekneden kurulmuş bir filo, 25 Eylül'de yola çıkmaya hazırdı. Derin olmayan kıyılara çıkabilmek için sallar hazırlanmış ve teknelere yüklenmişti. Yolculuğa katılanlar arasında yüksek düzeyde devlet memurları ve soylular da vardı.

13 Ekim'de Kanarya adalarından hareket eden Colomb, yolu hemen hemen hiçbir ciddî güçlükle karşılaşmadan aştı. Bu ikinci gezisinde, farkında olmadan Avrupa'dan, Antiller'e giden en kısa deniz yolunu bulmuştu! (Kendisinden sonra daha 400 yıl denizciler aynı yolu kullandılar.) Atlantik'i kolaylıkla, bir hamlede aşan filo, bazı takımadalara rastladı (şimdiki Dominica, Marie Galante —bu seferde Colomb'un bulunduğu geminin adı—, Guadeloupe, Désirade ve Les Saintes). Dominica, yemyeşil tepeleri ve gözkamaştırıcı güzellikte koylarıyla **"Yeni Dünya"**nın en **"şahane"** adalarından biriydi. Colomb, bu ada çevresinde demir atacak bir liman aradı, fakat Dominica'nın doğu kıyıları çok kayalık olduğundan, istediği gibi bir körfez bulamadı. Kendisi ada çevresini dolaşırken, diğer teknelerin ağır ağır yola devam etmesini istedi.

Sonunda ufak bir körfez bulduysa da, demir atıp kıyıya çıkmaktan vazgeçti. Aldığı bu kararla ne kadar büyük bir tehlike atlattığının farkında değildi. Bütün Karaip denizinin en vahşi yerlilerinin Dominica'da yaşadığını, ancak aradan bir yıl geçtikten sonra öğrendi. Yerliler karaya çıkanları öldürüp yiyorlar, sadece rahiplere dokunmuyorlardı. Bunun nedeni, bir gün adaya dinsel amaçlarla çıkan birkaç rahibi yedikten sonra çoğunun hastalanmasıydı. İspanyollar, sonraları bu durumdan yararlanmış ve su almak için rahip kılığında adaya çıkmışlardı.

CENNETE BENZER YERLER

COLOMB, bu yolculukta, her biri mavi-yeşil birer cennet parçasına benzeyen pek çok güzel yerler gördü. Montserrat, Redonda, Virgin Gorda ve daha yüzlerce Karaip denizi adaları İspanyolları büyüledi. Guadeloupe'de ilk olarak ananas yediler. Ayna gibi parlayan sulara, adaları örten yemyeşil ormanların ve başları bulutlarla kaplı yanardağların yankısı vuruyor; körfezler, ağaçtan ağaca uçuşan renk renk papağanların sesleriyle çınlıyordu. Gökyüzündeki yıldızları, Karaip denizi gecelerinde gördükleri kadar parlak görmemişlerdi.

Colomb, dördüncü ve son seferine, 9 Mayıs 1502'de oğlu Fernando ile birlikte çıkmıştı. İki yıl denizlerde dolaştıktan sonra, İspanya'ya döndü.

Fakat bütün bu doğal güzelliklerin yanı sıra, yerliler, Colomb'un o güne kadar rastlamadığı derece vahşiydi.

Gemiciler, bu adalarda yaşamakta olan yerlilerin vahşiliğini gösteren bazı belirtilerle karşılaştılar. Çıktıkları kıyıların bir kısmında parçalanmış insan etlerine, kavrulmuş kollara, bacaklara ve ok ucu olarak kullanılmak üzere istiflenmiş incik kemiklerine rastladılar. Daha sonraları özel olarak beslenmek üzere hadım edilmiş erkek çocuklar ve bütün görevleri çocuk doğurmak olan tutsak kızlar gördüler (çocuk eti en lezzetli yiyecek sayılıyordu.)

Bir kez de kısa bir çarpışmadan sonra İspanyollar, dört erkek ve iki kadın yerliyi tutsak ederek teknelerine getirmişlerdi.

"Yeni Dünya"nın ilk tarihçisi Peter Martyr'in yazdıklarına göre; bunlar, "Tutsak olmalarına rağmen, öyle vahşi hareketler yapıyorlardı ki, zincirlere vurulmuş Libya aslanlarından farksızdılar. Bunları hayvansal yaşamlarından vazgeçirmek mümkün olamadı. Korkunç bir görünüşleri vardı. Renkleri çoğunlukla siyaha yakın koyuluktaydı. Vücutlarını ve yüzlerini parlak kırmızı bir boya ile yer yer boyamışlardı. Başlarının yalnızca bir yanı tıraş edilmişti, diğer yanında ise uzun siyah saçları omuzlarına dökülüyordu!"

Bu yolculukta keşfedilen son önemli toprak parçası, Puerto Rico'ydu. Filo, bir süre sonra

Yeni Dünya'da keşfedilen yerlerde yaşayanları Hıristiyanlaştırmak için bütün din adamları canla başla çalışıyordu.

Yerliler topraklarına gelen yabancılara, ilk günlerde çok iyi davranmışlardı. Ama İspanyollar bu topraklarda sömürge kurmaya kalkınca, yerlilerin sert tepkisiyle karşılaştılar.

Haiti'ye (Hispaniola) ulaştı ve demirlemek için uygun bir liman aramaya başladı. Bu arada kıyıya çıkan bir grup, korkunç bir görüntüyle karşılaştı. Orada birbirine bağlı iki insan cesedi yatıyordu.

İkinci gün, çürümeye yüz tutmuş iki cesetle daha karşılaştılar. Uzun sakallarından, bunların beyaz insanlar olduğu anlaşılıyordu. Colomb, ilk seferinde geride bıraktığı denizcilerini düşünmeye ve başlarına gelenlerden kaygılanmaya başladı. Fazla durmadan ilk koloniyi kurmuş olduğu yere doğru hareket etti. **"Santa Maria"**nın kayalara oturduğu bu körfezde hiçbir yaşam izi yoktu. Karaya çıktıklarında eski teknenin tahtalarından inşa ettikleri kalenin yanmış, belli belirsiz birkaç kalıntıdan başka bir şey bulamadılar. Oysa kırk savaşçı İspanyolu, silahsız ve ürkek yerlilerin yenebilmesi pek olağan görünmüyordu!..

ALTIN VE KADIN YÜZÜNDEN

SONUNDA, rastladıkları yerlilerin anlattığı hikâyeleri bir araya getirip, burada yerleşmiş İspanyolların başlarına geleni öğrenebildiler. Her biri hıristiyanlık dünyasının birer temsilcisi olması gereken gemiciler, bu yepyeni ülkede, kısa bir süre sonra kadın ve altın yüzünden birbirlerine girmişlerdi!..

Aralarından birinin öldürülmesi üzerine, soylu İspanyol ailelerinden gelen her iki katil; Guiterrez ve Escobedo, bir çete kurarak çapulculuğa başlamışlardı. Gözleri dönmüş, altın ararlarken, bu olanlardan hiç hoşlanmayan Maguana başbuğu Cazique Caonabo'yla karşılaşmışlardı. Caonabo, ülkesini haraca kesen bu beyaz adamları yakalayıp öldürdükten sonra bütün dertlerin çıbanbaşı olan küçük koloniyi ortadan kaldırmak üzere harekete geçmişti. Bu arada kolonide kalmış diğer İspanyollar da aralarında çetelere ayrılmış ve soygunculuğa başlamışlardı.

Caonabo'nun savaşçıları, bunları teker teker avlayarak yok ettikten sonra sahildeki kaleye yürümüşlerdi. Kalede sadece on İspanyol kalmıştı. Bunlar da yerli kadınlardan kurdukları haremde keyif çatarak günlerini geçirirlerken bir gece saldırısıyla toptan yok edilmişlerdi.

Colomb'un şimdi yeniden koloni kurması, bunun için de bir yer bulması gerekiyordu; fakat bu işler için çok az vakti vardı. Beraberinde getirdiği yiyecekler tükenmeye, canlı hayvanlar ölmeye başlamıştı. Gemiciler de bu uzun yolculuktan sıkılmışlardı; bir an önce anavatana dönmek istiyorlardı. Colomb, bu nedenlerden hızla yeni koloniyi de burada kurdu ve **İsabella** adını verdi.

İlk koloninin sonu, umutlarını kırmıştı. O güne kadar ancak birkaç parça altın toplayabilmişlerdi; daha ilk seferin giderleri tam olarak karşılanamadan bir ikincisine girişmişti. Colomb, olanlara çok üzülüyordu. İspanya Sarayı'nın beklediği hazinelerden henüz eser yoktu. Döndüğünde ne karşılık verecekti? Adı ve ünü tehlikedeydi. Bu nedenlerle koloni için kesin karar vermeden önce, iki ayrı grubu dört gün peşpeşe altın aramak üzere karaya çıkardı. Yerliler iç kısımlarda **"Cibao"** adlı bir tepe bulunduğunu söylüyorlardı. Bu ad, Colomb'da büyük umutlar uyandırdı. **"Cibao"**, belki de **"Cipangu"**ydu ve yerlilerin ağzında bu şekli almıştı.

CIBAO DEDİKLERİ...

BU tepeye keşfe gidenlerin altınlarla dönmesi, Amiral'i yeniden güçlendirdi. Fakat şimdi ikinci bir sorun ortaya çıkıyordu: **"Cibao"**, Caonabo'nun egemenliği altındaki bölgedeydi!.

İlk birkaç hafta içerisinde İspanyolların yarısı hastalan-

mıştı; bu kadar uzun bir deniz yolculuğundan sonra giriştikleri yorucu çalışmaya dayanamamışlardı. Ayrıca, yabancısı oldukları bir iklimde bulunmaktaydılar. Şiddetli sağanaklarla karşılaşıyorlar; hastalık taşıyan sivrisineklerle savaşıyorlardı. Bütün bunlara karşılık, yeterince besin alamıyorlar, alışık olmadıkları balıklar, meyveler yiyerek günlerini geçiriyorlardı. Kıyıdaki düzlüklere buğday, çavdar, şekerkamışı ekmişlerdi, fakat hasat zamanına daha çok vardı. Colomb, kolonide kalacakların alıştıkları besini almaları için, birkaç gemiyi tuzlanmış et, buğday, şarap, yağ, sirke, ilâç v.b. getirmek üzere İspanya'ya gönderdi.

Fakat çektiği bu sıkıntılar altın aramasına hiçbir zaman engel olmadı. 12 Mart 1494'de büyük bir görkemle trampet ve boru sesleri arasında yola çıktı. Komuta ettiği birliğin başında, İspanyol bayrağı dalgalanıyordu. Emrindekiler askerî bir düzen içinde ilerliyorlardı; ok, kılıç ve çakmaklı tüfek taşıyan denizciler, saflar halinde birbirlerini izliyordu. Bunlar arasında, yakın bir gelecekte Amerika kıtasını baştanbaşa fethedecek olan silahlı süvariler de vardı.

Colomb, farkında olmadan, gelecekte Amerika toprağını uçtan uca kana boyayacak Balboa'lara, Cortés'lere, Pizarro'lara, De Soto'lara öncülük ediyordu. Gözlerini altın hırsı bürümüş İspanyollar; böylece palmiye, abanoz ve maun ağaçlarının gölgelediği ormanlardan, yemyeşil ovalardan geçerek **"Cibao"**ya doğru yol aldılar.

Beyaz adamlar, karşılaştıkları hemen her yerliyi köleleştiriyorlardı.

Colomb, **"Cibao"**nun sandığı gibi **"Cipangu"** olmadığını öğrenince, düş kırıklığına uğradı ama, uzun zamandır aradığı altına kavuşması ona bu üzüntüsünü unutturdu. Burada altını sadece kayalık yamaçlarda değil, aynı zamanda yerlilerin büyük konukseverliğinde de buldu. Kızılderililer, İspanyollara altın çanaklar içinde yiyecek sunuyorlardı. Ne var ki gösterdikleri bu dostluk, kısa zamanda kötüye kullanıldı. Gemiciler, kızılderililerin kulübelerine kadar girip hoşlarına giden her şeyi almaya başladılar. Saf yerliler, önceleri buna da ses çıkarmadılar. Fakat gemiciler evlerindeki kutsal ve "hatıra" eşyaları da yağmalamaya kalkışınca, tepki gösterdiler. Altın hırsı İspanyolların gözlerini öylesine bürümüştü ki, kendilerini denetleyemez duruma gelmişlerdi.

Colomb, yağmacılığı önlemek için çok sert önlemler almak zorunda kaldı. Bu tutumda devam eden birkaç gemicinin kulak ve burunları ceza olarak kesildi.

İsabela'daki koloniye döndüklerinde, üst üste biriken sorunlar önüne geçilmez bir yere varmıştı; Colomb'un emri altındaki yediyüz serüvenci kısa zamanda zengin olmak hevesine kapılmışlardı.

Gemiciler, altın elde etmek için kendi aralarında bile her türlü ahlâksızlığa başvurmaya başladılar. Bunları önlemek için aldığı sert önlemler ise, Colomb'a düşman kazandırmaktan başka işe yaramadı. Barış içinde yaşamakta olan yerliler bile, bu bozuk düzen ve kötü tutum karşısında başkaldırmışlardı. Colomb, en azılı gemicileri sürekli çalıştırıyor, böylelikle ortalığı daha fazla karıştırmalarını önlemeye uğraşıyordu.

Avrupa'dan gelen beyaz adamlar, Yeni Dünya yerlilerini baskı altında tutmak için, çok uzun ve kanlı savaşlar verdiler. Barutları tükendiğinden, ilkel silahlarla çarpışıyorlardı.

ASYA NEREDE?

HİSPANİOLA, büyük bir adaydı. Ama asıl kıt'a, koca Asya kara parçası nerelerdeydi? Hispaniola'nın civarında olması gerekiyordu. Colomb koloninin iç işlerini yönetmek için bir konsül kurduktan sonra, 24 Nisan günü baştan sancak gemisi **"Nina"** olmak üzere üç tekneyle ana kıt'ayı aramak ve "Büyük Han'ın ülkesine varabilmek" üzere denize açıldı.

Önce Küba'nın doğu ucundan dolandı. Buranın Asya kıtasına bağlı bir yarımada olması için Tanrı'ya dualar ediyordu. İlk gezisinde uğradığı pek çok yerde yaptığı gibi, Maisi burnunda sahile bir haç dikerek bu toprakları da İspanya'ya kattığını ilân etti. Kuzeyde pek bir şey bulacaklarını sanmadıklarından küçük filo güneye dönerek kıyı boyunca seyretti. Önceleri Küba, arkasın-

dan Jamaika ve sonra yine Küba yakınları boyunca yeni keşif ve gözlemlere başladılar.

Colomb, bu yolculuk süresince denizcilikteki üstün yeteneğini bir kez daha kanıtladı ve çeşitli hava koşullarına, kayalık sahillere meydan okuyarak dolaştı durdu. Uğradığı yerlerdeki kabilelerin tutumu yer yer değişiyordu. Bir tanesi sahile koşarak mızraklarını hırsla gemilere doğru savururken, bir başkası İspanyolları şarkılar söyleyerek karşılıyor ve armağanlara boğuyordu.

İsabela'ya yeniden dönüldüğünde, bir sedyeyle Colomb'u kıyıya taşıdılar. Yorgunluk, uykusuzluk ve yeteri kadar besin alamamak yüzünden hastalanmış ve kendisini sonraları çok ağır bir şekilde rahatsız edecek gut hastalığı ilk belirtilerini göstermeye başlamıştı. Colomb'u İsabela'da kötü haberler bekliyordu. Kardeşi Barthelomew'nun Colomb'a gerek hazırlık döneminde, gerekse Fransız ve İngiliz krallarının desteğini elde etme çabalarında büyük yardımı dokunmuştu. Olayların gelişmesini göz önünde bulunduran Colomb, ona ihtiyacı olacağını anlamış ve kendisini çağırtmıştı. Şimdi ise kardeşinin desteğine her zamankinden çok ihtiyacı vardı, çünkü adamları arasındaki karışıklık tam bir isyan halini almıştı. Kolonide düzeni sağlamakla görevlendirilmiş birlik, yerlilerin elindeki altınları zor kullanarak almış, kadınlara saldırmış ve zavallı yerlileri tam anlamıyla soymuştu. Çapuculuk o kadar ileri gitmişti ki, bir yerli ailenin aylık olarak biriktirebildiği altını, bir gemici tek günde torbasına atabilir duruma gelmişti. Kızılderililer arasında tedirginlik tam doruğundaydı. Çapulcuların başkanı, tutumuna bir çeki düzen vermesi ihtar edilince, küplere bindi ve filodan üç gemi çalarak Avrupa'ya doğru yelken açtı, İspanya'ya dönünce de kamuoyunu Colomb'a karşı kışkırtmaya başladı.

Colomb ise hasta yatağından disiplini korumaya çalışıyor, fakat ipini koparmış serüvencilere karşı kesin bir sonuç elde edemiyordu. Askerler ve gemiciler ufak gruplara ayrılmışlar; adanın dört bir köşesini yağma etmekteydiler. Beğendikleri her şeyi zorla alıyor ya da çalıyorlardı. Bir süre sonra sabırları taşan yerlilerle bu haydutlar arasında çarpışmalar başladı!..

Avrupalıların Yeni Dünya'ya ayak bastığında, karşılarına çıkan kızılderililer.

Colomb, olaylar karşısında önyargıyla hareket ediyor; kararlarını da böyle alıyordu: Gerçek hıristiyan, hiçbir zaman kötülük yapmazdı; öyleyse suçlu olan, yerlilerdi ve cezalandırılmaları gerekiyordu. Haklarını korumak için beyazlara karşı çarpışmakta olan yerlileri tuzağa düşürdü ve dört bir yanlarını süvariler ve köpeklere çevirtip bin beş yüzünü tutsak etti. O sıralar İspanya'dan erzak taşımakta olan en son konvoy İsabela'ya varmıştı. Bu konvoyun, dönüşte Hindistan'ın (!) altın ve mücevherlerini götürmesi gerekmekteydi.

Colomb'un elinde yeteri kadar altın yoktu. Bu nedenle, tutsak aldığı yerlileri İspanya'ya köle olarak göndermeye karar verdi. Aralarından en iyi durumda olan beş yüz kadın ve erkeği seçerek gemilere yükledi.

COLOMB, BİR KÖLECİ İDİ...

ZAVALLI yerli köleler, bu yolculuk boyunca çok acı çektiler. Birer hayvan gibi doldurulduları ambarlarda ikiyüzü can verdi. Hayatta kalanlar ise Sevil kentinde çırılçıplak mezata çıkarıldılar!.

Colomb, hastalığı atlatır atlatmaz, askerin başına geçerek isyan etmiş (!) yerlilerin üzerine yürüdü ve kısa zamanda duruma egemen oldu. Ojeda'nın komutasındaki süvariler, yerliler arasında büyük korku yarattı. Zavallılar at ile biniciyi tek bir yaratık sanıyor ve korku içinde kaçıyorlardı. Colomb, bu saldırıda ele geçirdiği birçok tutsakla birlikte İsabela'ya döndü. Sonraları oğlu Ferdinand'ın yazdıklarına göre; **"Hispaniola, 1496'da öyle bir duruma gelmişti ki, bir İspanyol istediği yere girebilir, istediği yiyeceği, kadını ya da eşyayı** —karşılığında hiçbir şey ödemeden— **alabilirdi."**

Dinsel inançları son derece güçlü olan ve Tanrı tarafından görevlendirildiğine içtenlikle inanan Colomb'un yerlilere karşı en ufak hoşgörüsü yoktu. On-dört yaş üzerindeki her yerli, belirli bir süre içinde belirli bir miktar altın getirmek zorundaydı. Bu miktar çoğu zaman insan gücünün üzerinde oluyordu. Yerliler bunun için gece gündüz akarsuları tarıyor, kum ve çakıl eleyerek altın bulmaya çabalıyorlardı. Barış içinde yaşadıkları çağ çoktan kapanmış, hayatlarının tadı tam anlamıyla kaçmıştı. Birçoğu dağlarda saklanmaya çalışıyor, fakat buralarda da kendilerini İspanyolların köpekleri ya da açlık avlıyordu. Bazıları ise yapılanlara dayanamayarak başlarındaki İspanyolları öldürüyor, bu tutumları pek çoğunun korkunç bir biçimde ortadan kaldırılmasıyla sonuçlanıyordu!..

ESKİ DÜNYA'NIN KÖTÜ İNSANLARI

İSPANYOLLAR, yeni keşfettikleri bu ülkenin üzerine bir felâket kuşu gibi çökmüşlerdi. Colomb'un ayak basışından önce Hispaniola'da 300.000 yerlinin yaşadığı sanılmaktadır. 1494-1496 yılları arasında üçte biri **"imha"** edilmişti. 1508'de sayıları 60.000'e düşmüş; 1512'ye kadar bunların da üçte biri öldürülmüştü. 1548 yılında adada yaşamakta olan yerlilerin sayısı, 500'ü geçmiyordu!..

İspanyol kolonisinin gelişmesi, beklenildiği gibi olmadı. İsabela, keşifler tarihinde verimsiz bir koloni olarak kaldı. Bunun başlıca nedeni, kolonide kalanların buraya köklü olarak yerleşmek istememeleriydi; bütün amaçları, altın biriktirerek ilk fırsatta İspanya'ya dönmekti. İsabela'dan bugüne, birkaç parça taştan başka bir şey kalmamıştır.

Colomb, 1496 Mart'ında İspanya'ya doğru yola çıktı. Bu arada sarayda pek çok dolaplar dönmüş ve düşmanları, Co-

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın çocuklarımıza bir kültür hizmetidir

Yeni Dünya'ya doğru olan yolculuk, bin bir tehlikeyle doluydu. Sefere çıkan her gemi, Meryem Ana tarafından kutsanır, yolculuk sırasında başlarına bir şey gelmeyeceğine inanırlardı.

lomb aleyhine bir hava yaratmayı başarmışlardı. Hatta Juan Aguado adında bir müfettiş, Hispaniola'ya kadar gönderilerek Colomb'un yönetim biçimi üzerinde soruşturmalar yapmıştı.

Saray, Colomb'u saygıyla kabul etti, fakat ilk dönüşünde olduğu gibi büyük bir karşılama töreni yapmadı. Colomb, ikinci yolculuğu konusunda ayrıntılı bilgiler vererek meydana gelen olayları anlattı ve üçüncü bir sefer için yeniden izin ve desteklerini istedi. Asıl hedef olan Asya kıt'ası topraklarının Hispaniola'ya yakın bir yerde bulunması gerektiği noktasında Kral ve Kraliçe'yi 'ikna' eden Amiral'e, yeniden yardım sözünde bulunuldu.

Buna karşılık Colomb'un Hindistan Genel Valiliği'ne atanması için acele edilmedi ve **"Üçüncü Hindistan seferi"** daha iki yıl gerçekleşemedi. Altı teknenin yeniden sefere hazırlanmasında, gerekli araç, gereç ve tayfanın sağlanmasında büyük güçlüklerle karşılaşıldı. Bunun başlıca nedeni, aynı yıllarda Avrupa sahnesinde daha önemli olayların başgöstermesi ve İspanya'nın bu olaylarla yakın ilişkisiydi. İspanya veliahdının Avusturya Arşidüşesi'yle; Arşidüşes'in ağabeyi ve Alman İmparatoru I. Maximilian'ın oğlu olan Habsburg Arşidükü Filip'in de İspanya Kral ve Kraliçesi'nin kızı Prenses Dona Juana ile evlenmeleri sözkonusuydu. Bundan başka, Ferdinand ve İsabella'nın büyük kızı Prenses İsabel, Portekiz Kralı ile evlenecekti. Bu durum, bazı Avrupa devletlerini tedirgin ediyordu. Tek bir ailenin dünyaya egemen olmasından büyük kaygı duyulmaktaydı.

Bu düğünler, büyük para gerektiriyordu. Prenses Dona Juana'yı ve çeyizini Flanders'e götürmek için 130 teknelik bir donanma hazırlanmıştı. Aynı donanma, dönüşünde Avusturya Arşidüşesi'ni getirecekti. Bütün bu telâş ve hazırlıklar arasında Colomb, üçüncü gezisini ancak 1498 yılında gerçekleştirebildi ve 30 Mayıs'ta denize açıldı. Yola çıkmadan önce mülkünü ailesi arasında paylaştırmış ve bir de vasiyetname yazmıştı. Bu vasiyetnamede, Hispaniola'da bir kilise ve hastanenin yapılmasını şart koşuyordu. Bu kilisede çalışacak rahiplerin başlıca amacı, hıristiyanlığı yerliler arasında yaymak olmalıydı. Colomb bu isteklerinin gerçekleşmesi için gereken parayı da ayırmıştı. Fakat ne çare ki bu kilise kurulduktan sonra adada hıristiyan dinine çevrilecek tek bir yerli kalmayacaktı.

ÜÇÜNCÜ SEFER

COLOMB, üçüncü seferinde diğer ikisinden daha hırslıydı. Bundan önceki seferlerde ulaşamadığı amacına —Asya kıt'asının batı kıyılarına— bu kez varmak istiyordu. Böylece yaşamını koşullandırmış hedefe ulaşmaktan

Amerika'ya giden Avrupalılar, yerlilere çok kötü davranmış, hatta işi yamyamlığa kadar bile götürmüşlerdi. Çeşitli yerlerde insan kasapları açmışlar, yakaladıkları yerlilerin etlerini çengellere asarak, satmışlardı. Bu inanılmayacak gravürü de yapan bir Avrupalıdır. Irkdaşlarının kızılderililere yaptığı işkenceyi, gravürüne aktarmıştır.

başka, kendisi üzerine çevrilmekte olan entrikalara karşı koyabilecek ve sarayın gözünde eski gücünü kazanmış olacaktı.

Bu yüzden çok daha güneyden geçen bir rota izledi. Büyük denizci **Vasco da Gama** da kendisinden bir yıl önce güneye doğru giderek, Afrika'nın en güney ucundan geçip Hindistan'a varabilmişti. Eğer Colomb başarırsa, en kısa Hindistan yolunu keşfetmiş olacaktı...

Bir hafta kadar olağan giden yolculuk, esmekte olan rüzgârın büsbütün kesilmesiyle birden sekteye uğradı. Gemiler, sanki demirlemiş gibi, suların ortasında kalakalmışlardı. Bir bütün hafta böyle hareketsiz geçtikten sonra yavaş yavaş rüzgâr çıktı ve filo tekrar yola koyuldu. Colomb, kaptan köşkünde yere çöktü ve kendisine yardım elini uzattığı için, saatlerce Tanrı'ya şükretti. Yolculuk, kesintisiz sürüyordu. Buna karşılık günler geçip kara görünmeyince, gemiciler arasında eski korku ve tedirginlikler yeniden belirmeye başladı.

31 Temmuz günü öğle vakti granti direğinin tepesindeki gözcü **Alonzo Perez,** ufukta belirmeye başlayan tepeleri seçmeseydi, filo yolu üzerindeki mercan kayalıklarına sürüklenecekti. Colomb dualarında Tanrı'ya vaadettiği gibi bu kara parçasına "Kutsal Üçlü" anlamına gelen **"Trinidad"** adını verdi ve yaklaştıkça beliren üç büyük tepeyi, Tanrı'nın bu yolda bir işareti saydı. Gemiciler hasret kaldıkları karaya çıkarak taze su aldılar ve saatlerce denize dökülen derelerin ağzında yüzerek çocuklar gibi eğlendiler. Buradan hareket eden filo, Trinidad'da Erin burnuna doğru yol alırken ufukta uzanan büyük bir kara parçası göründü. Geçmişte pek çok defalar olduğu gibi, bu tarih anını yaşayanlar, değerlendirmekten çok uzaktılar: Bastıkları toprak parçası, Amerika'nın ta kendisiydi. Colomb, burasını da bir başka ada sanarak **"Kutsal Ada"** anlamına gelen **"Ysla Sancta"** adını verdi.

AMERİKA KEŞFEDİLİYOR, FAKAT...

AMERİKA kıt'asının gerçek keşfi olarak tarih kitaplarına geçecek gün, 1 Ağustos 1498 tarihiydi. John Cabot, Amerika kıt'asının kuzey kıyılarına bu tarihten ve Colomb'dan birbuçuk yıl önce ayak basmış olmasına rağmen, yine tarih kitapları Colomb'u Amerika'nın gerçek kâşifi sayacaktı!..

Yepyeni bir kıt'a keşfettiğinden habersiz olan Colomb, bu seferinde de Asya'ya ulaşamamış olduğu için üzüntülüydü, çünkü Trinidad'da rastladığı yerlilerin Asya ırkıyla hiçbir ilgisi yoktu. Daha önce karşılaştığı bazı kabileler gibi bunlar da oldukça vahşi ve kuşkucuydular. Teknelerin küpeştesinden parlak cisimler, bakır ibrik ve sahanlar sallandırmalarına rağmen, yerli-

lerin ilgisini çekmek kolay olmadı. Kabile reislerinden biriyle ilişki kurabilmekte büyük güçlük çektiler.

Filo, Paria körfezini geçtikten sonra,Paria yarımadasındaki küçük limanlardan birinde demirlediler. İspanyollar, Amerika kıt'ası topraklarına ilk olarak burada ayak bastılar...

Colomb, bir hafta süreyle Venezuela kıyılarında dolaşmasına karşılık, Güney Amerika kıt'asını hâlâ bir ada sanıyordu. Buralarda rastladığı yerliler, maden işçiliği ve dokumacılıkta oldukça ileriydi. Bakırla değiştirmek istedikleri çeşitli eşyaları vardı. Bunlar, çoğunlukla altından ya da altın, bakır ve gümüş karışımından yapılmış kaplar, çanaklar v.b. gereçlerdi.

Colomb, burada iki büyük fırsat kaçırdı. Kadınların boyunlarına astıkları at nalı büyüklüğünde saf altından yapılmış kolyelerin sahici olduğuna inanmadığından bunları gemilerdeki küçük çanaklarla değiştirmek iste-

Colomb, Yeni Dünya'da birçok ilginç olayla karşılaşmıştı. Bunları ülkesine döndüğü zaman, bir çok kişiye anlattı.

Bütün kızılderililer, Avrupalıların gözünde yalnızca köleydiler. Ellerine geçirdiklerini en ağır işlere koşuyorlar, kitle halinde öldürülmelerine aldırış etmiyorlardı. Onlar için değerli olan, yalnızca altındı. Sinek gibi ölen binlerce kızılderili, sözde uygar geçinen Avrupalının kılını bile kıpırdatmıyordu. Amerika istilacılarının yerli ölülerini kızarttıklarını gösteren bu gravür de, Avrupalı bir ressam tarafından yapılmıştır.

Amerigo Vespucci, Colomb'un vardığı toprakların Hindistan değil, Amerika adlı yeni bir kıta olduğunu keşfetmişti. 1521 yılında yapılan bu gravür, Amerigo Vespucci'nin hamakta yatan bir yerli kızı uyandırışını gösteriyor.

memişti. Ayrıca, bütün yerli kadınların süs eşyası olarak kullandıkları incilerin, yataklarını araştırmaktan da vazgeçmişti. Bunun nedeni, yanlarındaki yiyeceklerin azalmış olmasıydı. Hemen Hispaniola'ya dönmek istiyordu. Bulunduğu yere hiç de uzak olmayan bu verimli inci yataklarını kısa süre sonra **Ojeda** keşfedecek ve ele geçirilecek inciler, İspanya'ya yüzyılın üzerinde bir süre gelir kaynağı olacaktı.

Colomb, 14 Ağustos'ta fikrini değiştirdi; bir kıt'anın kıyıları boyunca yol almakta olduğuna inanmaya başlamıştı. Orinoco nehrinin denize döküldüğü delta kadar büyüğüne, gördüğü adaların hiçbirinde rastlamamıştı; ayrıca İncil'in dördüncü kitabının altıncı bölümünde dünyanın altı parça kara, bir parça sudan oluştuğu yazıyordu. Demek ki, seyrettiği bu topraklar, çok büyük bir kıt'aya bağlıydı. Varsayımlarına göre, buraların Doğu Hindistan kıyıları olması gerekiyordu. Şimdiye kadar kimsenin gitmediği yepyeni bir diyara geldiğini anlıyor, fakat burayı kesinlikle adlandıramıyordu. Belki de kutsal kitapların sözünü ettiği **"Cennet"**, burasıydı. Düşündükçe bu inanca daha sıkı sarıldı, inanmaması için pek de neden göremiyordu. Cenneti tanımlayan her şey vardı bu yerlerde: En nefis meyveler, renk renk bitkiler, birbirinden göz alıcı körfezler, akarsular, altınlar, inciler... Ve Paria körfezine dökülen dört nehir de, cennette olduğu söylenen Nil, Fırat, Dicle ve Ganj olmalıydı.

Bu arada Colomb, dünyanın biçimi konusundaki düşüncelerini de değiştirmişti. Dünya, söylendiği gibi yuvarlak değildi. Bir ucu gökyüzüne daha yakın, iki ucu ezik —bir armuda benzeyen— küre şeklindeydi. Gökyüzüne yakın ucunda da "cennet" bulunmaktaydı.

Rahat geçen bir yolculuktan sonra, gemiler Hispaniola'ya vardılar. 31 Ağustos'ta bugünkü Santo Domingo'nun bulunduğu körfeze demirleyen Colomb, hayatının en acı haberleriyle karşılaştı.

1496'da Hispaniola'dan ayrılırken, kardeşi Barthelomew'u buradaki koloninin valiliğine atamıştı. Başlangıçta günler olaysız geçmiş, yeni koloni ve tutsak alım satımı hızla gelişmeye yüz tutmuştu. İspanya'dan gemilerle sürekli erzak sağlanmaktaydı. Bu arada Barthelomew, Hispaniola'yı boydan boya aşarak güneybatıdaki kabilelerden birinin reisini, Behechio'yu ziyarete ve aynı zamanda haraca bağlamaya gitmişti. Bu kabilede altın yoktu; Behechio ise çok zeki bir adamdı. Beyaz hükümdara, altın yerine pamuk, kendir ve tapioka vermeyi önermişti.

BU «SÖYLEV»DE ADI GEÇEN KİŞİLER

A

Abdullah Azmi Efendi (Torun, 1869-1937): Osmanlı Mebuslar Meclisi ve T.B.M.Meclisi üyesi. Dinişleri ve Vakıflar Bakanlığı (Şer'iye ve Evkaf Bakanlığı) yapmıştır.

Abdulkerim Paşa (1878-1923): Kurmay tuğgeneral. İstanbul Hükümeti adına Mustafa Kemal'le telgraf yazışması yapmıştır.

Abdurrahman Şeref Bey (1853-1925): Tarihçi, Osmanlı Ayan ve T.B.M.Meclisi İstanbul üyesi.

Abdülmecit Efendi (1868-1944): Son Osmanlı Halifesi. Halifeliğin 3 Mart 1924'de kaldırılması üzerine yurt dışına çıkarılmıştır.

Ali Bey (Çetinkaya, 1878-1949): Albay. Ayvalık'ta düşmana ilk kurşunu atan askerî birliğimizin komutanı. Daha sonra milletvekili olmuş, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı görevinde bulunmuştur.

ALİ ÇETİNKAYA

Ali Fuat Paşa (Cebesoy, 1882-1968): Orgeneral. Batı Cephesi'nin ilk komutanı. Moskova büyükelçisi olmuş, milletvekilliği yapmıştır. Cumhuriyet'in ilânından sonra Meclis başkanlığı ve Bayındırlık Bakanlığı görevlerinde de bulunmuştur.

Ali Galip Bey (1871-?): Kurmay albay. İstanbul Hükümeti'nce Harput (Elazığ) valiliğine atanmış; Mustafa Kemal'i tutuklamakla görevlendirilmiştir. Cumhuriyet Hükümeti tarafından yurt dışına çıkarılmıştır.

Ahmet İzzet Paşa (Furgaç, 1864-1937): Mareşal (müşir). Osmanlı Hükümeti'nde bakanlık ve başbakanlık yapmıştır.

Ali Hikmet Paşa (Ayerdem, 1877-1939): Korgeneral. Kolordu komutanlığı ve milletvekilliği yapmıştır

Ali Rıza Paşa (1859-1933): Osmanlı Ayan (Senato) Meclisi üyesi. Daha sonra başbakanlık (sadrazamlık) yapmıştır.

Anzavur Ahmet: Balıkesir, Adapazarı dolaylarında iç ayaklanmaları çıkaranlardan biri. Üç kez ayaklanmış, sonunda öldürülmüştür. (1921)

B

Bekir Sami Bey (1867-1933): Eski vali. Sivas'ta seçilen Temsilciler Kurulu üyesi. Milletvekilliği ve Dışişleri Bakanlığı yapmıştır.

Browne (Luis Edgar): ABD'de yayımlanan Daily News gazetesi adına Sivas Kurultayı yapılırken Mustafa Kemal'le görüşen gazeteci.

BEKİR SAMİ BEY

Cumhuriyet Partisi'nin kurucularından ve genel başkanı.

Kılıç Ali Bey (Kılıç, 1889-1971): Maraş ve Antep yöresi Ulusal Kuvvetler (Kuvayi Milliye) komutanı. Daha sonra milletvekili olmuştur.

Köprülülü Hamdi Bey (1886-1920): Eski kaymakam. Akbaş Cephaneliğini ele geçiren; Anzavur Ahmet kuvvetlerince şehit edilen Ulusal Kuvvetler (Kuvayi Milliye) komutanı.

L

Lütfi Fikri Bey (1872-1934): Hukukçu, gazeteci. Osmanlı Mebuslar Meclisi Dersim üyesi.

M

Mahmut Nedim Bey (1880-1920): Padişah yanlıları tarafından Hendek'te şehit edilen Bolu ve çevresi komutanı.

Monbelli: Mudanya Barış Toplantısı'nda (konferansında) bulunan İtalyan temsilcisi, general.

Muhittin Bey (Kurtiş, 1876-?): Tümgeneral. Trakya'da tümen komutanı.

N

Necati Bey, Mustafa (1892-1929): İzmir Milletvekili. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Adalet ve Millî Eğitim bakanlıklarında bulunmuştur.

Nurettin Paşa, Mehmet (1873-1932): Korgeneral. Merkez Ordusu ve Birinci Ordu Komutanlığı yapmış, daha sonra milletvekili olmuştur. (Sakallı adıyla da anılır.)

NURETTİN PAŞA

O

Osman Hamdi Bey (Özgen, 1890-1943): T.B.M.Meclisi Rize üyesi.

Osman Bey (Tufan): General. Kurtuluş Savaşı'nda Güney Cephesi'ni örgütleyenlerden. (Tufan Osman diye anılır.)

R

Ragıp Bey (Soysal, 1881-1947): Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Kütahya Erzurum üyesi.

Raif Bey, Hoca (Dinç, 1874-1949): Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Erzurum üyesi. Erzurum Kurultayı'nca seçilen Temsilciler Kurulu üyelerinden.

Rauf Bey (Orbay, 1881-1967): Osmanlı Meclisi üyesi. Eski Donanma (Bahriye) Bakanı. T.B.M.Meclisi İstanbul üyesi. Bayındırlık Bakanlığı, Başbakanlık yapmıştır. Daha sonra büyükelçi olmuştur.

Recep Bey (Peker, 1889-1950): T.B.M.Meclisi Kütahya üyesi. İçişleri ve Bayındırlık Bakanlığı yapmıştır. Daha sonra Başbakan olmuştur.

Refet Bey, Paşa (Bele, 1881-1963): Tümgeneral. Mustafa Kemal'le Samsun'a çıkanlardan. Kurtuluş Savaşı'nda Kolordu Komutanlığı; Batı-Güney Cephesi Komutanlığı görevlerinde bulunmuştur. Ayrıca İçişleri, Millî Savunma Bakanlığı yapmıştır.

Rıza Nur, Dr. (1878-1942): Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi üyesi. Eğitim ve Sağlık Bakanlığı yapmıştır. Lozan'a giden barış kurulu üyelerinden.

Ruşen Eşref (Ünaydın, 1892-1959): T.B.M.Meclisi üyesi; yazar.

S,Ş

Sabit Bey (Sağıroğlu, 1881-1960): T.B.M.Meclisi Erzincan üyesi.

Sadullah Efendi: Eski Bitlis milletvekili. Erzurum Kurultayı'nca seçilen Temsilciler Kurulu üyelerinden.

C,Ç

Cafer Tayyar Bey, Paşa (Eğilmez, 1877-1958): Trakya'da Ulusal Kuvvetler komutanı. T.B.M.Meclisi Edirne üyesi.

Celâl Bey (Bayar, Doğumu: 1884): Osmanlı Meclisi ve T.B.M.M. üyesi. Bakanlık, başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı yapmıştır.

Cemal Paşa (Mersinli, 1873-1941): Yıldırım Orduları komutanlığı, Savaş (Harbiye) Bakanlığı yapmıştır.

Cevat Abbas Bey (Gürer, 1887-1943): 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal'le Samsun'a çıkanlardan; M. Kemal'in yaveri. Daha sonra milletvekili olmuştur.

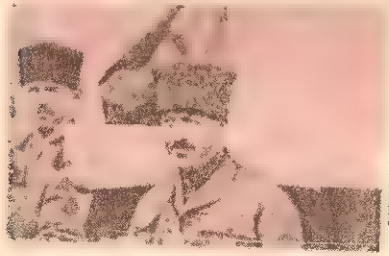

CEVAT ABBAS BEY

Cevat Paşa (Çobanlı, 1871-1938): Osmanlı Hükümeti'nin Savaş (Harbiye) Bakanı ve Genelkurmay Başkanı. Daha sonra Anadolu'ya geçmiş, Kurtuluş Savaşı'na katılmıştır. Milletvekili olmuştur.

Çerkez Ethem (1880-1950): Gezici Güçler (Kuvayi Seyyare) komutanı. T.B.M.Meclisi'nin kurduğu düzenli orduya karşı ayaklanmış; birliği dağılınca Yunan ordusuna sığınmıştır. Türkiye'ye girişi yasaklanmış; yurt dışında ölmüştür. (Kardeşi Reşit'in (1877-1951) de sonu aynıdır.)

D

Damat Ferit Paşa (1853-1923): Osmanlı hükümetlerinde beş kez başbakanlık (sadrazamlık) yapmış; Sevr Antlaşması'nı imzalayan kurulun başkanlığını yapmıştır. 1922'de yurt dışına kaçmış; Fransa'nın Nice kentinde ölmüştür.

Demirci Efe (Demirci, 1885-1951): Aydın Cephesinde Ulusal Kuvvetler (Kuvayi Milliye) komutanlığı yapmıştır.

Derviş Bey, Paşa (1884-1932): Korgeneral. Süvari tümeni komutanlığı yapmıştır.

E,F

Ekrem Bey (1881-?): T.B.M.Meclisi, Rize üyesi.

Enver Paşa (1881-1922): Osmanlı Hükümeti'nde Savaş (Harbiye) Bakanlığı yapmıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye'den ayrılmış; Asya Türklerini bir bayrak altında toplamaya çalışırken ölmüştür.

Eyüp Sabri Bey (Akgöl, 1876-1950): T.B.M.Meclisi Eskişehir üyesi.

Fahrettin Paşa (Altay, 1880-1974): Orgeneral. Süvari Kolordu Komutanlığı ve T.B.M.Meclisi üyeliği yapmıştır.

FAHRETTİN ALTAY

Faik Bey (Öztrak, 1882-1951): T.B.M.Meclisi Tekirdağ üyesi. İçişleri Bakanlığı da yapmıştır.

Feridun Fikri Bey (Düşünsel, 1892-1958): T.B.M.Meclisi Dersim üyesi.

Fethi Bey (Okyar, 1880-1943): Osmanlı Mebuslar Meclisi ve T.B.M.Meclisi üyesi. Bakanlık, Meclis Başkanlığı ve Başbakanlık yapmıştır. Daha sonra büyükelçi olmuştur.

Fevzi Paşa, Ahmet (Çakmak, 1876-1950): Osmanlı Hükümeti'nde Savaş (Harbiye) Bakanı iken Anadolu'ya geçip Kurtuluş Savaşı'na katılmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda Mareşal olmuştur. Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur

FEVZİ ÇAKMAK

Fikret Bey, Dr. (Onuralp, 1887-1946): T.B.M.Meclisi Bilecik üyesi.

H

Hacı Musa Bey: Mutki (Bitlis) aşireti başkanı. Erzurum Kurultayı'nca seçilen Temsilciler Kurulu üyesi.

Halil Hulki Efendi (Aydın, 1869-1940): Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi Siirt üyesi.

Halit Bey (Akmansü, 1884-1953): Tümgeneral. T.B.M.Meclisi Kastamonu üyesi.

Hamdullah Suphi (Tanrıöver, 1886-1966): Osmanlı Meclisi ve T.B.M.Meclisi İstanbul üyesi. Yazar.

Harbord: ABD generali. Ermenilerin durumunu görüşmek için Türkiye'ye gelen kurulun başkanı.

Harington: General. İstanbul'da İtilâf Devletleri askerî birliklerinin komutanı.

Hâzım Bey, Ebubekir (Tepeyran, 1864-1947): Eski vali. Niğde milletvekili. (T.B.M.M.) Yazar, romancı.

Hoca Esat Efendi (İleri, 1882-1957): T.B.M.Meclisi Aydın üyesi.

Hoca Müfit Efendi (Kurutluoğlu, 1879-1958): T.B.M.Meclisi Kırşehir üyesi.

Hoca Şükrü Efendi (İsmail Çelikalay, 1876-1950): Halifeliğin kaldırılmasına karşı direnen Afyon milletvekili.

İ

İlyas Sami Bey (1881-?): T.B.M.Meclisi Muş üyesi.

İsmet Paşa (İnönü, 1884-1973): Orgeneral. M. Kemal'in yakın çalışma arkadaşı. M. Kemal'in Anadolu'ya çıkışından az sonra, İsmet Paşa da Anadolu'ya geçmiştir. Batı Cephesi Komutanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı yapmıştır. Mezarı Ankara'da Anıtkabir'dedir.

İSMET İNÖNÜ

İzzettin Paşa (Çalışlar, 1882-1951): Orgeneral. Kolordu komutanlığı, Ordu müfettişliği ve milletvekilliği yapmıştır.

İzzet Bey (1861-1920): Osmanlı Meclisi üyesi. Erzurum Kurultayı'nca seçilen Temsilciler Kurulu üyelerinden.

K

Kâzım Paşa (Özalp, 1882-1968): Orgeneral. Tümen ve Kolordu komutanlığı, Millî Savunma Bakanlığı görevlerinde bulunmuş, T.B.M.Meclisi Başkanlığı yapmıştır.

Kâzım Karabekir Paşa (Karabekir, 1882-1948): Orgeneral. Doğu Cephesi (Kars) Komutanı, T.B.M.Meclisi üyesi. Bir ara Meclis başkanlığı da yapmıştır. İlerici (Terakkiperver

SİZ ONDEN BUYURUN!
UNUTMAYIN, İTİRAFLARINIZ İMZALI OLACAK!
JORDAN BENİ DİNLEYİN, SİZİ MEN EDERİM...
SUSAR MISINIZ SİZ!
SLAM
FAKAT, BURASI BİR DOLAP!
HEEY! KAPIYI AÇIN.
ŞİMDİ ANLADIM, BU BİR HİLEYDİ!
ZEKANIZA HAYRANIM! HADİ SİNİŞALIM! BU İKİ TİLKİ ORTALIĞI BİRBİRİNE KATMADAN UZAKLAŞMAM? ŞEREK
AÇIN KAPIYI!
TAMAM! KAPI BİR SÜRE AÇILMAZ!
BAM BAM BAM
BERNARD GERÇEK GERDELSOHN'U BULMUŞ TELEFON ETTİ KARARLAŞTIRILDIĞI GİBİ OLACAK DEĞİŞİM, KONFERANSTAN ÖNCE KULİSTE
YAŞASIN HADİ HEMEN GİDİYORUZ.
Hotel Lierre
NE GÜZEL! BU MACERANIN BÖYLE BİTECEĞİNİ UMMUYORDUM...
ERKEN KARAR VERMEYİN. DENİZCİ KAZAĞIMI GİYMEDEN RAHATLAYAMAM!
ŞEY SÖZLEŞMEYİ ACELEYE GETİRMENİZİ İSTEMEZDİM AMA. RANDEVUNUZ VAR BAY GERDELSOHN
ÖNCE İŞ, DEFİKANLI! MORROW BİR KAHVE DAHA BOĞAZIM KURUDU.
PEKİ ALOYSUS!

SİYAH KURD

BÜYÜCÜ, SİYAHKURD'UN YANINDAN AYRILIP ATLARIN YANINA GİTTİ. BİR ATA BİNEREK KÖYDEN UZAKLAŞTI...

DOMUZ ŞEY! İTİBARI SARSILINCA, SAKLANIR HEMEN!

BÜYÜCÜ, LARAMIE KALESİNDEN BEŞ MİL ÖTEDEKİ RITCHER ÇİFTLİĞİNE KADAR AT GÖTÜRDÜ.

BANA ATEŞ SUYU VER, BEN DE SANA SARI MADEN VEREYİM.

ALTINMIŞ!

ALTIN KÜLÇELERİ!

GÖZÜİÇİNDE NE YAPTIĞINI BİLİYORDU. ALKOL YALNIZCA BİR BAHANEYDİ...

İSTEDİĞİN ATEŞ SUYUNU VERECEĞİZ!

KARATEPELERİN ORDAKİ ÇAYLARDA BUNDAN DOLU VAR.

DÜZ IRMAĞIN KUZEYİNDEKİ KARA TEPELERİ Mİ DİYORSUN?

KIŞIN YABAN KAZLARININ GELDİĞİ ÇAYLARI DİYORUM.

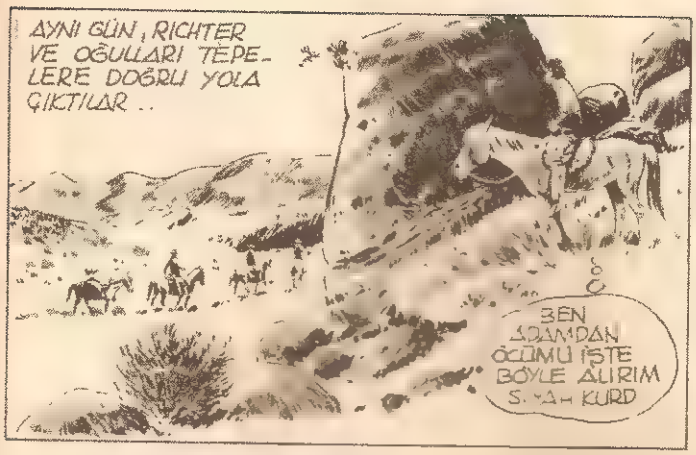
AYNI GÜN, RICHTER VE OĞULLARI TEPELERE DOĞRU YOLA ÇIKTILAR..
BEN ADAMDAN ÖLÜMÜ İŞTE BÖYLE ALIRIM S. SİYAH KURD

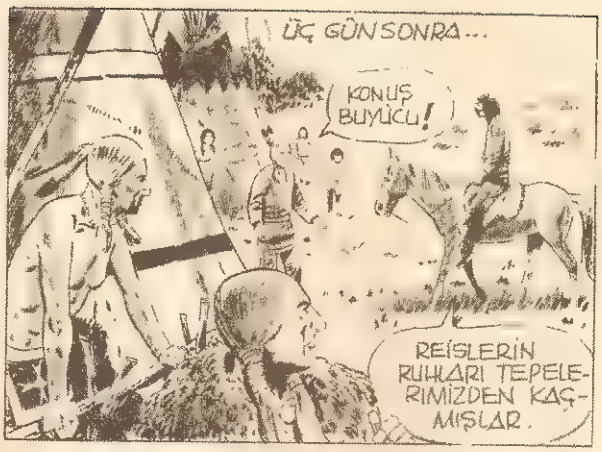
ÜÇ GÜN SONRA...
KONUŞ BÜYÜCÜ!
REİSLERİN RUHLARI TEPELERİMİZDEN KAÇMIŞLAR.

ÖLÜLERİMİZİN RUHLARI BİZE SİNİRLENMİŞLER.

GÖZÜİÇİNDE, DÖNMÜŞ. AĞZINDAN UĞURSUZLUKLAR SAÇILIYOR.

GÖZÜİÇİNDE'NİN DİLİ YILAN DİLİNE BENZER. NE DERSENİZ DEYİN, BU HINZIR BAŞIMIZA ÇORAP ÖRECEK...

SİYAHKURD, ÇADIRINI KAYINAĞAÇLARININ HEMEN DİBİNE KURMUŞTU.

BİR AKŞAM DRAM BAŞLADI...
KUTSAL TEPELERE BEYAZ ADAMLAR DOLMUŞ

ÖLÜ KARDEŞLERİMİZİN MEZARLARINI KAZIYORLAR!

ATEŞ BÜTÜN GECE YANDI...
DEMİŞTİM BEN SİZE! BAŞKA KÖTÜLÜKLER DE GELECEK!
KUTSAL TEPELERE OLUK OLUK BEYAZ ADAM GELECEK..
DEĞERLİ EŞYALARINI ALMAK İÇİN BÜYÜK REİSLERİN MEZARLARINI DİDİK DİDİK EDECEKLER!
SİULARIN UZERİNE BİR KORKU RÜZGÂRI ESTİ...
ÖLÜLERİMİZİN RUHLARI BUNDAN BÖYLE BU UĞURSUZ TOPRAKLARA UĞRAMAYACAK!
DEMİŞTİM BEN SİZE! ARANIZA ALDIĞINIZ ADAM ALTIN ARAMAYA BAŞLADI. BÜTÜN BU UĞURSUZLUKLAR ONUN YÜZÜNDEN BAŞIMIZA GELDİ.
BÜYÜCÜNÜN İŞİ NEREYE GÖTÜRECEĞİNİ BİLİYORDU
ALTIN TEPELERİNİN SIRRINI SOLUK BENİZLİLERE SİYAHKURD VERDİ.
DOĞRU DEĞİL! YALAN SÖYLÜYORSUN, BÜYÜCÜ!
YALAN SÖYLÜYOR! YALAN.
BİR YUMURCAĞIN YERİ AVCILAR MECLİSİ DEĞİL

SİYAHKURD, BİR SİU ÖNSEZİSİYLE, BAZI GARİPLİKLER OLDUĞUNU ANLAMIŞTI... GECE OLUNCA KÖYDEN AYRILIP, IRMAK BOYUNA İNDİ...

İLERİDE GÖRDÜĞÜ BEYAZ ADAMA SESSİZCE YAKLAŞTI...

HEY! BEYAZ ADAM!

SİULARIN KUTSAL TEPELERİNDESİN! HABERİN VAR MI?

KOVBOYUN HAREKETLERİNDEN ÇOK, KORKTUĞU BELLİYDİ...
O-! BİLMİYORDUM.

YAKLAŞ! BENİMLE SİULARIN KÖYÜNE GELECEKSİN!

BU ARADA, BÜYÜCÜ SİYAHKURD'U KÖTÜLÜYORDU...
RUHLAR SEVİNÇLİ!

ALTIN TEPELERİNDE BEYAZLAR GÖRÜYORUM! AMA GİDECEKLER.

SİYAH KURD!
SİYAH KURD!
GELİYOR!
YANINDA BİR SOLUK YÜZLÜ VAR!

NE YÜZLE GELİYOR BURAYA?
SEN SUS! NE YAPTIĞINI BİLİR O!

ÇEKİNME BEYAZ ADAM! İLERLE VE KONUŞ!

KOVBOY KALABALIĞA BİR GÖZ ATAR...
BAKIN! SURADA SAKLANMAYA ÇALIŞIYOR!

İŞTE O! ÇİFTLİĞİMİZE GELDİ VE ALTINLARIN BULUNDUĞU YERİ SÖYLEDİ BİZE!..

DUYDUNUZ MU BENDEN ÖÇ ALMAK İÇİN...
...ALTIN TEPELERİNİN YERİNİ SÖYLEMİŞ BEYAZLARA...

YANIKAYAK İLK KEZ KIZGINLIĞINI BELLİ ETTİ...
DEFOL! GİT, YILANLARINLA ÇIYANLARINLA YAŞA!

GİDEBİLİRSİN BEYAZ ADAM! ARKADAŞLARINA DA SÖYLE, ALTIN TEPELERİNE GELMESİNLER BİR DAHA!

SON

«TAKİP»

11 sinema sanatçısının kurduğu **FİSTAŞ** adlı şirket, ilk filmine başladı. Yönetmenliğini **Remzi Jöntürk**'ün yaptığı "**Takip**" adlı filmde, şirketin ortaklarından yedisi (**Cüneyt Arkın, Fikret Hakan, Selma Güneri, Ekrem Bora, Orhan Günşiray, Eşref Kolçak ve İzzet Günay**) oynuyorlar. Kadroda onların yanı sıra:**Nejat Özbek, Nejat Gürçen, Ülkü Özen, Levent Çakır, Necmettin Metiner** de var. Ayrıca Çağla Sipahi, Oya Demir, Canan Erol, Aynur Beller, Selma Erikman adlı mankenlerin de "**Takip**"te rolleri var.

Kaçakçılık olaylarına karışan 7 TIR şoförünün öyküsünü anlatan filme Tuzla'da, "Çamlıbelde" adlı tatil sitesinde başlandı. Daha sonra ekip, Çorlu'ya gitti, çalışmalarını orada sürdürdü.

İZNİK'TE FİLM ÇEVİRECEK

Yönetmen **Oksal Pekmezoğlu**, İznik'te yeni bir film çevirecek. Bu filmin başrollerinde Almanya'dan bu film için gelen **Ahmet Hoşsöyler** ile **Deniz Akbulut** oynuyorlar.

Yönetmen Ali Özgentürk (ortada), Genco Erkal ve küçük oyuncu Harun Yeşilyurt ile birlikte...

KISA KISA

★ **Yönetmen** Oğuz Gözen, **yeni bir film yaptı. "Acımasız Dünya" adlı bu filmin başrollerinde kimler oynuyor, biliyor musunuz?** Ali Gencebay ile Hasan Tatlıses.

★ **S.O.B.** adlı yeni bir film, ünlüleri bir araya getirdi. **Julie Andrews, William Holden, Shelley Winters, Marisa Berenson** gibi birçok ünlünün oynadığı filmde Dallas dizisinin J.R'ı **Larry Hagman** da "**Dick Benson**" rolünde.

SİNEMA

Hazal yönetmeninin yeni Filmi: «At»

Filmde, küçük oyuncu Harun Yeşilyurt da var...

YÖNETMEN **Ali Özgentürk**, senaryosunu da kendisinin yazdığı "**At**" adlı yeni bir filme başladı. Kısa metrajlı filmlerden sonra "**Hazal**" adlı filmle büyük başarı kazanan yönetmen, bu filmde oğlunu okutmak için İstanbul'a gelen bir babanın öyküsünü anlatıyor.

Güler Ökten, Yaman Okay, Erol Demiröz, Suna Selen, Ayberk Çölok, Macit Koper'in oynadıkları filmde, başrolü tiyatro sanatçısı **Genco Erkal** oynuyor. Erkal, bu filmde "**baba**" rolünde... Oğlunu ise, daha önce TV'de "**Harun**" adlı dizide izlediğimiz, ayrıca "**Hazal**"da başrollerden birini oynayan **Harun Yeşilyurt** canlandırıyor.

DR. CÜNEYT ARKIN

OKULLAR AÇILIYOR

EVET, tatil sona erdi ve okullar sırayla açılmaya başladı. Benim öğrencilik yıllarımda tatillerimiz pek görkemli geçmezdi. Yaşamımızı sürdürdüğümüz kent, küçük bir kentti. Üstelik tam Orta Anadolu'daydı ve tipik bir bozkır havası egemendi...

Bir başka gerçek de, o dönemlerde tatillerin başka yerlere gidilerek geçirilmesi alışkanlığı henüz edinilmemişti. Kentin gürültüsüyle sıcağından kurtulabilmek için aileler ya yaylalara ya da bağlara göçerler, uzun sıcak yaz günlerini oralarda geçirirler ve okulların açılmasına yakın, havalar serinleyince kente inerlerdi.

Şimdi her şey gibi bu alışkanlık da değişti. İnsanlar daha rahat bir tatil yaşamı için oturdukları kentlerden denize yakın yerlere gidiyorlar.

OKULLARIN açılması demek, sonbaharın da gelmesi demektir. Bu da değişken ve birbirini tutmayan havalar anlamına gelir. Sabah serindir, öğlen sıcak ve akşam üstü ise sabahtan daha da serin.

İşte bu durumlara çok dikkat etmek gerekiyor. İnsan yapısı, doğal olarak mevsimlerin ansızın değişikliklere uğramasına birden ayak uyduramaz. Özellikle havaların sonbahar başlangıcına rastlayan dönemlerde sık sık üşütür, nezle, grip benzeri hastalıklara yakalanır.

En iyisi, yavaş yavaş buna alıştırmaktır kendinizi. Yanınızda evden okula giderken bir yün ceket ya da benzeri bir giysi alın. Belki ağırlık gibi gelecektir size, ama, serinlik çıkınca pişmanlık yerine sevinç duyacaksınız.

Kendinizi kollayın, koruyun ve iyi bakın. Sonbaharın şakası yoktur!

TV

HARDY KRUGER'İN ROMANI, EN ÇOK SATAN KİTAPLAR ARASINA GİRDİ

Televizyonda zaman zaman filmlerini izlediğimiz Hardy Kruger'ın "**Die Frau des Griechen**" adlı kitabı, en çok satan kitaplar listesine girdi. Aktörün "Schall-Mauer" adlı kitabı da, ona yakın bir başarı kazandı.

PUL

Yandaki pulda gördüğümüz kişi, büyük İngiliz düşünürü Francis Bacon (1561-1626)'dur. Bu düşünürün bilim alanına katkısı gerçekten pek önemlidir. O zamana kadar bilim adamları kendi kabul ettikleri ilkeleri denetlemeksizin, bu ilkelerden hareketle, düşünce yoluyla sonuçlara varırken, Bacon deneysel araştırmaların ve insanlığı ilerletecek olan bilimsel örgütlenmesinin önemini ilk anlayan ve anlatmaya çalışan kişi olmuştur.

HAFİYE 99

99 "İYİDİNLEN" KÖYÜNDE TATİLDEYDİ. POSTANENİN SOYULDUĞU HABERİ GELDİ.

1. OLAY SABAHA KARŞI SAAT İKİDE OLMUŞTU, ZARAR ÖYLE ÇOK DEĞİLDİ

2. KÖYDE HERKE ALOK'U SUÇLUYORDU. HATTA BİRİ ONU KAÇARKEN BİLE GÖRMÜŞTÜ

3. ALOK, KENDİNİ ŞİDDETLE SAVUNDU, O GECE ODASINDAN HİÇ ÇIKMADIĞINI SÖYLEDİ.

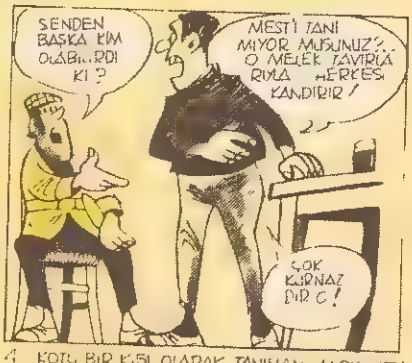

4. KOTU BİR KİŞİ OLARAK TANINAN ALOK, KENDİNDEN DE BETER BİRİ OLDUĞUNU SÖYLEDİ

5. MEST BİR ŞEY ANLAMADI; ODASINDA ELEKTRİĞİN KESİLMESİNE KARŞIN, ÇOK HEYECANLI BİR POLİSİYE ROMAN OKUMUŞTU. ACABA HIRSIZ ALOK MUYDU, MEST MİYDİ?

YANIT: SUÇLU MEST'DİR. ÇÜNKÜ: a) MUM YANLIŞ YERDEDİR; RAFIN İÇİNDE YANAMAZ. b) ALOK'UN ODASINDA ASILI OLAN PARDÖSÜ MEST'İN YATAĞINDA DURMAK TADIR.

KİTAP

SISKA BALIKÇI

"SISKA BALIKÇI" - Hidayet Karakuş'un romanı. Dönemeç Çocuk Kitapları, İzmir. 72 sayfa, fiyatı 50 lira.

Hidayet Karakuş, daha çok şair olarak ün kazanmış. Giderek düzyazıya yönelip çocuk edebiyatını "Sıska Balıkçı" ile deniyor. Şiirden gelmenin verdiği rahatlık ve yanı sıra şiirsel anlatıma kattığı güç ile Karakuş'un küçük boyutlu romanı "Sıska Balıkçı" beğeni ile okunuyor.

"Sıska Balıkçı"nın bir başka özelliği de olayları ve kahramanlarını bir masal türünün içinde okuruna sunması. Gerçekle, masal birbirine başarıyla sokularak işlenmiş. Karakuş, "Sıska Balıkçı"sıyla çocuk edebiyatımıza iyi giriş yapıyor.

PLAK

«Amigo Sürpriz»

Sevilen parçaların bir araya getirilmesiyle piyasaya çıkarılan, "toplama" albümlerin sayısı, son günlerde oldukça arttı. Plak şirketleri, kolayca satılabilecek albümleri piyasaya çıkararak, kısa sürede satış yapabilmeyi amaçlıyorlar. "Amigo Sürpriz" adıyla piyasaya çıkarılan albüm de bu türden. Ancak kısıtlı sayıda plak çıkarılabilen ülkemiz için, bir yenilik getirmiyor.

Vızzz

BU VIZILTI DA NE?..
Vızzz

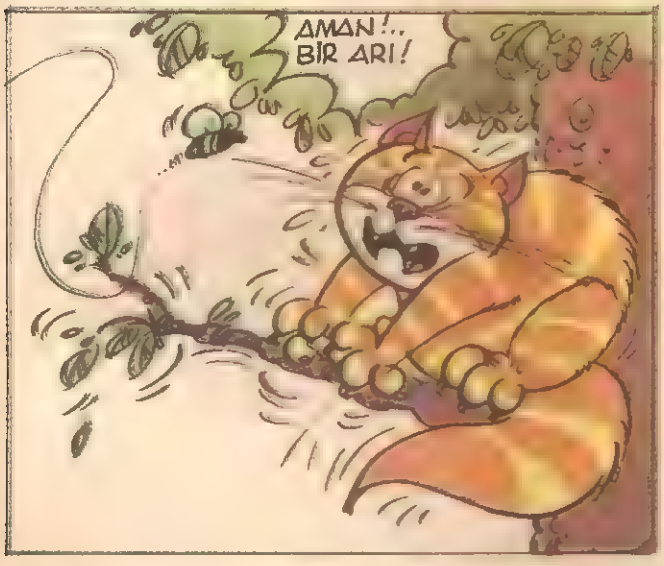
AMAN!.. BİR ARI!

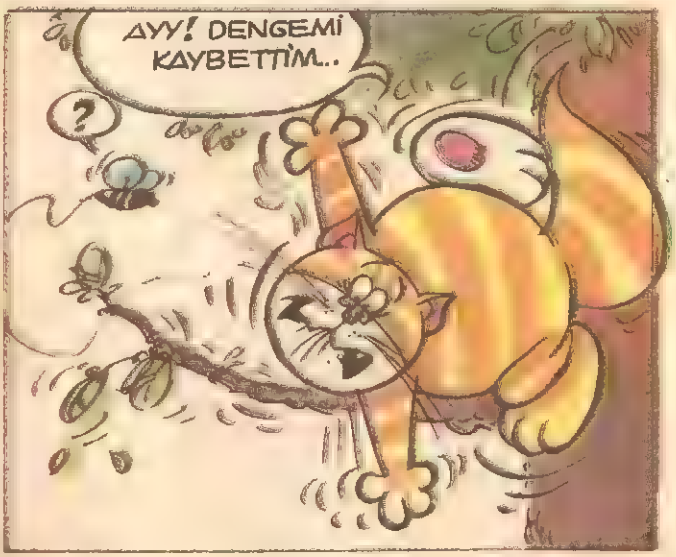
AYY! DENGEMİ KAYBETTİM..
?

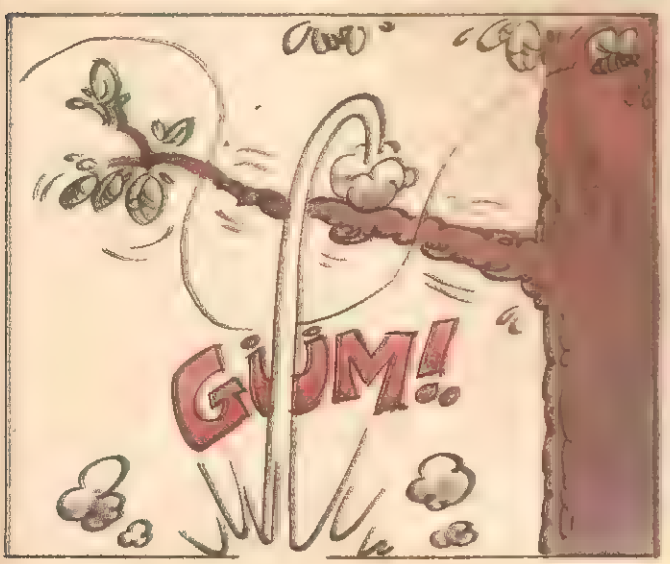
GÜM!!

HAYROLA MIRNAV, NE OLDU BÖYLE?
SORMA ...AZ KALDI ARI SOKUYORDU, UCUZ KURTULDUM.

MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN'ın Bir Hikâyesi

CEHENNEM ÇİÇEĞİ

Resimler: Nezahat DOĞANER

KÖŞEYİ dönünce babam:
— İşte şu ev, diye gösterdi.
— Hangisi?..Hangisi? diyerek yinelettik.

Babamın eliyle işaret ettiği yeni evimizi görünce, içim bir tuhaf oldu. Tek katlı, eski bir yapıdan geliyorduk. Ben kendi hesabıma, bu üç katlı, üst katı balkonlu eve hayranlıkla baktım. Evin yüzü tahtadandı ama öyle tahtalar lap lap çivilenmemişti. Alımlı, güzel süslerle nakış gibi işlenmişti..

Tümümüz, mutlu bir sarhoşluk içindeydik. Bu mahalle, kasabanın en gözde mahallelerinden biriydi. Yeni evimizse, kiracı olarak oturduğumuz, o çıktığımız evin yanında bir saray yavrusuydu. Babam onu satın almıştı ve artık bizim malımızdı.

Daha önce aklanmış, paklanmıştı ev... Arabalarla götürülen eşyalarımız, her katta üçer odası olan yeni yuvamızın uygun yerlerine yerleştirilmişti.

Halamla, "Büyükanne" dediğimiz anneannem, kafilemizin en sonunda yürüyorlardı. Kasabanın öbür ucundan yürüyerek yola çıkmış, yavaş yavaş, acele etmeden, ama yeni evimizin heyecanını yüreklerimizde duyarak yürümüş, yürümüştük...

Babamın:

— İşte şu ev, diyerek gösterdiği evi, dışından çok beğenmiştik. İçine girince, daha da çok sevdik. Yukarıya çıkan merdivenlerin tepesinden gelen bol bir ışık seli, loş sofayı aydınlatıyordu. Başımızı kaldırarak merdiven boşluğuna bakınca, ışığın kaynağını buluverdik hemen: Kiremide oturtulan camlı ve geniş bir aydınlık penceresi...

Herkes üst kata çıkan merdivenleri tırmanırken biz —büyükannemle ben—, doğru bahçe kapısına yöneldik. Babam, yeni evimizin büyücek bir de bahçesi olduğunu, hem de çeşitli çiçek ve ağaçlarla gözalıcı bir görünüşü bulunduğunu, ballandıra ballandıra anlatmıştı.

Yaşlı büyükannemle mutfaktan bahçeye açılan kapıyı aralayınca, babama hak verdim. Bakımlı çiçek parselleri ve yeşil yapraklı, yüze gülen yemiş ağaçlarıyla bir cenneti andırıyordu bahçe...

Çiçek yetiştirmesini ve bakmasını çok severdi büyükannem... Eski evden de bir-iki saksı begonya, iki saksı fesleğen, birkaç saksı sardunya ve adını bilmediğim sekiz-on saksı çiçeği de bahçeye getirmiştik...

Büyükannem, hoşnut bakışlarla bahçeyi süzüyor, hoşnutluğu yüzünden okunuyordu:

— Çok güzel bir bahçe oğlum, dedi. Bak ben burayı bir tımarlayayım da gör...

BİZİM büyükanne, en çok da bahçedeki tulumbaya sevinmişti: "Su taşıma derdi yok, çeker çeker sularız," diyordu.

Tam artık içeriye girecektik ki, büyükannem küçük bir çığlık attı:

— Ayy oğlum, şuna bak!..

Önce, bu küçük çığlıktan korkmuş, sonra da gösterdiği yöne bakmıştım... Hiçbir şey ilişmedi gözüme... Onun işaret ettiği yerde orta boyda, kırmızıya çalan, koyu pembe renkli çiçeklerle donanmış bir ağaççık vardı. Ben şaşkınca oraya bakarken büyükannem:

— Uğursuzluktur, diye bağırdı...

— Ne uğursuzluğu, n'oldu büyükanne? diyebilmişim...

— Cehennem çiçeği, diye inledi... Cehennem çiçeği uğursuzluktur!..

Sonradan "Zakkum" olduğunu öğreneceğim bu güzel ağaca baktım kaldım...

Evimizi görünce, içim bir tuhaf oldu...

Yaşlı kadının mutluluk akan yüzünden, şimdi somurtu ve korku akıyor gibiydi.

— Bunu kesmeli, diye sürdürdü sözlerini... Babana söyleyelim...

Evi, üst kattan alt kata kadar hayran hayran gezen bizimkiler, alt ön odadaki sedirlere ilişmişler, yorgunluk çıkarıyorlardı...

Ben, hemen koşup haberi babama ulaştırdım:

— Baba, bahçede cehennem çiçeği var, hemen onu kökleyelim...

Babam ve ötekiler hemen ayağa fırladılar:

— Cehennem çiçeği mi? Cehennem çiçeği mi?

Ben, üç kardeşim, annem, babam ve halam, bahçede hâlâ orayı burayı inceleyen büyükannemle tam sekiz kişi zakkumun önünde toplanmıştık...

— Bu mu? dedi babam... Cehennem çiçeği bu mu?

Ürkek ürkek ağacı işaret ettim.

Babamın öfkelendiğini yüzünden anlamıştım:

— Ona zakkum derler oğlum, diye bağırdı... Her bahçede bulunmaz... Az bulunur bir çiçektir!.. Cehennem çiçeğini de nereden çıkardınız?

Büyükannemin yüzü asıldı. Aslında bir köylü kızı olan anneannemin bu çiçek konusunda önceden kulağı doldurulmuş olacaktı:

— Bu çiçeği Geyikli'de uğurlu saymazlar... Cehennem çiçeği, deriz ona... Kessek iyi olur, dedi...

Babam:

— Kimse elini sürmesin ona, diye

GEOMETRİ

—Genişlik nedir?
—Genişlik;
derinliğin dalbudak salmasıdır.

Derinlik nedir?
—Derinlik nedir?
—Derinlik;
yüksekliğin kökleri olmasıdır.

—Peki Doğa nedir?
—Ağaç gibidir...

O. Serhad ERKEKLİ

KUŞLAR

Kuşlar
Özgürlüğün simgesiymiş
Hep öyle söylüyorlar
Öyleyse neden
Kuşların en güzellerini
Kafeslere tutsak ediyorlar

Aydın HATİPOĞLU

Haftada bir keç bir dalını kırıp...

gürledi... Bahçenin en nadide çiçeği o... Biraz kokusu ekşiye çalar ama herkesin arayıp da bulamadığı çiçektir o...

BÜYÜKANNEMLE, cehennem çiçeği arasında sessiz, fakat acımasız bir savaş başlamıştı! Bana: "Oğlum, diyordu, her gün bir dalını kıralım, koparalım, sonunda kendiliğinden kurur, gider... Baban da bir şey diyemez."

Öteki kardeşlerime de bu anlaşmamızı aktardım. Haftada bir kez ben bir dalını kırıyor, ertesi hafta büyücek bir dalını büyükannem koparıp atıyordu. Onu, benden sonraki ve daha sonraki kardeşlerim izliyordu.

Büyükannemin, zakkuma taktığı "Cehennem Çiçeği" adı, kardeşlerimi de etkilemiş, ağaçla bizim grup arasında kıyasıya bir savaşım sürmüş gidiyordu.

Aradan epeyi bir süre geçti. Babamın: "Bu çiçek bizi beğenmedi. Söylediklerinizi duydu âdetâ... Gün geçtikçe soluyor, ufalıyor," demesine, için için gülerek yezitliğimizi sürdürdük ve en sonunda...

Evet... En sonunda yenik düştü zavallı zakkum... Ertesi bahar, yaprak sürmedi, kurudu, gitti!..

Babam bu duruma bir anlam veremezken, büyükannemin hoşnutluğu, gözlerinin sevinçle parlamasından belli oluyordu.

Büyükannemle cehennem çiçeği arasında sessiz, fakat acımasız bir savaş başlamıştı...

ARADAN uzun yıllar geçti. Ben, annem ve bir kardeşimden başkası ahrete göç ettiler... Ben, görevim gereği kasabadan uzun süre uzak kaldım... Bir gün adalet kapısından aldığım bir bildirgeyle evimizin "şuyuun izalesi" için satılığa çıkarıldığını öğrendim... Cehennem çiçeğine yaptığımız o büyük haksızlık ve zulüm olayını acı acı anımsadım...

Evimizin yeni sahibine gittim bir gün, kasabama geldiğim bir sırada... Ona, beni bahçeye çıkarmasını söyledim. Büyük bir nezaket ve merakla dediğimi yaptı... O eski bahçemizi yıllar sonra bir kez daha gördüm... Eski güzelliğini yitirmişti.

Bahçeyi gezerken, o zakkumun bulunduğu yere gelince durdum... Yeri bomboştu... Yeni sahibine bir kutsal dilek gibi şöyle dediğimi anımsıyorum:

— Bay Hasan, tam buraya bir zakkum çiçeği dikin... Çünkü bu toprakta güzel zakkum çiçeği yetişir!

BUNLARI söylerken, rahmetli büyükannemin kutsal anısına saygısızlık mı ediyordum, yoksa bu önerimle zavallı Cehennem Çiçeği zakkuma yaptığımız haksızlıklar için kendimi bağışlatmak mıydı düşüncem? Hâlâ çözemiyorum...

PAZARTESİ GÜNLERİ YAYIMLANIR

YENİ GAZETE

SAYI 26

DÜNYADAN ● YURDUMUZDAN ● ÇEVREMİZDEN

Genç Gazeteciler!
«Yeni Gazete»ye, çevrenizi, çevrenizdeki ilginç olay ve kişileri anlatan yazı ve fotoğraflarınızı bekliyoruz.

Genç Gazeteciler!
İki adet fotoğraf göndererek «Genç Gazeteci» belgenizi alabilirsiniz.

Parasız kalan Alman turistler:

«TÜRKLER OLMASA AÇLIKTAN ÖLÜRDÜK»

● Alman gençleri, Türkiye'de kendi konsolosluklarından görmedikleri yardımı Türklerden gördüklerini söylediler

TATİLLERİNİ geçirmek için Türkiye'yi seçen dört Alman genci, arabaları arıza yapınca beş parasız kaldılar. Başvurdukları iki Alman Konsolosluğu ve Ankara'daki sefaretten umdukları yardımı göremeyen **Uwe Garbas, Heike Waschkies, Andreab Pfeiffer** ve **Petra Mechtold** adındaki gençler, **"Yardımsever Türkler olmasaydı açlıktan ölmüştük."** dediler.

Dört Alman gencinden biri olan ve Dortmund kentinde ekonomi öğrenimi yapan **Andreas Pfeiffer**, başlarından geçen ilginç olayları şöyle anlattı:

"19 Haziran günü Cizre'ye yaklaşırken arabada arıza çıktı. Bütün paramızı bizi geri götürecek olan arabanın tamirine harcadık. Hiç paramız kalmamışken, Cizre'deki Güzeller Restoran'ın sahibi bizi ağırladı. 8 bin lira tutan hesabımızı da (İkinci gelişinizde ödersiniz) diyerek almadı.

İskenderun'a giderken uğradığımız benzinci de arabanın deposunu hiç para istemeden doldurdu.

İskenderun'daki Alman Konsolosluğu'na durumumuzu anlatıp, yardım istedik. Görevliler beklememiz gerektiğini söylediler. Bir çay bahçesinde Alaattin Gören adındaki inşaat işçisiyle tanıştık. Ayda 10 bin lira kazanan Alaattin, neyi varsa, bizimle paylaştı ve iki hafta bizi evinde misafir etti.

Konsolosluktan ve telefon ettiğimiz Ankara'daki Büyükelçilikten aldığımız cevap bizi hayretler içinde bıraktı. Yetkililer, "Bir Alman kendi ayakları üzerinde durmayı bilmelidir" diyor, yardım isteğimizi geri çeviriyordu. Bir memur, "Türkler iyi insanlardır. Almanya'da çalışanlardan bulun, onlar size para verirler" dedi.

14 Ağustos sabahı Gümüşsuyu'ndaki Konsolosluğa gidip durumumuzu anlattık, bize yardımcı olmalarını istedik. Ne yemek, ne de yatmak için paramız vardı. Alman memur, "Karşıda park var. Gidin orada yatın" dedi. Heike, dört aylık hamileydi ve ilaç alması gerekiyordu. İlaç istediğimizde, "Karşıda eczane var" cevabını aldık. Çaresiz eczaneye gittik. Eczacı hanım gerekli ilacı bedava verdi. Oysa Almanya'da bir tek aspirini bile bedava alamazsınız.

Bir gün sonra yeniden konsolosluğa gittik ve ne yapacağımızı sorduk. İnsafa gelen yetkililer, yine bir sürü imzalardan sonra 500 lira verdiler. Memur, "Bu parayı ödemezseniz Alman hükümeti, 30 yıl peşinizde olur, ona göre" diyerek bizi uyardı

İnsan vücudu, kansere karşı savunmasını engelleyen etkenler taşıyor

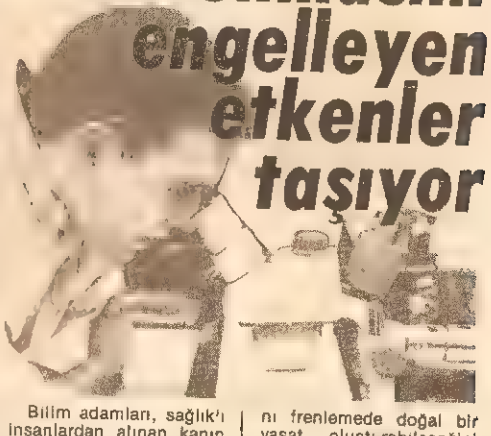

KANSERLE ilgili son araştırmalar, kanser hastalarının hatta kimi sağlıklı insanların kanlarında, tümör hücrelerine karşı vücudun doğal savunma mekanizmasını körleştiren bir etken olduğunu ortaya koydu.

Michigan Üniversitesi bilim adamları, vücudun bağışıklık sistemindeki iki tip hücrenin, tümör hücrelerine karşı saldırıya geçerek, tahrip etmelerini önleyen bir **"Durdurucu etken Suppressor Factor"**ın varlığını ortaya çıkardılar. Bağışıklık sistemi, bilindiği gibi, vücudun mikroplara karşı oluşturduğu bir iç savunmadır. Bu sistemin kansere karşı savunmada da rol oynadığına ilişkin belirtiler vardır.

Michigan Üniversitesi Tıp Fakültesi Pediatri bölümünden Dr. Stanley Schwartz, bu **"Durdurucu etken"**in çoğu insanın kanında az miktarda bulunduğunu, ancak kanserli hastalarda bu miktarın iki-üç kat arttığını bildirdi.

Atlanta'da toplanan ve yaklaşık 10.000 bilim adamının katıldığı altı gün süreli **"Deneysel Biyoloji"** sempozyumuna sunulan bildiride Dr. Schwartz, **"Bazı kanserli hastalarda, tümör büyüdükçe bağışıklık sisteminin mukavemetinin azalması biçiminde görülen kısır döngüye durdurucu etken bir açıklama getirebilir"** demiştir.

Üç doktorun yürüttükleri bir dizi deney, kolon, rektum, ince ve kalın barsak, mesane ve akciğer kanserine yakalanan hastalarda **"durdurucu etken"**e rastlandığını göstermiştir.

Bilim adamları, sağlıklı insanlardan alınan kanın laboratuvarda öldürücü hücreleri yüzde 20 oranında öldürmesine karşın kanserli hastalardan alınan kanın tümör öldürücü hücreler üzerinde yüzde 40 hatta yüzde 60 oranında etkili olduğunu buldular. Barsak ya da mesane kanserine yakalanan hastaların kanı tümör öldürücü hücrelere karşı en etkili mücadeleyi yaparken akciğer kanserine yakalanmış hastaların kanı bu mücadelede en etkisiz kalmaktadır.

Bu araştırmaların ışığı altında bilim adamları, kandaki bu **"durdurucu etken"**in kanser hücrelerini frenlemede doğal bir vasat oluşturabileceğini öne sürmektedirler. Bu öldürücü mekanizma dizginlenmediği takdirde hastalığa dönüşmektedir.

Bilim adamları, kanserli hastaların hatta bazı sağlıklı kişilerin neden bu **"etken"**e daha çok sahip olduklarını çözememişlerdir. Tümörlerin bu **"etken"**i doğurması mümkün görüldüğü gibi, **"Kanlarında bu "etken" yüksek olan kimselerde tümör oluşması olasılığı daha fazladır"** denilmektedir.

Bilim adamlarının bu **"etken"** üzerinde çalışmalarını sürdürerek, kanser nedeni olup olmadığını araştırmaları istenmiştir

Çubuk Çayı'nda tehlike!

Genç Gazeteci Cengiz ÜNAL, Ankara/Çubuk'tan bildiriyor

YAZ dinlencesi ve sıcaklarla birlikte, serinlemek için Çubuk Çayı'na girip yüzen birçok çocuk ve genç, kendilerini nasıl bir tehlikenin beklediğini bilmiyorlar.

Çubuk İl Barajı'ndan gelen sularla beslenen Çubuk Çayı'na köy ve ilçe kanalizasyonlarının dökülmesi, çöp atılması ve ayrıca çevre halkının çamaşır yıkamaları sırasında dökülen deterjan artıkları nedeniyle iyiden iyiye kirlenen sular mikrop taşımaya başladı. Çubukluların uyarılmamaları durumunda, çaya girenlerin kolera ve tifo gibi hastalıklarla karşı karşıya kalmaları kaçınılmaz olacaktır. İlgililerin, bu olaya ilgisiz kalmamaları ve yöreye bir yüzme havuzu kazandırma çalışmalarına başlamaları Çubuk ve çevresi için çok yararlı bir gelişim sağlayacaktır.

MUSTAFA REŞİT PAŞA'NIN LONDRA'DA KALDIĞI EVE PLAKET ASILDI

Londra'da yaşayan Türklerin girişimleriyle, aynı kentte kalmış bulunan öteki tarihî kişiler için de plaket takılacak

LONDRA Belediyesi, Tanzimat Hareketini başlatan Mustafa Reşit Paşa'nın bir zamanlar Londra'da kaldığı eve bir plaket astı. Londra'da bulunan Türkler, aynı şekilde Namık Kemal ve Ziya Paşa'nın kaldıkları evlere de plaket asılması için harekete geçtil. Londra Belediyesi tarafından Mustafa Reşit Paşa'nın oturduğu evin duvarına asılan plakette (Türk Devlet Adamı ve Reformcusu Mustafa Reşit Paşa, 1839 Yılında Bu Evde Yaşadı) yazısı yer aldı.

Konuşan Saat!

Dünyanın konuşan ilk saati "Trafalgar Watch Company" adlı bir İngiliz firmasının Hong Kong şubesi tarafından üretildi.

Normal bir kol saati görünümünde olan ve örneğin, sabahları "günaydın" diyebilen minicik araç, 60 sterline (yaklaşık 12 bin lira) satılacak.

S.Arabistan ile Bahreyn arasında dünyanın en pahalı köprüsü yapılacak

DÜNYANIN en pahalı köprüsünün Bahreyn ile Suudi Arabistan arasında yapılacağı ve köprünün yapımını bir Alman firmasının üstlendiği bildirildi.

25 kilometre uzunluğunda ve Suudi Arabistan'ı Bahreyn'e bağlayan karayolunu kısaltan köprünün inşaatı için "Ballast-Nedam" firmasının, 800 milyon dolar ile 1 milyar dolar arasında bir fiyat istediği açıklandı.

KABLOSUZ TELEFON DÜNYAYA YAYILIYOR

Portatif telefonlar şimdilik 1 kilometre içinde kullanılabiliyor

TELEFONUN icadından sonra haberleşme dalında en önemli buluşlardan biri olan telsiz telefonun Amerika'da yapılan ilk denemeleri olumlu sonuç verdi ve listedeki ilk 20 bin sipariş karşılanmaya başlandı. Portatif telefonlar şimdi ilk bağlı bulunduğu merkezden ancak 1 kilometre mesafe içinde kullanılabiliyor. İmalâtçı Amerikan firması, bu telefonun uzun yolculuklar sırasında otomobil içinde de kullanılabilmesi için çalışmaların sürdürüldüğünü açıkladılar.

"Pacer" markası taşıyan telsiz telefonun ana makinesi, evdeki normal telefona bağlanıyor. Ahize görevini gören ikinci parça ise evin dışında olan sahibinin yanında bulunuyor. Evde telefonunuz çaldığında, evden 1 kilometre mesafe içindeyseniz, elinizdeki ahize şeklindeki cihaz da çalıyor ve arandığınızı bildiriyor. Derhal bir düğmeye basarak bulunduğunuz yerden telefon konuşmanızı yapabiliyorsunuz. Evin dışında siz bir numarayı aramak istediğinizde, elinizdeki numaralara basıp dilediğiniz kişiyi karşınızda buluyorsunuz. Telefondaki sesi azaltmak ya da yükseltmek bir düğme ile ayarlanabiliyor.

BEYAZ ALTIN PAMUK

BEYAZ altın" pamuğun balya ya da ipliğ halinde ihracatı sürekli artıyor. Ölü dönemde olma ına rağmen daha şimdiden bu yılın 7 ayındaki ihracatımız geçen yı n toplamın aştı

Türkiye'nin en büyük pamuk ihraç kapısı olan Mersin Limanı'ndan geçtiğimiz yıl 822 milyon 953 bin 421 liralık döviz karşılığında 41 milyon 734 bin 410 kilo pamuk ihraç edilmiş, 3 milyar 11 milyon 268 bin 407 liralık da 14 milyon 913 bin 109 kilo pamuk ipliği dışsatımı gerçekleştirilmişti.

Bu yılın ilk 7 ayında ise Mersin Limanı'ndan 6 milyar 753 milyon 336 bin liralık, 60 milyon 495 bin 469 kilo pamuk ihraç edildi. Aynı süre içinde yurt dışına 2 milyar 539 milyon 113 bin 254 liralık 12 milyon 682 bin 754 kilo pamuk ipliği satıldı.

KADIN MUHTAR, YOL YAPIMINDA KENDİSİ ÇALIŞIYOR

Anadoluhisarı'nın dört yıllık muhtarı Nazmiye Korkmazlar, tüm kent sakinlerini yardıma çağırdı

HERŞEYİ belediyeden beklemeyelim. Biz de yardım edelim" diyerek kazmayı küreği kapan Anadoluhisarı'nın dört yıllık kadın muhtarı Nazmiye Korkmazlar, tüm semt sakinlerini seferber edip Dolaybağı Caddesi'nin onarımını başlattı.

Yakıaşık 15 yıl önce Dolaybağı Mahallesi'ndeki Dolaybağı Caddesi'nin onarımını üstlenen bir müteahhit, kanalizasyon şebekesini tamamladıktan sonra çukurlar ha inde yolu bıraktı. Bu arada sel suları ile kullanılmaz hale gelen yolun yapımı için dört yıllık kadın muhtar, semt sakinlerine çağrıda bulundu. Muhtar **Nazmiye Korkmazlar, "Her şeyi belediyeden beklemeyelim. Biz de yardımcı olalım. Yolu asfaltlanacak hale getirelim."** diyerek mahalleide oturan herkesi yol onarımı için seferber etti.

Dolaybağı Caddesi'ndeki apartmanlarda oturan Doktor **Yıldırım Kaban**, Doktor **Cemaliye Gölören**, **Mustafa** ve **Nadire Başaralı** çifti, **Güzel Kal**, **Şükran Kozakoğlu**, ellerine kazmayı küreği alıp yol onarımına başladılar Muhtarın önculuğunde çalışan semt sakinleri, kısa sürede yolun yağmurdan bozulmuş kısımlarını tamamladılar

BRÜKSEL'DE TÜRKLERİN YAPTIĞI ÇOCUK BAHÇESİ HİZMETE GİRDİ

Genç Gazeteci Funda TARMAN bildiriyor

BELÇİKA'nın başkenti Brüksel'de Türklerin en yoğun oldukları Schaerbeek semtinde, Türkler tarafından yapılan çocuk bahçesi hizmete girdi. Bahçenin açılışını Belediye Başkanlığı Genel Sekreteri C. Your-Eyber yaptı. Böylece; daha önce, türlü tehlikeler altında caddelerde oynayan çocuklar, rahat bir oyun alanına kavuşmuş oldular.

BAYAN SPORCULAR, YAKIN GELECEKTE ERKEKLERİN REKORLARINI KIRACAKLAR

Genç Gazeteci Yavuz DİMDAR İzmir'den bildiriyor

KADIN sporcuların fizıksel durumlarının, gelecekte erkeklerin yapısına çok benzeyeceği ve hormonal yapılarındaki bazı değişıklikler. kendiliğinden oluşarak, erkeklerin rekorların kırab lecekleri açıklandı.

İngiltere'de yapılan bir araştırmada, kadınlar üzerindek zayıflık duygusunun ve bunun verdiği baskının kalkması durumunda, bayanların da aynı koşullar altında erkekler kadar güçlü bir organizmaya sahip olacakları ve giderek onları geçebilecekleri belirtildi.

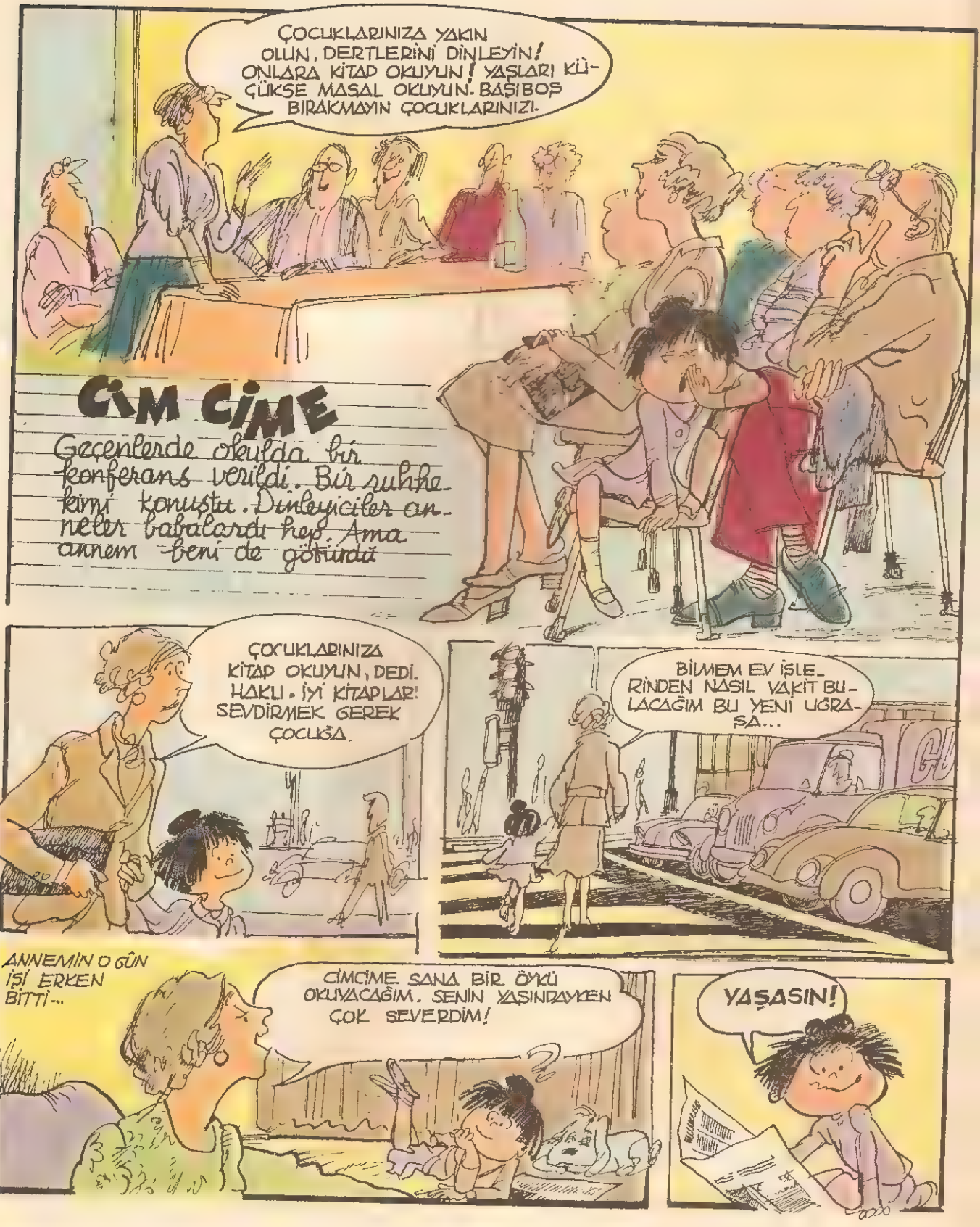
ÇOCUKLARINIZA YAKIN OLUN, DERTLERİNİ DİNLEYİN! ONLARA KİTAP OKUYUN! YAŞLARI KÜÇÜKSE MASAL OKUYUN. BAŞIBOŞ BIRAKMAYIN ÇOCUKLARINIZI.
CİM CİME
Geçenlerde okulda bir konferans verildi. Bir ruhbe kimi konuştu. Dinleyiciler anneler babalardı hep. Ama annem beni de götürdü
ÇOCUKLARINIZA KİTAP OKUYUN, DEDİ. HAKLI. İYİ KİTAPLAR! SEVDİRMEK GEREK ÇOCUĞA.
BİLMEM EV İŞLERİNDEN NASIL VAKİT BULACAĞIM BU YENİ UĞRAŞA...
ANNEMİN O GÜN İŞİ ERKEN BİTTİ...
CİMCİME SANA BİR ÖYKÜ OKUYACAĞIM. SENİN YAŞINDAYKEN ÇOK SEVERDİM!
YAŞASIN!

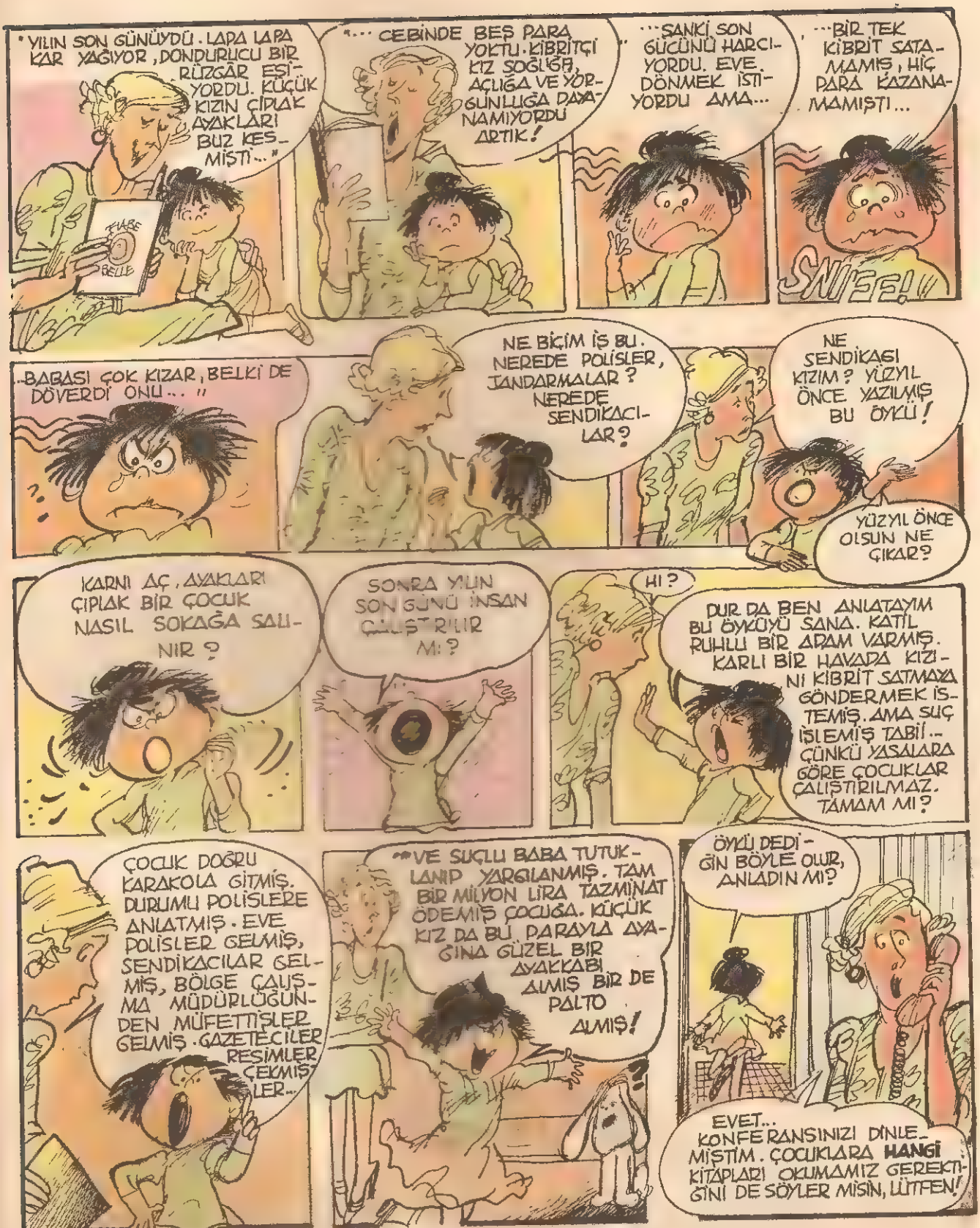
"YILIN SON GÜNÜYDÜ. LAPA LAPA KAR YAĞIYOR, DONDURUCU BİR RÜZGÂR ESİYORDU. KÜÇÜK KIZIN ÇIPLAK AYAKLARI BUZ KESMİŞTİ..."
"... CEBİNDE BEŞ PARA YOKTU. KİBRİTÇİ KIZ SOĞUĞA, AÇLIĞA VE YORGUNLUĞA DAYANAMIYORDU ARTIK!
"...SANKİ SON GÜCÜNÜ HARCIYORDU. EVE DÖNMEK İSTİYORDU AMA...
"...BİR TEK KİBRİT SATAMAMIŞ, HİÇ PARA KAZANAMAMIŞTI...
SNIFF!!
"...BABASI ÇOK KIZAR, BELKİ DE DÖVERDİ ONU... "
NE BİÇİM İŞ BU. NEREDE POLİSLER, JANDARMALAR? NEREDE SENDİKACILAR?
NE SENDİKASI KIZIM? YÜZYIL ÖNCE YAZILMIŞ BU ÖYKÜ!
YÜZYIL ÖNCE OLSUN NE ÇIKAR?
KARNI AÇ, AYAKLARI ÇIPLAK BİR ÇOCUK NASIL SOKAĞA SALINIR?
SONRA YILIN SON GÜNÜ İNSAN ÇALIŞTIRILIR MI?
HI?
DUR DA BEN ANLATAYIM BU ÖYKÜYÜ SANA. KATİL RUHLU BİR ARAM VARMIŞ. KARLI BİR HAVADA KIZINI KİBRİT SATMAYA GÖNDERMEK İSTEMİŞ. AMA SUÇ İŞLEMİŞ TABİİ.. ÇÜNKÜ YASALARA GÖRE ÇOCUKLAR ÇALIŞTIRILMAZ. TAMAM MI?
ÇOCUK DOĞRU KARAKOLA GİTMİŞ. DURUMU POLİSLERE ANLATMIŞ. EVE POLİSLER GELMİŞ, SENDİKACILAR GELMİŞ, BÖLGE ÇALIŞMA MÜDÜRLÜĞÜNDEN MÜFETTİŞLER GELMİŞ. GAZETECİLER RESİMLER ÇEKMİŞLER..
"VE SUÇLU BABA TUTUKLANIP YARGILANMIŞ. TAM BİR MİLYON LİRA TAZMİNAT ÖDEMİŞ ÇOCUĞA. KÜÇÜK KIZ DA BU PARAYLA AYAĞINA GÜZEL BİR AYAKKABI ALMIŞ BİR DE PALTO ALMIŞ!
ÖYKÜ DEDİĞİN BÖYLE OLUR, ANLADIN MI?
EVET... KONFERANSINIZI DİNLEMİŞTİM. ÇOCUKLARA **HANGİ** KİTAPLARI OKUMAMIZ GEREKTİĞİNİ DE SÖYLERMİSİN, LÜTFEN!

KIRK AMBAR

TÜKENMEYEN ENERJİ = GÜNEŞ!

GÜNEŞİN çıkardığı sıcaklık ve enerjinin nedeni bunun içinde sürekli olarak bazı şeylerin ya da güneşin kendisinin yanması değildir. Eğer böyle olsaydı güneşin ömrü birkaç bin yılı geçmezdi. Bilginler, güneşin verdiği enerjinin bazı atomik olaylardan meydana geldiğini kanıtlamış ve açıklamasını şöyle yapmışlardır: En basit yapıdaki atomlar olan hidrojen atomları sürekli helyum atomlarına dönüşmektedir. Bu olay sırasında,bu atomlar ağırlıklarını kaybederler. İşte bu ağırlıklar enerji olarak ortaya çıkar. Bu olay zincirleme olarak devam ettiği için güneş sürekli olarak ısı ve enerji vermektedir.

GÖZLEMCİ TAKİYÜDDİN

TAKİYÜDDİN ilk büyük Türk gözlemcilerindendir. Türkiye'de ilk rasathaneyi "Darür Rasadül Cedid" adı ile İstanbul'da kurdu. O yıllarda Avrupa ülkelerinde bile bu denli ileri teknoloji ile yapılmış gözlemevi yoktu. Takiyüddin, ilk gözlemlerine Galata Kulesi'nde başlamıştı. Sadrazam Sokullu Mehmed Paşa'nın yardımıyla padişah III. Murad'dan izin alarak ilk rasathaneyi Galatasaray'da kurmayı başardı. İstanbul'da

bu rasathanenin açıldığı sıralarda 11 Eylül 1577'de semalarda bir kuyruklu yıldız görüldü. Bu kuyruk İstanbul semalarında bir ay kadar kaldı. Ne yazık ki, bazı aşırı tutucu çevrelerin etkisiyle bu ileri bilim merkezi kuruluşundan üç yıl sonra 1580'de padişah III. Murad'ın bir fermanıyla kapatıldı. Ülkemizde yeniden bir rasathanenin kurulması için 1881 yılına kadar beklemek gerekecektir.

BECERİKLİ MAYMUNLAR

ŞEMPANZE istediği şeyi alabilmek için bir değnek kullanabilir. Var olan bir aracı kullanmakla kalmayıp kendi de araç yapar ki, bu da düşünme ve yaratma gücünü gösterir. Küçük bir kamışı, büyük bir kamış içine sokabilir! Ancak bir aracı insanoğlunun aksine titizlikle saklamaz. Geleceği umursamaz gibidir. Her gereksinme duyduğu aracı yeniden yapar. Sarkan bir meyveyi almak için merdiven kullanan şempanzeler görülmüştür. Bir şeye uzanmak için sandıkları üstüste koyabilir. Bir iş için bir yere direk dikebilir. Bir kapıyı açıp kapamak için, mandalı açıp kapayabilir. Bir ipi çözebilir. Bir bardaktan su içmeyi, gargara yapmayı, sigara içmeyi, öpücük göndermeyi, bisiklete binmeyi öğrenebilir. Bir kurşun kalemle kâğıt karalayabilir. Gösterilen saman sayısını altıya kadar sayabilir. Belleği çok kuvvetlidir. Alaycıdır, alıngandır, kendini beğenmiştir, dans etmekten, giyinmekten hoşlanır, alkışlanmaya bayılır! Birine karşı dostluk duyabilir. Gözüpek ve zekidir. Ergenlik çağından sonra uslanır ve ağırbaşlı olur.

ÇOCUKLARA DENEYLER

ATLI-KARINCA

ATLIKARINCA dedik ya, ne at var; ne karınca... Zaten panayırlardaki, gerçek olanlarında da yok! Bu, garip "atlıkarınca"yı yapmak için, resimdeki gibi bir şekli kartondan kesmeniz gerek. Kartonunuz kalın ise, kâğıttan da yapabilirsiniz. Şişenin birinden kısa bir süre için ödünç alabileceğiniz mantarın tam ortasına bir toplu iğneyi ters olarak batırın, üzerine de kâğıttan şekli yerleştirin... İşi-

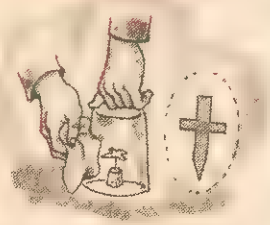

miz yarı yarıya bitti demektir.

Hazırladıklarınızın üzerine resimde gördüğünüz gibi, yağsız, kuru bir bardağı yerleştirin. Yünlü bir kumaş parçasını bardağın yüzeyine sürekli olarak aynı yönde süreceksiniz, az sonra iğnenin ucundaki şeklin harekete geçtiğini, hızlandığını göreceksiniz.

HEREDOT

Anadolu'da yaşamış olan "Tarihin Babası" Heredot da; Nasrettin Hoca gibi, eşeğine ters binerdi!..

YAPAY ODUN

Bir Amerikan firması ağaç kesimine gerek duyulmadan, her tür maddeden odun üretiyor. Hem de bu odunları, sipariş üzerine, sobanız ya da şömineniz için dilediğiniz boyutlarda yapabiliyor.

organik artıklar önce belirli bir dereceye kadar ısıtılıyor ve makinelerde sıkıştırıldıktan sonra, özel bir kimyasal madde ile işleniyor. Suni odunlar, Amerika'da tanesi yaklaşık 50 liradan dükkânlarda satılıyor. Bunları imal eden makinenin fiyatı ise 10 milyon lira...

GÖZLÜĞÜN SERÜVENİ

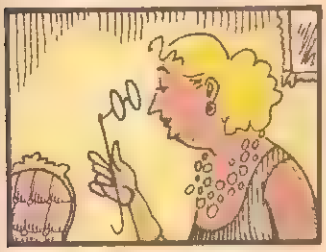

GÜNÜMÜZDE yeryüzünde milyonlarca insan göz bozukluklarını gidermek, iyi görebilmek amacıyla gözlük kullanmaktadır. Gözlüğü kimin icat ettiği belli değildir. Ama, bir İtalyanın yaptığı sanılmaktadır. İlk gözlükler, elle tutulur, bir şeye bakmak ya da okumak isteyen kimse gözlüğü burnunun üstüne gözlerinin önüne getirirdi. Ama o çağlarda görüş yanlışlıklarını iyice düzeltecebilecek, temiz camlardan yapılmış gözlükler yoktu. Bu iş kabaca yapılırdı. Sonraki yıllarda optik biliminin gelişmesi sonunda gözlükçülük de gelişti. Gözlüğe de, buruna oturabilecek ve kulağa tutturulabilecek biçimler verildi.

Sporda Başarının Doruğu: OLİMPİYATLAR

1924 PARİS (2)

TÜRK sporunda çok önemli bu karar üzerine Avrupa'dan getirtilen antrenörler tarafından hazırlanan Türk sporcuları 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'na atletizmde Ömer Besim (Koşalay), Rauf (Hasanağası), Ünvan (Tayfuroğlu), Şekip (Engineri), Hüseyin Tarık, Ekrem (Güçlüer), Süleyman (Kuğu) Neşet, Sait (Ödyak), Lütfü, Mazhar Nazım (Resmer), Bisiklet'te Raif, Fahri (Canbaz), Cavit (Cav); futboida Nedim (Kaleci), Hamit (Akbey), Kadri (Göktulga), Cafer (Çağatay), Ali (Gençay), İsmet (Uluğ), Nihat (Bekdik), Hamit (Aslan), İbrahim (Kelle), Kemal Rıfat (Kalpakçıoğlu), Mehmet (Leblebi), Alaaddin (Baydar), zeki Rıza (Sporel), Bekir Refet, Bedri (Gürsoy), Sabih (Arca), muslih (Peykoğlu), Kemal Ruhi, Kamil (Rona), güreş grekoromende: Dürrü (Sade) 75 Kg. Fuat (Akbaş (67 Kg. Mazhar (Çakın 58 kg. Seyfi Cenap (Berksoy) 82.5 Kg. Tayyar (Yalaz) 75 kg. halterde Cemal (Erçman), Şevki (Sezgin), eskrim kılıç da Fuat (Balkan) Paris'te giderek VIII. Olimpiyat Oyunlarına katılmışlarsa da sonuç alamamışlardı.

FRANSA Cumhurbaşkanı G. Doumerque'in 5 Temmuz 1924 günü açtığı ve 44 ülkeden 2965 (136'sı bayan) sporcunun katıldığı VIII. Olimpiyat Oyunlarının Atıcılık, Atletizm, binicilik, Bisiklet, Boks, Cimnastik, Eskrim, Futbol, Güreş (serbest ve grekoromen), Halter, kürek, Modern pentation, Sutopu, Yüzme dallarına Amerika B.D., Arjantin, Avustralya, Avusturya, Belçika, Brezilya, Bulgaristan, Çekoslovakya, Danimarka, Ekvador, Estonya, Filipinler, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika, Haiti, Hindistan, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İtalya, İspanya, İsveç, İsviçre, Japonya, Kanada, Küba, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Meksika, Mısır, Monako, Norveç Polonya, Portekiz, Romanya, Şili, Türkiye, Uruguay, Yeni Zelanda, Yugoslavya, Yunanistan Milli Olimpiyat Komiteleri sporcuları yer almışlardı.

Bu oyunların en gözde sporcusu yine Finlandiyalı atlet Nurmi olmuş, Anvers'dekilerin yanına üç altın madalya daha eklemişti.

Amerika B.D. 45 altın, 27 gümüş, 27 bronz, Finlandiya 14 altın, 13 gümüş, 10 bronz, Fransa 13 altın, 14 gümüş, 10 bronz madalya ile ilk üç sırayı elde etmişlerdi.

Halûk SAN

DÜNYA TÜNEL AÇMA REKORU

BEŞ günde 251.4 metrelik bir tüneli açarak, daha önce 48 kişilik Galli bir ekibin kazdıkları 245 metrelik tünel rekoru, İngiltere'de bir kömür ocağında çalışan madenciler tarafından kırılmış.

Hednesford'da 5 numaralı Batı Cannock Maden Kömürü ocağında gerçekleştirilen bu olay, yedi kişilik dört ayrı grup tarafından standart bir tünel kazma makinası kullanılarak başarılmış.

Kömür ve taşlarla dolu olan bu dört metre genişliğinde ve iki metre yüksekliğindeki tünel, yeni bir kömür deposuna ana yol olarak kullanılacakmış.

1200 ton kömür veren tünelin açılmasında 243 adet demir destekten yararlanılmış.

SÜMÜKLÜBÖCEK

OYUN çağındaki çocukların **"Sümüklüböcek, adam olacak, beni dövecek!"** diye tekerlemeler söyleyip alay ettikleri sümüklüböcek, sonbahar gelince sırtındaki evinin ağzına, boynuzu andıran bir maddeden adeta bir kapı yapar ve bu kapının üzerine içeriye hava girmesi için küçük bir delik açar! Böylece evine çekilir ve uzun kışı rahatça uykuyla geçirir. Bu hayvan sürtünmeyi ve böylelikle ilerlemeyi çok iyi bilir. Vücudu uzun bir taban gibidir. Engebeli toprak üzerinde kolayca kayıp gidemez. Ama o, bu güçlüğü yenmesini bilir; tabanının önünde küçük bir torbası vardır. Oradan yağlı bir sıvı akıtır ve bu sayede rahatlıkla ilerler. Sabahları bahçelerde görülen gümüş gibi parlak izler, sümüklüböceğin gezip dolaştığı yerlerdir. Sümüklüböcekler kayarak ilerlemekte o denli ustadırlar ki, önlerine çıkan keskin bir usturanın üzerinden bile kayıp karşı tarafa rahatlıkla geçebilirler. İlkbaharda bahçelerdeki bitkilere çok zarar veren sümüklüböceklerin en büyük düşmanları kuşlar ve kirpilerdir. Yeryüzünde, özellikle Avrupa'da birçok insan, sümüklüböceğin etini yemeye bayılırlar!

ESOP

İ.Ö. 6. yy'da Anadolu'da yaşadı. Kambur bir köle olan Esop, bütün yapıtlarını hapishanede yazdı!..

DOĞAL SONDAJ

Bir inanışa göre, eski insanlar madenlerin, yeraltı sularının yerlerini; çatallı fındık dalları yere sürerek bulurlardı...

OKURDAN OKURA

hikâye

BOBİ'NİN SONU

BOBİ sarı renkte, soylu bir aileden gelmeyen bir sokak köpeğiydi. Mahallenin fedaisiydi. "Bobi geliyor," diye bir ses duysalar, bütün çocuklar kaçacak delik ararlı.

O küçükten büyüyene kadar hayat mücadelesi vermişti. Belki bir sokak köpeğiydi ama, kalbinde hâlâ sevgi vardı. Herkes ondan korkardı. Buna karşın onun birçok hareketi iyi niyetli olduğunu kanıtlıyordu.

Bobi'nin iyi niyetini ilk anlayan ben oldum. Arkadaşım Sema ile oakkala gidiyorduk. Arkamızdan bir havlama sesi duyduk. Kısa bir şaşkınlıktan sonra bizi kovalayanın Bobi olduğunu anladık. Vargücümüzle kaçmaya başladık. Sema kaçmıştı ama, benim ayağım bir taşa çarptığı için yere düşmüştüm. Kendimi toparlayıp kaçmaya hazırlanmıştım ki, yanıbaşımda durduğunu anladım. Uzun süre bakıştıktan sonra geri döndü, sallana sallana uzaklaştı, gitti. Az da olsa yüreğinde bir parçacık sevgi kalmıştı insanlara karşı.

Bir gün mahallede bir haber yayılıverdi:

Mahallenin çocukları kuduz diyerek Bobi'yi belediyeye şikâyet etmişlerdi. Birkaç gün sonra Bobi'nin ölüsü bir çöplükte atılı duruyordu! O güvendiği, sevdiği insanlar tarafından öldürülmüştü. Eminim ki, onun kuduzlukla hiçbir ilgisi yoktu. Soylu bir aileden gelmemiş, hayatında bir parçacık sevgi görmemiş zavallı bir köpekti yalnızca o kadar.

Fulya TOKTAŞ

MEKTUP ARKADAŞI

TANER REİSOĞLU: Yaşım 12 Her türlü kolleksiyon yaparım Futbol,yüzme ve satrançla ilgilenirim Adres Sahil Cad Deniz Apt No: 23 K. 2 Beşikduzu Trabzon.

VEYSEL YALÇINKAYA: 13 yaşındayım. Orta II'ye gidiyorum. Pul ve yaprak kolleksiyonu yapıyorum. Spor yapmayı, sinemaya gitmeyi, kitap okumayı, yüzmeyi, bisiklete binmeyi severim. Boş zamanlarımda tarihî yerleri gezerim. Dergi ve ansiklopedi okuyorum. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Yenidoğan Mah Mutlu Sok. No: 4 Halkalı/İstanbul.

TANJU URASLI: Ortaokul 2. sınıfa gidiyorum. Encok futbol oynamayı, pul biriktirmeyi seviyorum. Adres: Camibekir Mah. Murat Reis Sok. No: 22. Düzce/Bolu.

RUHİ GÜRKAN: Yaşım 15. Spor yapmayı, kartpostal biriktirmeyi, kitap okumayı ve müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Ankara Cad. No: 34 Kartal/İstanbul.

SANEM ŞAHİN: Yaşım 11. 23 Nisan İlkokulu V. sınıf öğrencisiyim. Biriktirdiğim şeyler kart ve puldur. Alet (flüt) çalıyorum. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı, dans etmeyi, spor yapmayı, televizyon seyretmeyi, şiir ve kompozisyon yazmayı cok seviyorum. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adresim: 23 Nisan İlkokulu V. Kırmızı sınıf Girne-Kıbrıs.

FAZIL YÜKSEL: Yaşım 15. Ortaokul öğrencisiyim. Boş zamanlarımda müzik dinlemeyi, kitap okumayı ve balık avlamayı çok severim. Galatasaray takımını tutarım. Türkiye'nin her yöresinden arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres. Gazipaşa Merkez Ortaokulu 3-D sınıfı, Gazipaşa-Antalya.

resim

Özlem GÜNDOĞDU

şiir

ATATÜRK ÖLEMEZ
Atatürk ölemez,
Kalbimde yaşıyor.
Kocaman bir gülün,
Solması gibi.

Atatürk ölemez,
Aklıma giriyor.
Ulu dağların,
Yıkılışı gibi.

Atatürk ölemez,
Beni düşündürüyor.
Engin denizlerin,
Kuruması gibi.

Emine ÖZŞEN

SİNEMAYA GİTMEK
Sinemaya gitmek
İstemiyorum
Dedim babama
Bana iki dakikanızı ayırın
Yeter bana.
Tekrarlanır o zevkli iki dakika
Başımı yastığa...
Koyunca.

Ahmet TÜMKAYA

KİBRİT
Bir oduncu geldi
Beni kesti bir daldan
Sonra götürdü fabrikaya
Teker teker çubuk oldum

Sonra ucuma bir zift
Kurutuyorlar yavaş yavaş
Paketleniyorum hızlı hızlı
Kullanılıyorum her gün bir çubuk.

Kâmil ÇELİK

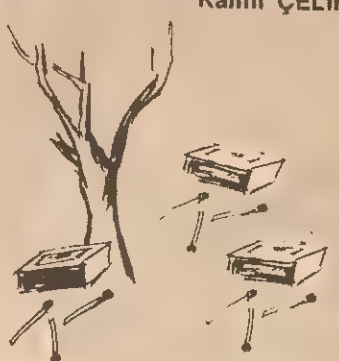

fıkra

SU KAÇ DURUMDA BULUNUR?

Öğretmen, Mehmet'e sordu:
— Su kaç durumda bulunur?
Biraz düşündükten sonra, yanıtladı Mehmet:
— Tuzlu, şekerli, sodalı olmak üzere üç durumda öğretmenim, dedi.

BULUŞ

Öğretmen ev ödevi olarak, çocuklara haftanın yedi gününü de içine alan bir kompozisyon yazmalarını söyledi. Ertesi gün çocuklar ödevlerini getirip okudular. Bunların içinde Vural'ın yazdığı şöyleydi:
"Pazar günü babam balık tutmaya gitti. Dönüşünde öyle büyük bir balıkla döndü ki inanmazsınız. Tam yedi gün; Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar günü hep bu balığı yiyerek karnımızı doyurduk!"

YANILDINIZ

Yaşlı adam, plajda güneşlenen bir başkasına:
— Dünya çok değişti efendim, dedi. Şimdiki kızların oğlanlardan hiç farkları yok. Meselâ şuna bakın, saçları kısacık, ayağında pantolon. Kıza hiç benzemiyor.
— Tabiî benzemez. O bir oğlan.
— Nereden biliyor sunuz?
— O benim oğlum.
— Affedersiniz, babası olduğunuzu bilmiyordum.
— Önemi yok, ama ben babası değil, annesiyim.

FATURA

Doktor hastasını muayene ettikten sonra:
— Kesinlikle anlaşıldı, dedi. Bu hastalık size babanızdan belki de dedenizden geçmiş olmalı.
Hasta gülümsedi:
— O zaman doktor ve tedavi ücretlerini de onların birinden alın bari.

DİŞ

Öğretmen, tabiat bilgisi dersinde, dersi hiç dinlememiş öğrencisine sordu:
— Kaç türlü diş vardır?
Öğrenci bir süre düşündükten sonra:
— Dört türlü efendim
— Say bakalım.
— Sağlam diş, çürük diş, takma diş, çekilmiş diş.

KELEBEK

Kırda gördüm bir kelebek,
Kanadı benek benek.
Sordum neyin gerek?
Söyledi bana çiçek çiçek!
Aradım ben bin çiçek,
Bulamadım bir çiçek,
Söyledim kelebeğe,
Eğlendi hep gülerek.

Didem KIRAL

SIRAM

Sevgili sıram
Zor günler geçirdik seninle
Terler döktün sen de
Benimle birlikte
Yazılılarımda
Arkadaş sıram
Ben de sana
İlkokula başladığın zaman
Defter, kalem alırım
Haber ver
Unutma.

Osman BALCI

KARNE

Çalışan öğrenciler,
Geçiyor sınıfını.
Kalanlara gelince,
Üzülüyor, ağlıyor.

Geçenler annelerine,
Veriyorlar müjdeyi.
Kalanlar ağlıyor
Anneleri kızıyor.

...ETİN

karikatür

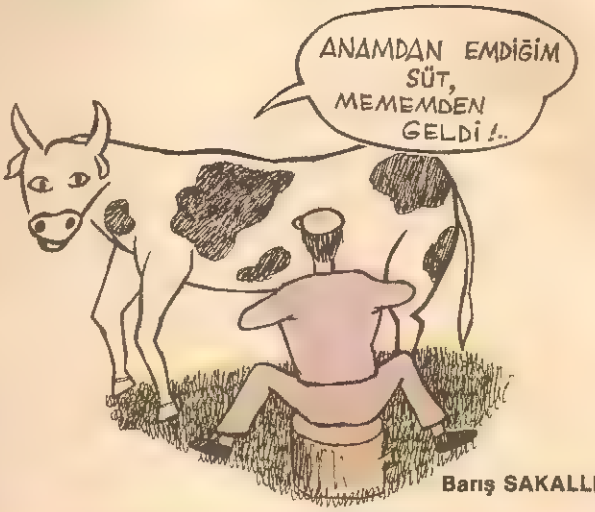

Barış SAKALLI

ÇOCUK KULÜBÜ

2085- Ali Aytunç (Samsun), 2086- Atillâ Güneş (Ankara), 2087- Ekin Eroğlu (İzmir), 2088- Ayşen Sümer (Ankara), 2089- Hayrettin Fırtına (Hatay), 2090- Engin Yıkmış (Ankara), 2091- Eyüp Yıkmış (Ankara), 2092- Arif Aksu (İstanbul), 2093- Zümrüt Radav (İstanbul), 2094- Handan Yurdakul (İstanbul), 2095- Erol Buğdaycı (İstanbul), 2096- Zühre Altunışık (İstanbul), 2097- Arzu Ayhan (Ankara), 2098- Gökhan Gökmen (İstanbul), 2099- Namık Kemâl Günal (Ankara), 2100- Tuna Yıldırım (İzmir), 2101- Zeynep Erlek (Ankara), 2102- Ali Şakir Arslan (Kars), 2103- Özkan Culfa (İstanbul), 2104- Özbek Ölek (İzmir), 2105- Yetkin Yalçın (Ankara), 2106- Vedat Aslan (İskenderun), 2107- Sanem Azat (Ankara), 2108- Murat Koray (Ankara), 2109- Kemal Arman Badur (İstanbul), 2110- Erdinç Çahşıcı (İstanbul), 2111- Ebru Buzcu (Diyarbakır), 2112- Alper Özgül (Malatya), 2113- Ömer Özer (Trabzon), 2114- Mehmet Akça (Antalya), 2115- Cüneyt Soydan (İstanbul), 2116- Serdar Biz (İstanbul), 2117- Hasan Akça (İstanbul), 2118- Elif Tanrıyar (İstanbul), 2119- Yücel Kaçar (İstanbul), 2120- Işıl Yücel (İstanbul), 2121- Fikret Çelik (İzmir), 2122- Birol Şeneren (İzmir), 2123- Fatih Tunaer (İstanbul), 2124- Enis Aydilek (İstanbul), 2125- Osman Çetinyurt (Safranbolu), 2126- Ata Delikaya (Ankara), 2127- Aylin Akay (Balıkesir), 2128- Süleyman Aksakal (Eskişehir), 2129- Melda Gökalp (Sivas), 2130- Müge Sözen (Ankara), 2131- Bahar Bayraktar (Trabzon), 2132- Orhan Kayar (İstanbul), 2133- Yücel Kocabalı (İstanbul), 2134- Gökhan Göktaş (Kocaeli), 2135- Ertan Yılmaz (Adana), 2136- Yelda Mercan (İstanbul), 2137- Tamer Sayın (İstanbul), 2138- Mehmet Kırdağlı (İstanbul), 2139- Aziz Torun (Bilecik), 2140- Birol Torun (Bilecik), 2141- Rita Okçuoğlu (İstanbul), 2142- İlker Recep Koç (İstanbul), 2143- Mehmet Murat Özer (Ankara), 2144- Yalçın Karaca (Ankara), 2145- Okay Alp (İstanbul), 2146- Muallâ Çoğulu (İzmir), 2147- İbrahim Tuncay (Kütahya), 2148- Tomris Sultan Biçer (Tekirdağ), 2149- İpek Akarsu (İzmir), 2150- Gülçin Yeğin (İzmir), 2151- Ahmet Coşkun (Ankara), 2152- Derya Akman (Ankara), 2153- Nerun Birsel (Eskişehir), 2154- Kadir Dayakoğlu (İstanbul), 2155- İlhan Özkan (Kayseri), 2156- Fatih Apaydın (Ankara), 2157- Murat Demir (İstanbul), 2158- Meltem Özer (Bursa), 2159- Sedat Ünsal (Antalya), 2160- Sadık Gülyaz (İstanbul), 2161- Murat Tokluca (Sakarya), 2162- Münir Ayyıldız (İstanbul), 2163- Zeki Ayyıldız (İstanbul), 2164- Mehmet Aydaş (Erzurum), 2165- Ali Üstündağ (Tarsus), 2166- Nurdane Mutlu (Bursa), 2167- Sibel Kızılbayır (İstanbul), 2168- Uğur Ügrasız (İzmir), 2169- Zeynep Özlem Özer (Bursa), 2170- İbrahim Söylemez (İstanbul), 2171- Nazım Pekey (İstanbul), 2172- Yıldıray Erdoğan (İstanbul), 2173- Cumhur Akar (İstanbul), 2174- Barın Selçuk (Konya), 2175- Hayati Deliktaş (İstanbul), 2176- Emrah Gürsoy (İstanbul), 2177- Aylin Özenç (İzmir), 2178- Başaran Aksaç (Ayvalık), 2179- Yusuf Aşman (İzmir), 2180- Süleyman Ünül (Mersin), 2181- Ayşe Boztekin (Bursa), 2182- Kemal Cengiz (İzmir), 2183- Ayhan Çağlar (İstanbul), 2184- Rahmi Kırdar (Adapazarı), 2185- Öge Köseoğlu (Karamürsel), 2186- Saim Özbayraktar (Bursa), 2187- Cengiz Demirkürek (İstanbul), 2188- Mete Kısacık (Eskişehir), 2189- Ercuğrul Can (Bursa), 2191- Alaattin Ağca (Hatay), 2191- Ahmet Akçay (Balıkesir).

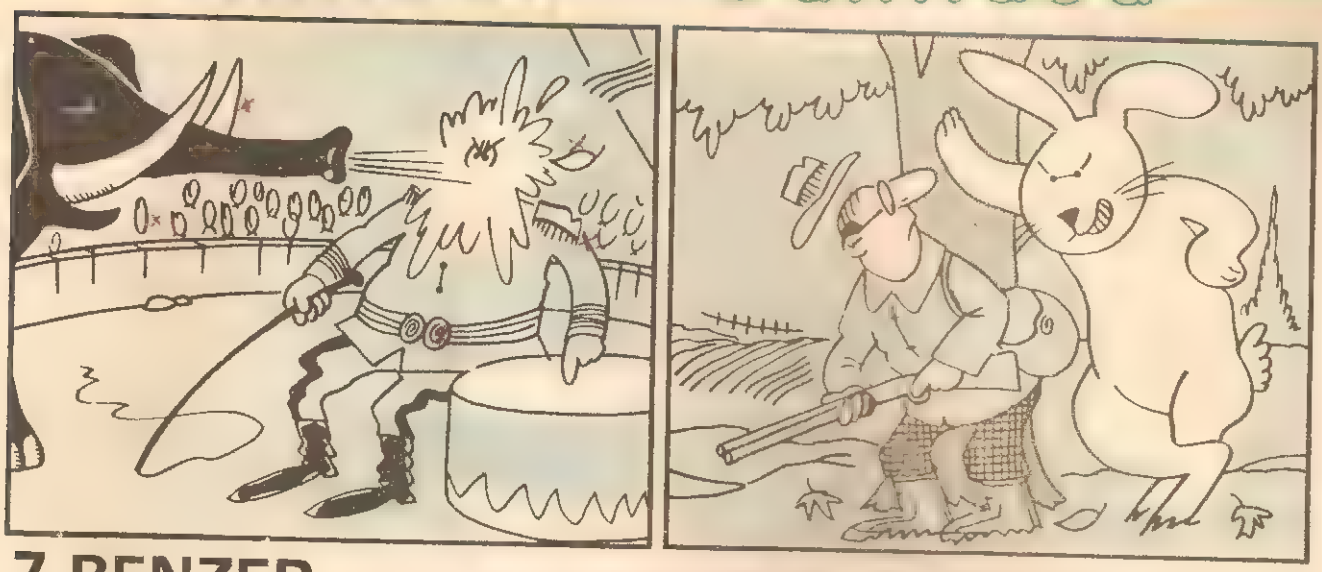

7 BENZER

Bu iki resimde ortak 7 küçük benzerliği bulabilecek misiniz?

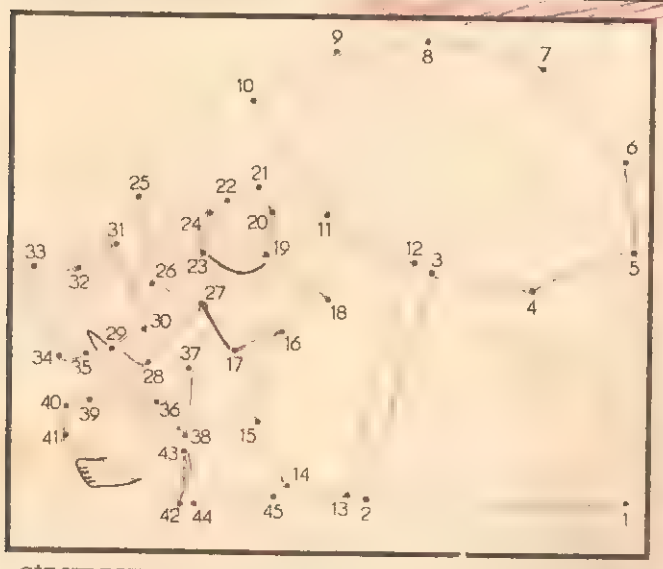

ÇİZ VE BUL: 1'den 45'e kadar rakamları bir çizgi ile birleştirerek saklı olan resmi bulabilecek misiniz?

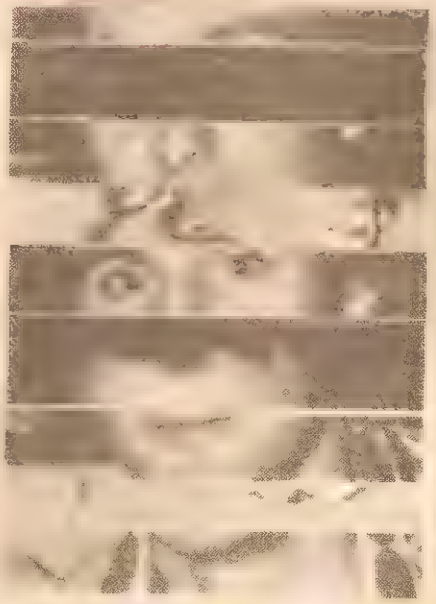

BU KİMDİR?

Türk futbolunun büyük isimlerinden. Sıra ile Sarıyer, İstanbulspor ve Fenerbahçe formasını giyen ve 50'den fazla millî olan bu futbolcu, defalarca Millî Takım kaptanlığını da yapmıştır.

Futbol yaşamını Fenerbahçe forması altında noktalayan bu futbolcu kimdir?

RAKAMLARI BULALIM

Boş karelere 1'den 9'a kadar öyle rakamlar yazalım ki, bu rakamları topladığımızda, her sıranın sonundaki sayıları elde edebilelim...

EV NEREDE?: Mimar öyle bir ev yaptırmış ki, bu evin dört köşesi de güneye bakmakta imiş! Böyle bir ev yapılabilir mi?

→				16
→				13
→				16
13	16	12	17	13

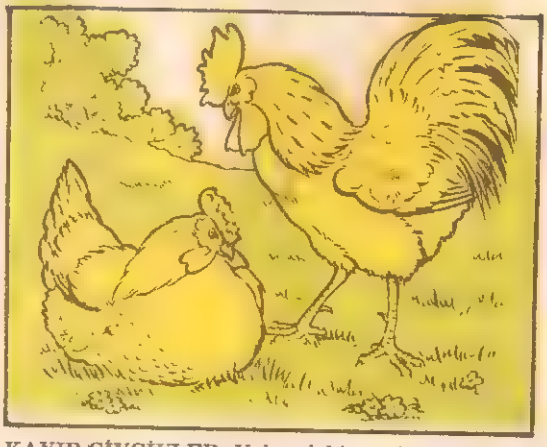

KAYIP CİVCİVLER: Yukarıdaki tavuk ve horoz üç yavrusunu kaybetmiş, üç kayıp civcivi bulmalarına yardım[illegible]cek misiniz?

bilmece bulmaca

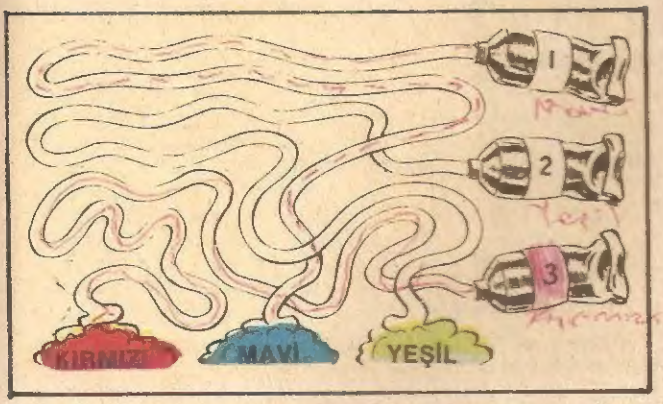

TÜPLER VE BOYALAR: Bu resimdeki üç boya tüpünün hangi renklere ait olduğunu bulmaya çalışınız.

TEKERLEME

Lamba yandı
İs oldu
Tabak düştü
Tan dedi
Annem bunu
Bul dedi.

İşte size ilginç bir bilmece daha. Yanıtını bulabilecek misiniz?

BAŞ VE AYAKLAR: Bu ayakların ha... ...it olduğunu bulabilir misiniz?

BİR HİKÂYE YAZALIM

34. Sayımızdaki **"Bir Hikâye Yazalım"** yarışmasını **Çiçeklerle Gelen Mutluluk** adlı hikâyesiyle **Eskişehir**'den **Yeşim Yalçın** kardeşimiz kazandı. Başarı dileklerimizle.

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

10 FARK: 1— Ağaçtaki aranan adam, 2— Ağacın dalı, 3— Gökyüzündeki ay, 4— Avcının bıyığı, 5— Avcının sol eli, 6— Aslanın burnu, 7— Aslanın kuyruğu, 8— Tüfeğin dipçiği, 9— Tüfeğin arpacığı, 10— Büyük kuşun gagası.

BU KİMDİR: Tanımanızı istediğimiz sanatçı Parla Şenol'du.

ADAMLAR: Eşi olmayan tek adam, iki zencinin sağ yanındaki adamdır.

Tekerleme Silmecenin yanıtı "eşek" idi

Robenson ve **Cuma**'nın yanlarında olmaması gereken eşya konserve kutusudur.

5 HAYVAN: Tavşan-Havuç, Ayı-Bal, Kedi-Balık, Köpek-Kemik, Fare-Peynir.

KARIŞAN KONUŞMALAR: 1—1, 2—H, 3—G, 4—B, 5—A, 6—E, 7—C, 8—D

Timsah

BALTA girmemiş ormanların en tehlikeli yaratıklarından birisidir timsah. Seyyahların teknelerini devirerek alaşağı edecek kadar da akıllıdır, zaten tehlikesi hep bu akıllılığı, sinsiliğinden ileri gelir.

Azı dişleri çok büyük olan timsahların dış görünüşlerindeki ortak özelliği, ağzı kapansa bile, dört dişinin açıkta kalmasıdır. Vücutları alçak, ön ve arka ayakları kısadır. Ayaklarını özellikle karada ilerlerken kullanırlar, suda balık benzeri hareketlerle ilerlerler. Ayak parmaklarının arası, ördek ayağında olduğu gibi perdelidir. Kuyruğu, uzun ve güçlü oluşu ile timsaha iyi bir dümen ve silah sağlar. Kıyıya sadece dinlenmek, güneşlenmek için çıkarlar. Besin kaynağı su canlıları ile, su kenarına inen kara hayvanlarıdır.

Yumurtlayarak üreyen timsahlar, yumurtalarını karaya bırakırlar. 7-8 hafta içinde açılan yumurtalardan çıkan yavrular, timsahların karakteristik yaşam biçimi olan sürüye katılırlar.

Timsah, özellikle derisi için avlanır. Eti pek makbul değildir. Avladıkları hayvanları hemen yemez, sindirimi kolay olsun diye sualtında saklayarak çürütürler. Bazen taş da yedikleri olur: Bundan amaç, midelerindeki kaslara düşen öğütme görevini kolaylaştırmaktır.

Durgun su, bataklık, nehir gibi yerlerde yaşayan timsahların bazı türleri denizde de yaşayabilir: Örneğin Güney Asya ırmaklarının ağzında, nehrin taşıyıp getirdikleri ile beslenen Crocodylus Porosus.

Nil nehri çevresinde yüzyıllardır süregelen efsaneler, timsahı tanrısal güçler taşıyan hayvanlar olarak tanımlar. Buna bir örnek, firavun mezarlarında bulunan mumyalanmış timsahlar ile duvar resimleridir.

MEYVELİ-BUZLU

OH·OH

LOLLY BUZ

Şimdi Türkiye'de

- Limonlu
- Visneli
- Çilekli
- Ananaslı
- Kayısılı
- Ahududulu

OH·OH
LOLLY BUZ
"koyun buzluğa dondurun yiyin"

OH-OH Lollybuz heryerde

Hagerty Mamulleri San. ve Tic.
& Atılım Ticaret
Tel 449073 446007-460810

atılım LD 811

ÇOCUKLAR! HEP BERABER VE ELELE

«İkinci adresiniz
TÜRKBANK'a»

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
" ikinci adresiniz "